BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN
VATANEVİ
Cağaloğlu, Mollafenari Sok. 30-32
Telefon: 24207 — 29316 — 29315
Telgraf: VATAN İstanbul
YIL : 12 — SAYI : 4030

PAZAR
3
AGUSTOS
1952
Fiyatı : 15 kuruş

VATAN

İĞRİYE İĞRİ - DOĞRUYA DOĞRU

SERVİS KAMYONUMUZ
ÇELİK LÂMBALI ALMAN
TONFUNK
Radyo nümuneleri ile bütün Anadoluyu dolaşmaktadır. Memleketimize emsali gelmeyen bu fevkalâde Radyoları görüp tecrübe yapmadan başka markalara karar vermeyiniz.
Abdülkadir Memişoğlu Katırcıoğlu Han İstanbul

Mısır'da geçici niyabet meclisi kuruldu

Ali Mahir Paşanın istifa etmesi bekleniyor

Müslüman kardeşler teşkilâtı istediği değişiklikleri bildiren bir beyanname yayınladı

Associated Press

Kahire 2 — Memleketteki en yüksek adli makam olan Mısır Devlet Şûrasının dün gece çıkardığı bir kararname ile başbakan Ali Mahir paşaya «3 kişilik ve muvakkat bir Niyabet meclisi» kurması selâhiyeti verilmiştir.

Dün akşam Ali Mahir paşaya arzedildikten sonra metni açıklanan kararnamede şunlar kaydedilmektedir:

« Kral feraget ettiği ve halefi çok küçük yaşta olduğu takdirde ve eğer Parlâmento da feshedilmişse Kabine 3 kişilik muvakkat bir Niyabet meclisi seçmek selâhiyetini haizdir.

Bu muvakkat Niyabet heyeti kabine huzurunda yemin ettikten sonra Daimî bir Niyabet meclisi tesisine kadar kraliyet vazifelerini yerine getirmekle mükelleftir.»

Muvakkat niyabet meclisinin kurulması hakkındaki kararname devlet şurasında 1'e 9 oyla kabul edilmiştir.

Vaft Partisinin çoğunlukta

(Devamı Sa: 5; Sü: 2 de)

Dün İstanbula gelen Amerika Savunma Bakan yardımcısı Rosemberg gazetecilerle görüşürken

Anna Rosenberg şehrimize geldi

Savunma Bakan Yardımcısı, Türkiyedeki Amerikan askerî heyetlerinin durumunu tetkik edecek

Birleşik Amerika Savunma Bakan yardımcısı Mrs. Anna Rosenberg, beraberinde Tuğgeneral J. F. Collins ve hava kuvvetleri komutanı A. J. Nuthall olduğu halde dün saat 18 de dört motörlü hususi bir uçakla şehrimize gelmiştir. Mrs. Rosenberg Yeşilköy hava meydanında Amerikan Başkonsolosu Mathews, Amerikalılar ve gazeteciler tarafından karşılanmıştır.

Seyahatinin maksadı hakkında gazetecilerin sorduğu bir suale, Mrs. Rosenberg şöyle cevap vermiştir:

«— Türkiyede bulunan Amerikan askerî heyetlerinin faaliyeti, ihtiyaçları ve umumî durumları hakkında tetkiklerde bulunmak üzere geldim. Bu arada İstanbulda bulunan Amerikan altıncı filosunu da teftiş edeceğim.»

Mrs. Rosenberg, Türkiyeye geldiğinden dolayı memnuniyetini belirttikten sonra geçen ekim ayında Koreye gittiğini, orada Türk birliklerini gördüğünü söylemiş ve demiştir ki

«— Korede Türk birliğini ziyaret ettiğim zaman edindiğim

(Devamı Sa: 5; Sü: 7 de)

Amerika Savunma Bakan yardımcısı Anna Rosenberg (solda) dün uçakta n indikten sonra

Kaynayan Kazanlar

YAZAN:
Ahmet Emin YALMAN

Birkaç gün evvel Yunan - Bulgar hududunda bir hâdise cereyan etti. Meriç nehrindeki bir ada için Bulgarlarla Yunanlılar defalarla çarpıştılar, arada ölenler, yaralananlar oldu. Derhal vak'a yerine gönderdiğimiz Edirne muhabirimizin anlattığına göre, gayesi ve neticesi bilinmeyen hudut hâdiseleri yüzünden Yunan topraklarında umumî bir heyecan hüküm sürüyor. Bu heyecan, çarpışma hakkındaki ilk haberin çıktığı sırada memleketimize de sirayet etmiş, sonra mesele bir hudut vak'ası diye telâkki edilmiş, alâka gevşemiştir.

Bu telâkki belki doğrudur, belki değildir. Muhakkak olan şu ki karşımızda karanlık bir âlem var, her adımını kötü bir hesap ve tertiple atıyor. Oradan akseden her gürültüye kulak kabartmak, ihtiyat ve basiretin bir icabıdır.

Milletler; müzmin bir şekil alan tehlikelerle gitgide yüzgöz olabilirler. Araya politika ihtirasları ve iç mücadelelere ait kinler ve nefretler de karışınca, hariçte cereyan eden inkişaflara karşı hassasiyetleri gevşiyebilir, gaflet uykusuna dalmak ihtimalleri kuvvetlenebilir. Vakit vakit yıldırım şeklinde tepeden inen hâdiseler, ikaz vazifesini görmezse cidden yazık olur.

İş yalnız Moskova tehdidine kalsa, şöyle düşünmek hakkımız olabilir: «Bu tehdit, her Türkün şuuruna işlemiştir, bir altıncı his halini almıştır. Rus tehlikesine karşı ezelden uyanık olduğumuz gibi, buna canımız bahasına da olsa karşı gelmek yolundaki kararımız iptidadan milletçe verilmiştir.»

Fakat içindeki yaşadığımız bölgenin maruz bulunduğu asıl büyük facia, bölgede istikrar bulunmaması ve hemen her Ortaşark memleketinde anarşi istidatlarının sür'atle genişlemesidir. Her tarafta ipin ucu o kadar elden kaçmış, menfî kuvvetler vaziyete o kadar hâkim olmuştur ki etrafımızda seri halinde çöküntüler cereyan etmesinden, hür dünyaya karşı husumet vaziyetinin alıp yürümesinden, Moskovanın aradığı müsait muhitin tabii şekilde hazırlanmasından ciddî surette korkulur. Menfî hareketler türlü türlü şekillerde nikaplanmıştır, mâhiyeti bir veba salgını hâline alan yıkıcı gidişler, müsait bir muhit bulurlarsa, bize de sirayet edebilirler. Bu bakımdan kendimizi koruyacağımızı farzetsek bile, Ortaşarkta seri halinde çöküntüler cereyan etmesi, etrafımızın çevrilmesine, diğer hür memleketlerden tecrit edilmiş bir vaziyete düşmemize sebep olabilir.

Şunu unutmıyalım ki İngiltere

(Devamı Sa: 5: Sü: 6 da)

GAZETEMİZ BUGÜN 12 SAYFA
Pazar ilâvemizi müvezziinizden ısrarla isteyiniz

Atay dâvasında Hâkim kendini Reddetti

Hususî Muhabirimizden

Ankra 2 — Falih Rıfkı Atay «Çetecilik» başlıklı makalesi dolayısıyla iki defa beraet etmişti. Fakat karar Yargıtay Birinci Ceza Dairesi tarafından son defa esasından bozulmuştur.

Dâvanın tekrar şehrimiz Ağır Ceza mahkemesinde görülmesine bugünlerde başlanacaktı. Fakat öğrendiğime göre, Birinci ağır ceza mahkemesi reisi Emin Âli Veziroğlu kendi kendisini dâvaya bakmaktan red etmiş, bu dâvaya bakamıyacağını bildirmiştir. Dâva dosyası savcılığa iade olunmuştur.

Hulûsi Köymen, Nuri Yamut ve Zekâi Okan Yeşilköy hava alanında. Köymen Bursaya, Yamut ve Okan Ankaraya gitmişlerdir.

Terfi eden General ve Albayların adları

Orgeneral Şahap Gürler kendi isteği ile emekliye ayrılıyor. Orgeneral İzzet Aksalur Tokyo Büyük Elçiliğine tayin edildi

Hususî Muhabirimizden

Ankara, 2 — Yüksek Askerî Şûranın bir haftadanberi devam eden çalışmaları dün akşam sona ermiş ve üst dereceye terfi edecek general ve albaylarımız belli olmuştur. Şûranın terfilerine karar verdiği yüksek rütbeli subaylardan bir kısmının isimlerini bildirmiştim.

Albaylıktan tuğgeneralliğe ve daha yüksek rütbelere terfi eden subaylarımızın isimlerini tama yakın bir liste halinde tesbit etmiş bulunuyorum. Buna göre:

(Devamı Sa: 5 Sü: 8 de)

Kabine Hakkında Temaslar

Dün Floryada mühim bir toplantı yapıldı

Dün sabah Florya Deniz köşkünde Cumhurbaşkanı Celâl Bayarın riyasetinde mühim bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda B. M. M. Reisi Refik Koraltan, Başbakan Adnan Menderes, Başbakan yardımcısı Samet Ağaoğlu ve diğer Bakanlar bulunmuşlardır.

Sızan haberlere göre yapılan müzakerelerin mevzuunu kabine teşkil etmiştir. Başbakan Adnan Menderes, bilhassa, kabinenin kuvvetlenmesi ve münhal Bakanlıklara tedricen ihtisas sahibi şahsiyetlerin getirilmesi hususunu ileri sürmüş ve bu mesele üzerinde izahat vermiştir..

Cumhurbaşkanı Celâl Bayar saat on sekizde Dolmabahçe sarayında limanımızda bulunan misafir Amerikan filosu amiralini kabul etmiştir.

Başbakan D. P. lilere ziyafet verdi

Diğer taraftan Başbakan

(Devamı Sa: 5 Sü: 8 de)

Pasifik savunması için bir konferans toplanıyor

Konferansa giden Amerika Dışişleri Bakanının bindiği uçak kaza geçirdi

Nafen Ajansı

New York.2. — Pazartesi günü Honolulu'de başlayacak olan müzakerelere önem verilmekte ve Pasifiğin müdafaası yolunda burada mühim adımlar atılabileceği kaydedilmektedir. Birleşik Amerika dışişleri bakanı Honolulu'de, yeni Zelanda ve Avusturalya dışişleri bakanları ile görüşecektir.

Hafta başında toplanacak olan «Pasifik Konseyi»nin, Avrupa için kurulan savunma şebekesinin aynını Pasifikde kurmayı tasarladığı ve bu hedefe ulaşmak için çalışacağı ilâve edilmektedir.

Muhabirlerin belirtiklerine göre, Honolulu görüşmelerinde Pasifikteki hür milletlerin savunma sistemlerinin koordine edil-

(Devamı Sa: 5; Sü: 4 de)

Gök uçağını İstanbula getiren pilot Rose Mary Sharp

Edremit'te, iğrenç bir tecavüz hâdisesi

On üç kişi Macide Müstecabi adındaki kadını, İlçe parkından kaçırarak tecavüz ettiler

Hususî Muhabirimizden

Balıkesir 2 — Dün Edremitte bir tecavüz hâdisesi olmuştur.

Sosyalist Partisi Genel sekreteri Esad Adil Müstecabi'nin öğretmen olan ve aklî müvazenesi bozuk olduğundan Akıl hastahanesine yattıktan sonra, 25 gün evvel Edremitteki babasının yanına gelen eşi Macide Müstecabi, arasıra babası ile ilçedeki parka gelmektedir. Dün saat 13.30 da Macide mutadı hilâfına yalnız başına parka gidip otur-

(Devamı Sa: 5; Sü: 5 de)

Tunustaki Fransız Çiftçileri göç Ediyorlar

Associated Press

Tunus 2 — Kuzey Afrikada hükümsüren huzursuzluk karşısında Tunusta eskiden beri yerleşmiş bulunan Fransız Çiftçilerinden birçoklarının mallarını

(Devamı Sa: 5; Sü: 4 de)

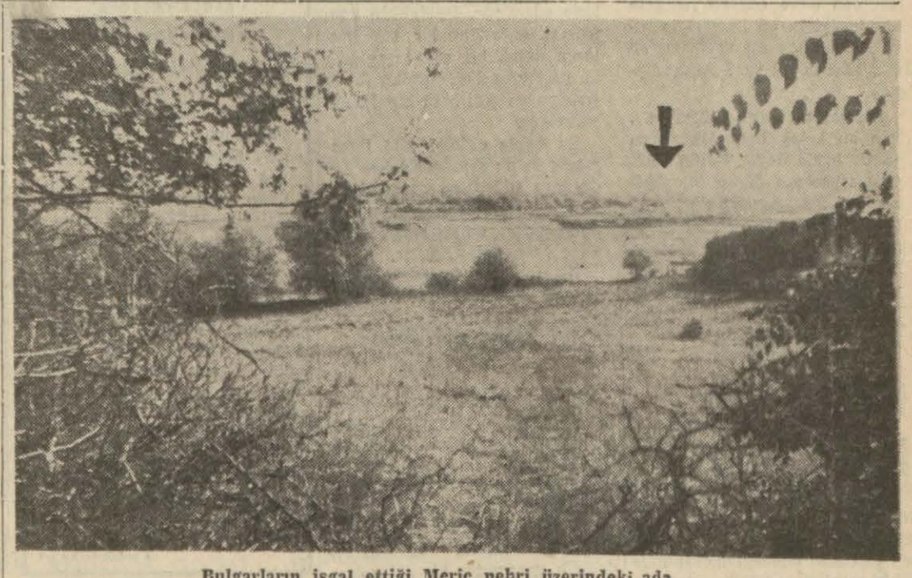

Bulgarların işgal ettiği Meriç nehri üzerindeki ada

Yunan hudut komutanı tecavüzü anlatıyor

« Bulgarlar, bir sivrisinek gibi mütemadiyen bizi iz'aç etmekte, bir çıbanbaşı koparmak istemektedirler. »

Hususî Muhabirimiz
İsmail Toparlak
Bildiriyor

Edirne, 2 — Bulgarların Yunanlılara yaptıkları baskın hakkındaki tafsilâtı dün bildirmiştim. Pikeadaki Yunan komutanı Binbaşı Sotiri Yuanidis hâdise hakkında şunları söyledi:

«— Hâlen adaya Bulgarlar hâkimdir. ve burada pusudadırlar. 29 temmuz salı günü buraya gelen Birleşmiş Milletler müşahitleri adada Bulgarların dolaştıklarını bizzat müşahede etmişlerdir. Hâdisenin bütün mes'uliyeti Bulgarlara aittir. Müşahitler de bunu teslim etmişler, yerinde incelemeler yaparak kan izlerini, bizim erlerin attığı mermi kovan yığınlarını, ölen erlerin düştükleri yerleri tesbit ile bu dâvada tamamen haklı olduğumuzu kabul ederek raporlarını tanzim ederek aynı gün geri dönmüşlerdir.

Bulgarların subayımızı adadan sürükliyerek kendi topraklarına

(Devamı Sa: 5; Sü: 4 de)

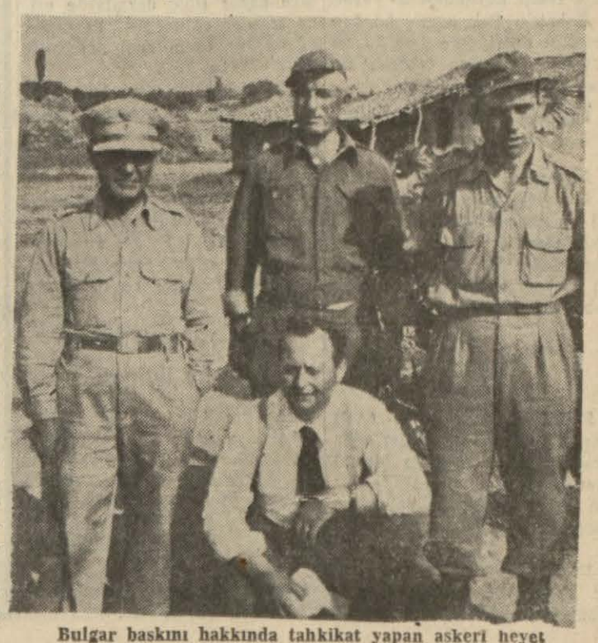

Bulgar baskını hakkında tahkikat yapan askeri heyet

GÜNÜN YAZISI

lüzumsuz ilâç kullanmak

YAZAN :

Dr. Kemal Saraçoğlu

Bazı insanlar çerez yer gibi asprin vesair ilâçları yutarlar. Ya başının ağrımasını, ya dişinin sızlamasını, yahut da burnunun tıkanmasını bahane ederek reklâmını duyduğu veya okuduğu ilâcı hemen alırlar.

Öyle hastalar bilirim ki spesiyatile isimlerini ezberlemiştir. Hangisinin hangi hastalığa iyi geldiğini sayar, döker. Çünkü hepsini ya kullanır veya baş kasına sağlık verir.

Bir dostum vardır. Tekmil tıp kitaplarını almış, evinde oldukça zengin bir ilâç dolabı vücude getirmiştir. Kendisi veya ailesi efradından hattâ ahbaplarından birine bir reçete yazmaya görünüz. Derhal o ilâcı bilir ve belki de dolabında olduğunu söyler. Gerçekten de vardır.

Ama benim bahsetmek istediğim bu çeşit suiistimaller değildir. Bugün yalnız fertlere değil, bütün insanlara zararı dokunacak dereceye gelen bir ilâç suiistimali var. O da ilâçları lüzumsuz yere ve rastgele kullanmak neticesi, mikropların bize kafa tutmaya başlamış olmasıdır.

Eskiden lüzumsuz yere kinin kullanıldığı için sıtma mikroplarının kininden müteessir olmadığı fikri hâkim olmuştu.

Son yılların sıraya dizilmiş harika ilâçları var: Penisilin, stroptomisin, aureomycin, kloromycetin, terramycin, kortijmin gibi mikrop ilâçları ve 72 derde deva sayılan vitaminler gibi...

İşte bunların yerinde olmıyan ve ölçüsüz kullanılmaları korkunç neticeler doğurmaktadır.

Mikropları Uyandırmamak lâzım

Penicillin'in bütün dünyayı kaplıyan bir şöhreti vardır. Bu şöhret yersiz de değildir. Ancak bu (yer) hudutsuz olamaz. Onu her derde deva farzederek gelişi güzel kullanmak mikropları gafletten uyandırmıştır. Gerçekten ilâç fabrikalarının reklâmları, hele ticari maksatlarla herkesin anlıyabileceği şekilde yazılarak ilâç ambalâjları içinde yerleştirilmiş reklâmlar, yalnız hastalara değil, hekimlere de yollarını şaşırtmaktadır. Uzun tıbbi ve ilmi makale ve kitap karıştırmaktansa bu reklâmları okuyarak hekimlik etmeyi kolay bulan bir sınıf hekim vardır ki bunlara biraz da kendi karihalarından ilâve ederek rastgele her hastalığa bu ilâçları veriyorlar. Nezlen mi var? Penicilin... İshalin mi var? Aureomycin...

Zafiyet mi var? Vitamin... İşte bu kolay hekimlik tarzı yalnız bizde değil, bütün dünyada işportaya düşen bir şekil almıştır. Bu yüzden İngilterede British Medical Association isminde binlerce hekim azası olan meslekî bir teşekkül bir beyanname neşrederek hekimlerin ve halkın bu suiistimal üzerine dikkati çekmiştir. Bu teşekkül diyor ki:

«Penicillin'in ve benzeri ilâçların hiç lüzum bulunmadığı ve alelâde tedbirlerle iyi edilmesi kabil olduğu halde her hastalığa karşı kullanılması, mikropların bu ilâçlara karşı mukavemet kazanmalarını mucip oluyor, Günün birinde bu ilâçlara gerçekten ihtiyacımız hasıl olduğu zaman mikroplar ilâcımıza ehemmiyet bile vermiyorlar. Bu yalnız şahsî değil, aynı zamanda içtimaî bir tehlikedir. Zira o mikrop mukavemet kazandıktan sonra yer değiştirip başka şahsa geçtiği zaman onda da ilâca mukavim olmak vasfını muhafaza ediyor. Böylelikle ortalıkta ilâca aldırış etmiyen mikrop soyları türemeye başladı. Şimdiden istafilokok bu hale geldi. Eskiden penicillinden ödü koparken şimdi bana mısın demiyor. Lüzumsuz yere ilâç kullanarak hem kendinize hem de cemiyeti beşereyieye zararlı olmayınız.»

Bu beyanname açık olarak gösteriyor ki bu hal devam ederse elimizde mükemmel birer silâh olan ve asrımızın hakikaten harika sayılabilecek olan bu ilâçları bir müddet sonra kesmeyen kör birer bıçak haline gelecektir.

Günün birinde verem Mikrobu ilâçtan korkmıyacak

Gene bu cümleden olarak Birleşik Amerikada National Tuberculosis Association yâni Millî Tüberküloz Cemiyeti de bir beyanname neşretmiştir.

Onlar da diyorlar ki:

Yeni verem ilâçlarının tüberkülozun bütün şekillerine karşı müessir olmadığı aşikâr olduğu halde bilgisizlik veya dikkatsizlik yüzünden bunlar tüberkülozun her şeklinde kullanılmaktadır. Bu da verem mikroplarının ilâca karşı mukavemet kazanmasını davet ediyor. Bu mukavim mikroplar da insandan insana geçerek sahneye hâkim olmaya başladılar. Günün birinde ilâca aldırış etmiyen cinslerin hâkimiyeti karşısında çaresiz kalacağız. Lüzumsuz ve usulsüz kullanmaya bir son vermek lâzımdır.)

Gerçekten böyle ilâca mukavim verem basili sağlam bir insana geçtiği takdirde yeni şahıs hastalanıyor ve ilâçtan istifade edemiyor. Böylelikle kontrolsüz tedaviler bir tek hastanın değil, bir çok insanların bu mükemmel ilâçlardan fayda lanmaması gibi kötü bir durum yaratıyor.

Bu böyle olduğu gibi tamamen masum sayılan ve her derde deva addedilen vitaminlerin de ifrat derecede kullanılmasından dolayı bazı zararlar hasıl olduğu anlaşılmıştır.

İlk zamanlar yapılan neşriyat karşısında, bizzat ilim adamları dahi vitaminlerin zararlı olabileceğini kabul etmiyorlardı. Fakat müşahedeler çoğaldıkça onlar da sakalı ele alıp düşünmeye başladılar. İlk önce D vitamininin zararından bahsedildi. D vitamini kemiklerin kireçlenmesine hizmet eder. Kemik hastalığına karşı eşi bulunmaz bir devadır. Hattâ kemik hastalığı olan çocuklara kuvvetli birer iğne yapılırsa çocukların derhal düzeldiği görülür. İştahsız, miskin, bir türlü büyüyemiyen çocukları derhal iştahlı, gelişmeye başlıyan bir hale sokar. Lâkin bu yüksek dozlar devamlı olarak kullanıldığı takdirde damarlarda kireçlenme tevlit eder. Önce tereddütle karşılanan bu müşahede, hayvan tecrübelerile de teeyyüt etti.

Göz hastalıklarında Kullanılan vitamin

Şimdi de tavuk karası denilen ve gece görmemek illetine, sair bir çok göz ve cilt hastalıklarına çok faydalı olan ve insanın âdeta onsuz yaşıyamıyacağı bir madde sayılan A vitamininin de ifrat derecede kullanıldığı takdirde zararlı olabileceği meydana çıkmıştır. Bu vitaminin suiistimalinden şu neticeler doğuyor:

İştahsızlık, büyümenin durması, zayıflama, hırçınlık, derinin kupkuru meşin gibi olması kaşıntı, saçların dökülmesi, kol ve bacaklarda şişlik, kemiklerin bozulması, karında yağ toplanması gibi şeyler. Hele çok yüksek miktarda ve birdenbire alınırsa kusma, derinin solukluğu, uyuklama, alında gerginlik hissi yaratıyor.

Buna sebep de uzviyette, Vitaminler arasındaki âhengin bozulmasıdır. Zannedildiği gibi bunlar ayrı ayrı iş gören şeyler değildir. Birbirlerile işbirliği yaparlar. Birinin azlığı veya diğerinin ifrat derecede çokluğu bu işbirliğini bozar. Bu âhenksizlikten de saydığımız şeyler olur.

Her şeyin, hattâ suyun bile suiistimal edilmemesi lâzımdır. Aksi takdirde fayda yerine zarar hasıl olur.

Yugoslavyaya Gidecek Şehir Meclisi üyeleri

Vali ve Belediye reisi doktor Gökayın seyahatine iştirak edecek Belediye üyelerinin kimlerden teşekkül edeceği mevzuunda Şehir meclisi azaları arasında bazı anlaşmazlıklar çıkmıştır.

Öğrendiğimize göre meclis üyeleri bu seyahate iştirak edeceklerin tesbiti için bir grup toplantısının yapılmasını istemişlerdir. Grupun yarın acele bir toplantı yapması muhakkak görülmektedir.

Balyada bir genç öldürüldü

Balıkesir 2 (Hususî) — Balyanın Narlı köyünden 16 yaşında Bahattin Pek aynı köyden Seyfettin Özeti gece saat 22 de hayvan otlatırken tabanca ile yaralayarak öldürmüştür.

1953 bütçesi hazırlığı başlıyor

Ankara, 2 (ANKA) — Devlet Daireleri 1953 bütçe tekliflerini en geç 1 Eylül'de Maliye Bakanlığına vermiş olmaları icabetmektedir. Bütün devlet daireleri yeni yıl bütçesinin hazırlığına başlamışlardır.

—0—

Artist R. Russel kaza geçirdi

Port Lee (Virginia) 2 - (AP) Tanınmış sinema artistlerinden Rosalind Russel Orduda hizmet gören kadınlar hakkında bir film çevirirken vukua gelen bir kazada bacağından yaralanmıştır.

Rosalind Russel'in şimdi bir kaç hafta hastahanede kalması icabedecektir.

Medrano sirkinin gala gecesi

İstanbul Sergisi münasebetiyle memleketimize gelmiş bulunan meşhur Medrano sirki, Teknik Üniversite (Taşkışla) yanındaki yeni yerine nakletmiştir.

Öğrendiğimize göre Sirk İdaresi, 8 ağustos cuma gecesi Gazeteciler cemiyeti menfaatine değişik programlı bir gala verecektir.

Cuma gecesi temsillerine ait her zamanki fiyatlı biletler, 5 ağustos salı sabahından itibaren Sümer sineması gişelerinde satışa çıkarılacaktır.

—0—

Selânikte, 40 kiloluk bir ur kesildi

Selânik, 2 (A.A.) — Buradaki üç operatör tarafından şimdiye kadar tıbbî dergilerde eşine tesadüf edilmemiş derecede büyük bir karın kisti ameliyatı yapmışlardır.

Beyzi şekilde olan bu muazzam urun en geniş yerinde kutru 90 santimetreyi ve ağırlığı da 40 kiloyu bulmakta idi. Bu çok tehlikeli ameliyat bir saat sürmüş ve efemia samara adını taşıyan hasta kadın ameliyat esnasında en küçük acı duymadığını ifade ederek ağır bir yükten kurtulduğunu beyan etmiştir.

Sterlin bölgesinin dolar ihtiyatı

Londra 2 - (AP) — Sterlin bölgesinin Altın ve Dolar ihtiyat stokları, Amerikan yardımının da desteği ile son haftalar zarfında 31 milyon dolar artmıştır. İngiliz Maliyesi, elde 2 milyar dolar tutarında altın ve döviz stoku bulunmasını Sterlin bölgesi için asgari emniyet haddi telâkki etmektedir.

GEÇMİŞTE BUGÜN

Kitapları ile beraber yakılmıştı

406 yıl evvel bugün, 3 ağustos 1546 da Fransız ilim adamlarından Etiyen Dole yakılmıştı. Çocukluğundanberi haksızlığa boyun eğmemiş olan Dole, Lyon'da kurduğu matbaasında devrin anlayışına uymayan, papazların arzu etmediği kitapları basıyordu. Bundan dolayı papazların hışmına uğramış, ancak İmparatorun şefaati üzerine ölümden kurtulmuştu. Eflâtun'un, ruhun bekası kanaatine uymayan fikirleri muhtevi bir eserini tercüme ederek basması onu ikinci defa idamdan kurtaramamıştı. İdamından sonra da kitaplarıyle beraber yakılmıştı. Dole'ün yakıldığı yerde şimdi heykeli vardır.

TÜLBENTÇİ

ŞEHİR VE MEMLEKET HABERLERİ

Cezaevinde yeni bir hâdise daha

İstanbul Ceza ve Tevkif evinde kanlı bir hâdise olmuş ve katil suçundan mahkûm Harun Akçay ile arkadaşları Müdüriyet odasının camlarını kırmışlar, eroin esrar satıcılığından rakipleri olan diğer mahkûmlarla boğuşmuşlardır.

Mahkûmlar arasında, bir nevi gelenek halinde, gruplaşmalar olmaktadır. Bir kısım mahkûmlar Harun, bir kısmı da «idamlık Ali'nin» etrafına toplanmışlardır. Elmadağlı Tarzan isminde bir mahkûm evvelki gün, Harunun yanına gelerek, kendisini himaye altına almasını istemiş, fakat Harun tarafından ters bir şekilde karşılanmıştır. Bu şekilde aralarında başlıyan münakaşa esnasında Harun sustalı bıçağı ile Tarzanı yaralamış, Tarzan da, hapishane mamûlâtı şiş ile Harunu vurmuştur. Bu sırada araya giren Baş Gardiyan İsmail Sarıahmetoğlu da diğer mahkûmlar tarafından yaralanmıştır.

Hâdiseye el koyan Savcılık, tahkikatla meşgulken, hapishanenin Nizamiye kapısının 20 metre ilerisinden tünel kazmağa muvaffak olan bazı mahkûmlar da tam caddeye çıkacakları sırada jandarmalar tarafından görülmüşlerdir. Böylelikle, onların da kaçmasına mani olunmuştur. Tahkikata ehemmiyetle devam olunmakta ve Ceza evine esrar, eroin bıçak şiş sokanların kimler olduğu araştırılmaktadır.

Pazarlarda Çürük sebze Satılmıyacak

Belediye aldığı bir kararla pazarlarda ucuz fiyatla yarı çürümüş sebzelerin satılmasını yasak etmiştir.

Bundan sonra pazarlarda ve şehrin kenar semtlerinde bu şekilde sebze ve meyvaların satılmasına müsaade edilmiyecek ve görülenler derhal mahallinde bir zabıtla imha edilecektir.

Şehitlerimizi ziyaret

Çanakkalede yatan yüz binlerce aziz kahraman şehitlerimizin hatıralarını anmak için birinci ordu temsil bürosu tarafından hazırlanan büyük ziyaret 10 ağustos pazar günü saat 18 de Galata yolcu salonu önünden kalkacak olan Etrüsk vapurile başlıyacaktır. Geziye katılmak için isimlerini temsil bürosuna veya eski Muharipler Derneğine yazdırmış olanlarla davet edilenlerin yukarıda zikrolunan tarihte saat 17 - 17,30 arasında Galata yolcu salonu önünde bulunmaları bildirilmektedir.

Balıkesirde bir hekime işten el çektirildi

Balıkesir 2 (Hususî) — Şehrimiz Verem hastahanesi baş tabip vekili doktor Enver Kuttaş, hastahaneye hava alamak üzere müracaat eden Ekrem Saka isimli bir memurun karısına menfaat temini maksadıyla hususî muayenehanesine gelmesini söylediği iddiasile bugün Vilâyetçe işten el çektirilmiştir.

Balıkçılığın İnkişafı İçin faaliyet

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, balıkçılığımızın inkişafı için müstakar bir piyasanın mevcudiyetini zaruri görmektedir.

Bu bakımdan, devamlı ve kuvvetli alıcılar temin etmek maksadıyle banka, bilhassa en büyük istihsal merkezi olan Marmara ve Boğazlar mıntakasında tutulacak balıkları kıymetlendirmek üzere yeni tesisler kurmağa ve mevcutları takviye etmeğe karar vermiştir.

Bu maksatla kurulacak modern fabrika ve tesisat piyasanın istihlâk ihtiyacını tatmin edebilecek kapasitede olacaktır.

Limandaki antrepo buhranı

Limandaki antrepo sahalarını genişletmek üzere Denizcilik Bankasınca alınan tedbirler devam etmektedir. Camialtındaki ambarlama sahasına dahil olup Yeni Atölyenin işgali altında bulunan iki katlı bina tamamen boşaltılarak Denizcilik Bankası Liman İşletmesi emrine verilmiştir. Ayni yerde askeriye emrinde bulunan bina da boşaltılmıştır.

Bir yaralama hâdisesi

Üsküdarda, Mektep sokağında 44 numaralı evde oturan Muzaffer Gökçe isminde bir kadın beraber yaşadığı Vedat Biçer tarafından bıçaklanmıştır. Sanık yakalanmış, yaralı hastaneye kaldırılmıştır.

HAVA VAZİYETİ

Yeşilköy Meteoroloji İstasyonunun tahminlerine göre bugün şehrimiz ve civarında hava kısmen bulutlu, sabahleyin deniz yüzü puslu geçecek, rüzgârlar gündüz poyrazdan kuvvetli, gece mutedil olarak esecektir. Sıcaklık artmakta devam edecek ve 30 santigratın üstünde kaydolunacaktır.

Dün şehrimizde hava kısmen bulutlu geçmiş; rüzgârlar poyrazdan orta kuvvette esmiştir. Günün en düşük sıcaklığı 18.4, en yüksek 29.9 santigrat olarak kaydedilmiştir.

KUCUK HABERLER

BÜYÜKÇEKMECEDEKİ KAMP

Vakıflar İdaresinin Büyükçekmece gölü kenarında öğrenciler için açtığı kampın ikinci devresi dün başlamıştır.

AVRUPA FİKRİNİN YAYILMASI

Türkiye Millî Gençlik Komitesinin katıldığı, gençliğin Avrupa kampanyası çerçevesinde, Avrupa üniversiteleri arasında, Avrupa fikriyatının yayılması esaslarını tesbit etmek üzere bir konferans tertiplenmiştir.

23 eylûlde Paris civarında Brevière şatolunda yapılacak olan bu konferansa 15 Avrupa memleketinden 100 den fazla profesör iştirak edecektir.

Memleketimizden de, Ord. Prof. Hıfzı Veldet'le Ord. Prof. Refii Şükrü bu toplantıda Türk üniversitelerini temsil etmek üzere davet edilmişlerdir.

T. M. T. FEDERASYONU GENEL İDARE KURULU TOPLANIYOR

Türkiye Millî Talebe Federasyonu genel idare kurulu, bugün şehrimizde federasyon lokalinde toplanacaktır.

Gündemde, federasyona verilmesi vadedildiği halde, verilmemiş bulunan Eminönü Halkevi meselesi de bulunmaktadır.

CUMA GÜNÜ YAPILAN İHRACAT

1 ağustos cuma günü şehrimizden muhtelif memleketlere, 100.314 liralık sünger, ketentohumu, yapağı, kepek, sahlep ve çalpara ihraç edilmiştir.

BİR SEYYAH GEMİSİ GELİYOR

27 bin tonluk «Himalaya» isimli seyyah gemisi, muhtelif milletlere mensup 1100 seyyahla 5 ağustosta limanımıza gelecektir.

Seyyahlar şehrimizde iki gün kalacaktır.

İzmir liman Tıkanıklığı Gideriliyor

Denizcilik Bankasına ait işler üzerinde muhtelif Bakanlıklarla temaslarda bulunmak için Ankaraya giden umum müdür muavini Ulvi Yenal dün şehrimize dönmüştür.

Ulvi Yenal temasları hakkında şu izahatı vermiştir:

«— İzmir limanındaki sıkışıklığı ortadan kaldırmak için Devlet Demiryollarından kiraladığımız bir sahanın kullanılması mevzuunda bu idare ile temas ettik. Mevzuu bu hafta içinde kat'i bir neticeye bağlıyacağımızı umuyoruz.

Gene İzmirde, bankamızın malı olup evvelce Tariş'e kiralanmış olan Gar Maritim binasının bir kısmının bankamıza terki hususunda Ticaret Bakanlığı nezdinde teşebbüste bulunduk. Bunun da bankamız lehine bir neticeye bağlanacağını umuyoruz. Maksadımız İzmir limanını ihracat mevsimine hazırlamaktır.»

Bir kadın kendini yaktı

Beykozda Gümüşsuyu mahallesinde bir, gecekonduda oturan 22 yaşında Havva isminde iki çocuklu bir kadın vücuduna gaz bulayarak kendini yakmıştır.

Alevler içinde derhal ölen kadının akıl hastası olduğu anlaşılmıştır.

Maliye Bakanı Valiyi ziyaret etti

Şehrimizde bulunan Maliye Bakanı Hasan Polatkan dün sabah Vilâyete gelerek Vali ve Belediye başkanı doktor Gökayı ziyaret etmiştir. Maliye Bakanı Hasan Polatkan Gökaydan Belediyece çıkarılacak olan 50 milyon liralık istikraz tahvillerinin plâsmanları üzerinde izahat almıştır.

TAKVİM

3 AĞUSTOS 1952
PAZAR
AY 8 — GÜN 31 — HIZIR 90
RUMİ 1368 — TEMMUZ 21
HİCRİ 1371 — ZİLKADE 12

	Vasati	Ezani
SABAH	04.56	09.32
ÖĞLE	12.20	04.56
İKİNDİ	16.15	08.50
AKŞAM	19.24	12.00
YATSI	21.11	01.48
İMSAK	02.58	07.34

Gazetemize gönderilen yazı ve resimler basılsın, basılmasın iade edilmez.

KÖR KADI

Kim okur Kim dinler...

Eva Peron'un ölümünden sonra Arjantinde şöyle bir karar verilmiş: Eva'nın kabrine bir dilek ve şikâyet kutusu asılacakmış. Herhangi bir dilek veya şikâyeti olan Arjantinli vatandaş Eva'ya hitaben bir mektup yazarak bu kutuya atacakmış. Hususî surette kurulacak bir heyet kutuya atılacak her mektubu dikkatle okuyacak ve mektup sahibine Eva adına mutlaka bir cevap verecekmiş.

Hem Eva'yı unutturmamak, hem vatandaşların dilek ve şikâyetlerini itibara almak bakımından orijinal buluş. Fakat, beklenen neticeyi verebilecek midir?... Eğer Arjantinlilerin şikâyet kutusuna karşı alâkası bizde olduğu nisbette ise, müsbet bir netice alınacağı şüphelidir.

Bizde de bazı resmî ve hususî müesseselerde ve işletmelerde dilek ve şikâyet kutuları vardır. Fakat en dertlimizin, en şikâyetçimizin dahi, icabında, bu kutuya başvurduğumuz enderdir. Çünkü senelerdenberi edindiğimiz tecrübelerin bizde uyandırdığı intıba ve kanaat şudur:

Faraza bir dileğimizin ifası veya bir şikâyetimiz mevzuunun yerine getirilmesi veya giderilmesi filân müdürün yetkisi içindedir. O müdürün huzuruna çıkarız, dileğimizi anlatırız, can kulağıyle dinler görünür, makul ve mantıkî bir dilekte bulunmuşsak is'af edileceğini vadeder veya şikâyetimiz haklı ise kendi hakkı çiğnenmiş gibi müteessir görünür, haksızlığın en kısa zamanda telâfi edileceğini en kesin bir şekilde söyler. Fakat günler geçer, birşey olmaz. Müracaatlarımızı tekrarlarız, ayni lûtufkâr cevapları alırız. Nihayet bakarız ki dileğimiz ters yapılmışırt veya şikâyetimiz olduğu noktada durmaktadır.

Vâkıa umuma şamil olmıyan bu hal, demokrasinin hulûlündenberi hissedilir derecede salâha yüz tuttu ama ne de olsa senelerin yarattığı bezginlik kolay kolay ortadan kalkmıyor.

Onun için hâlâ, bir dilek ve şikâyet kutusu gördüğümüz zaman omuzlarımızı silkmekten kendimizi alamıyoruz:

— Haydi sen de!... Ben dileğimi veya şikâyetimi onu dinleyebilecek olanın ağabasına arzediyorum da bir netice alamıyorum. Nerede kaldı ki kutuya atacağım kâğıt parçasını okusunlar...

Kısacası: Hâlâ itimat etmeğe alıştırılmağa muhtacız.

Sadun G. SAVCI

ON KELİMEYLE

Millî güreş takımımız hakkında yeni tedbirler alıyormuşuz...

Bade harabüş..... şampiyonluk!

TATLISERT

15 EKİM TARİHİNDEKİ ÇEKİLİŞTE

EV ikramiyesine girmek için bu haftanın sonuna kadar cüzdan almayı unutmayınız
(9 Ağustosa kadar)

★

Cüzdanınız varsa talihinizi çoğaltmak için birikmiş paranızı 9 Ağustos'a kadar Bankamızdaki hesabınıza yatırmanız lâzımdır

★

YAPI ve KREDİ BANKASI

ANADOLU
KULÜBÜ BÜYÜKADA ŞUBESİ BÜYÜK KOSTÜMLÜ BALOSU
9 Ağustos 1952
Cumartesi

Kapatma

YAZAN: FANNY HURST ÇEVİREN: REZZAN A.E. YALMAN

24

Yüzünü duvara, sırtını âleme çevirerek, uzanıp yatmak, kendisine en iyi bir şey gibi görünüyordu. Yerinden kalkıp hayatın yorgunluklarına ve meşakkatlerine göğüs gerecek hali yoktu. Kalbi ağır bir taş gibi hislerinin derinliğine gömülüp kalmıştı.

Yaşanması en güç saat, şafak vakti idi. Uyku ile uyanıklık arasında gözleri henüz tamamile açılmamış bir halde iken, düşünmeğe ve hissetmeğe başlardı. Yataktan kalkmak ne kadar güç geliyordu. Yıkanmak, ayak üstü kahvaltı etmek, sonra ya bisikletle veya tramvayla mağazaya gitmek, babasının yerinde Heyman'ı bulmak, o karanlık dükkânda müşterilerin keyfine göre konuşmak ve hareket etmek kolay iş değildi. Bereket ki Ray işini çok iyi bilirdi. Gözleri kapalı, kutulardan mal çıkarıp müşteriye satabilirdi.

Ray yüzünden dükkâna çok gelen giden olurdu. Birçokları onu öğle ve akşam yemeğine, konsere, tiyatroya davet ederdi. Fakat eskiden hoşuna giden bu gezintileri yapmak, artık Ray'a güç ve ağır geliyordu. Uyanıp da gözlerini açtığı anda kalbindeki sızıyı duyuyordu. Önünde uzanan günü yaşıyacak takati kendinde bulamıyordu.

Walter, gelmemekte haklı idi. Kendine göre dürüst davranmış sayılırdı. Delikanlının bu ciddiyeti, belki Ray için bir üzüntü ve ıstırap kaynağı olmuştu. Fakat için için ona hak veriyordu.

Nevyorka yaptığı seyahat, Ray'ı biraz olsun oyalamıştı. Şimdi artık hayat tabii seyrine devam ediyordu. Freda ile Hugo, bal ayı seyahatlerinden dönmüşler ve eve yerleşmişlerdi. Onlara Ray'ın odasını hazırlamışlardı. Ray, üvey annesile beraber odanın perdelerini ve örtülerini dikmişti. Karyolasile odasının açık renk tahtadan yapılmış olan eşyalarını da onlara terketmişti. Ray'ın eski huyu değişmemişti. Başkalarını memnun etmek için kendisini bir çok şeylerden mahrum ederdi. Odasını da yeni evlilere vermek ona pek tabii gelmişti.

Hugo evlendiğinden beri çok sakin ve uysal olmuştu. Freda da mes'ut bir zevce rolünde idi. Artık istediğine nail olmuştu. Hugo'nun amcası, evvelâ bu evlenmenin aleyhinde bulunmuş, razı olmak istememişti, fakat sonunda vaziyeti kabul etmiş, hattâ genç evlilere beş yüz dolarlık bir çek de hediye etmişti. Şu kadar ki Hugoya bırakacağı miras payı hakkında hiç bir şey söylememişti. Fredanın yanağını sıkıp evlileri tebrik ederken, Hugoya da gaz şirketindeki işini terketmeyip orada iyi çalışmasını tavsiye etmişti.

Tagenhorst, kızının koca bulmasından dolayı memnun idi. Hugoyu pek fazla beğenmemekle beraber, kızının onu sevdiğini gördüğü için bu işe göz yumuyordu.

Freda, evlilik hayatına pek çabuk alışmıştı. Hattâ kısa bir müddet sonra kılığına kıyafetine itina etmemeğe, genç kız iken bile giymeğe tenezzül etmiyeceği kadar eski ve partal sabahlıklarla ortalıkta dolaşmağa başladı.

Fredanın halinden çocuk beklediği belli değildi. Ray hayretle onlara bakar ve düşünürdü. Dünyaya yeni bir mahlûk getirmenin harikulâdeliğini bu insanlar da sezmeğe çalışırdı. Yeryüzünde her gün binlerce çocuk dünyaya geliyordu.

Fakat Ray'ın bu kadar yakınında, böyle bir hâdisenin hazırlanması kendisini çok heyecanlandırıyordu.

Ray, hiç gebe bir kadını yakından görmemişti. Bu gibi hallerde kadınların rahatsız olduklarını, bir takım acayip tavırlar takındıklarını duymuştu. Freda'da hiç de böyle bir hal yoktu. İştihalı idi, gözleri pırıl pırıldı. Vücudünün şekli de değişmemişti. Evlenmeden evvelki heyecan ve telâşından da eser kalmamıştı. Gelecek çocuğunun babasile evlenmek, ona bu iç rahatlığını ve sükûneti vermiş olacaktı.

Ray, çocuk için alış veriş edilecek dükkânı kafası içinde tasarlamakla meşguldü. Fleisher müessesesi, kendilerine muhakkak surette yüzde on iskonto yapardı. Hem o dükkânda çocuk eşyasının en güzelleri ve zarifleri vardı. Birçok şeyleri de elbirliği ile evde hazırlıyabilirdi. Freda ne kadar talihli bir kızdı! Hem sevdiği adamla evlenmişti, hemen de bir çocuğu olacaktı.

Corinne'in de belki çocukları olacaktı. Hem de ondan.. Çocuklar! Başkasının sevdiği bir adamdan çocuğu olmak, bir çok kadınların başına gelebilirdi. Rayın aklına da ne garip garip şeyler geliyordu. Bir kaç ev ötede; Walter'in koynunda yatacak, ondan çocuğu olacak bir kadın yaşıyordu. Walter, o kadınla ve ondan doğacak çocuklarla mes'ut bir hayat geçirecekti. Walter'in çocukları... Bütün Yahudi çocukları gibi onlar da mektepte iken parlak talebeler olacaklardı. Yahudi çocuklarını, gaga burunları, parlak zekâları ve açık gözlükleri yüzünden öteki çocuklar pek sevmezler. Herhalde Walterin kiler de, öteki Yahudi çocukları gibi olacaktı.

Herkes kendi muhitinde yaşamağa mahkûmdur. Ray'ın muhiti ne idi? Kendisini yemeğe davet edip içki içiren ve sonradan da okşamağa kalkan fabrika acentelerinin, ıslak dudaklı, titrek elli yaşlı tüccarların ve Kurt'un muhiti değil miydi?

Evet, Kurt'un muhiti... Neden olmasın?..

XVI

Noelden on beş gün evvel karlı bir gündü. Dükkâna Corinne ile annesi, üstleri başları karlarla örtülü olarak geldiler.

(Devamı var)

Acı Bir Kayıp

Hüseyin Apaydın Vefat etti

Merhum Hüseyin Apaydın

Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti umumî kâtibi, avukat Burhan Apaydın ve Orhan Apaydın babaları, emniyet teşkilâtımızın en değerli erkânından Hüseyin Apaydının uzun bir hastalıktan sonra vefat ettiğini büyük üzüntü ile haber aldık.

Uzun yıllar emniyetin basınla alâkalı işlerile meşgul olduğu için gazeteciler muhitinde çok tanınmış ve sevilmiştir.

Uzun süren hastalık esnasında evlâtları bütün tıb âlemini seferber etmiş ve babalarının hayatını kurtarmak veya biraz daha uzatmak için azami derecede mücadele yapmışlardır.

Yazı ailemizin erkânından olan Burhan Apaydına ve Orhan Apaydın ve ailesinin diğer erkânına büyük acılarından dolayı taziyelerimizi bildirir; merhum hakkında da Allahtan rahmet dileriz.

*

ELİM BİR ZİYA

Nüriye Apaydının zevci, avukat Burhan Apaydının ve avukat Orhan Adli Apaydının babaları, diş tabibi Hulûsi Ayaş'ın enişteti ve diş tabibi Sabire Ayaşın dayısı, Fikret Andaç'ın kâbeyisi ve Hilmi Andaç'ın enişteti, Emniyet Müdürlüğü Basın Yayın dairesi memurlarından

HÜSEYİN APAYDIN

2 ağustos cumartesi günü, tedavi edilmekte olduğu Teşvikiye Sağlık Yurdunda, gösterilen bütün ihtimamlara rağmen Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Merhumun cenazesi bugün saat 10.30 da Sağlık Yurdundan kaldırılacak ve cenaze namaz ı Sarıyer camiinde öğle namazını müteakip kılınacak ve cenaze namazı Sarıyerdeki aile kabristanına defnedilecektir.

Allah rahmet eylesin.

Haceri semavî Adriyatik denizine düştü

Roma 2 - (AP) — İtalyan Anaa Haberler Ajansının bugün bildirdiğine göre dün gece güneş kadar parlak büyük bir haceri Semavî Ancona'nın 50 kilometre kadar doğusunda Adriyatik denizine düşmüştür.

Truman'ın tasdiki

Kansas City 2 (A.P.) — B. Amerika Cumhurbaşkanı Truman bugün Batı Almanya cümhuriyetini hür bir devlet haline getiren andlaşmayı tasdik etmiştir.

Son Haberler

DÜNYA Vaziyeti

★ Mısırda üç kişiden mürekkep niyabet meclisi teşekkül etmiştir.
★ Korede düşmanın üsleri yeniden bombalanmıştır.
★ Toplanacak olan Pasifik konferansında bu bölgenin savunması mevzuu gözden geçirilecektir.

Amerika, bir Avusturya teklifini İnceliyor

Vaşington, 2 (USIS) — Birleşik Amerika hükûmeti Avusturyadaki dört devlet işgaline bir son vererek bu memleketin hükümranlık haklarını ve istiklâlini iade edecek bir andlaşma imzalanması meselesinin hallinin Birleşmiş Milletlere havale edilmesini derpiş eden bir Avusturya teklifini incelemektedir.

Bu mevzuda izahat veren Dış İşleri Bakanlığı sözcüsü, Avusturya hükûmetinin görüşlerini açıklayan bir muhtıranın Birleşik Amerikaya verildiğini bildirmiştir. Haber verildiğine göre yedi vesikalık eki ile birlikte bu muhtıra bütün Birleşmiş Milletler üyelerine tevdi edilmektedir.

Kore'de santrallar yeniden bombalandı

General Van Fleet, bütün faaliyetini harekâtın idaresine hasredecek

Associated Press

Seoul 2 — Düşmanın çok kuvvetli topçu ve havan ateşine rağmen müttefik piyade kuvvetleri dün ele geçirdikleri Kel Tepede tutunmağa muvaffak olmuşlardır.

Birleşmiş Milletler kuvvetlerine mensup subaylardan biri düşmanın iki gün içinde bu tepeye 3000 atımlık top mermisi yağdırdığını söylemiş ve vaziyetin «nazik» olduğunu ilâve etmiştir.

Kore sularında bulunan Birleşmiş Milletlere mensup uçak gemilerinden havalanan uçaklar bugün Şang - Şung ve Ham - Humç civarında bulunan elektrik santrallarını bombardımana tâbi tutarak, büyük hasarlara sebebiyet vermişlerdir.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, Japonyadan Koreye yeni bir avcı bombardıman kolu nakledilerek, Koredeki hava birliklerinin kuvveti belirli bir şekilde artmıştır.

Sekizinci Amerikan ordusu komutanı General Van Fleet bugün, Koredeki harekâtın idaresine daha fazla zaman ayırabilmesi için âlî derecedeki bütün işlerini terketmiştir.

Bundan böyle bilcümle iaşe techizat ve münakale işlerini görecek olan teşkilâtın başına General Thomas Terren getirilmiştir.

Genel karargâhı Taegu'da kurulacak olan yeni komutanlık bütün sivil, irtibat ve Kore harbine yardım işleriyle meşgul olacaktır.

Komünistler taarruzlarına devam ettikleri veya müşahhas ve müsbet bir teklif ileri sürmedikleri takdirde müttefiklerin mütareke görüşmelerini keseceklerine kuvvetle ihtimal verilmektedir.

Müzakerelerin içinde bulunduğu çıkmaz, müttefikler ve komünistlerin elindeki harp esirleri mevzuunda birbirinden tamamiyle ayrı noktai nazarlardan tevellüt etmektedir. Kızıllar icabında zorla bütün esirlerin geri dönmesini istemekte, buna mukabil müttefikler ise hiç bir esirin komünizme dönmeğe zorlanamıyacağı hususunda ısrar etmektedirler.

Nehru, komünizme Hücûm etti

Associated Press

Yeni Delhi, 2 — Hindistan parlamentosunun bugünkü toplantısında söz alan Başbakan Nehru :

«Komünist memleketler kendi öz idarî sistemlerini tatbik edebilirler. Fakat hiç kimsenin kendi siyasî ve idarî sistemini bize zorla kabul ettirmeye hakları yoktur, bunu şiddetle reddederiz.» demiştir. Başbakan söz almadan evvel parlamento komünistlere karşı tatbik edilen koruyucu mahiyetteki mevkufiyet sistemini ve buna dair kanun tasarısını müzakere etmekteydi. Komünist mebuslar Hindistanın, böyle bir kanunla bir polis devleti haline gireceğini ileri sürmüşlerdir. Bunun üzerine Nehru demiştir ki:

«— Polis devletlerinden bahsetmeden evvel Asya ve Avrupadaki bazı memleketlere bakın ve oradaki mutlakiyet metodları ile buradaki idarî bünyeyi kıyas edin».

Ortadoğu Komutanlığının Merkezi

Anadolu Ajansı

Vaşington 2 — İyi haber alan kaynaklardan bugün bildirildiğine göre, Birleşik Amerika Savunma Bakanlığı, mutasavver Ortadoğu savunma teşkilâtının Kıbrısta yerleşmesini ve Mısırın buna iştirâk etmemesini istemektedir. Bunun da sebebi savunma Bakanlığının şimdiki Mısır hükûmetinin bu teşkilâta katılmağı istemesinin pek az muhtemel olduğuna inanmasıdır. Zira, milliyetçi Vaft partisi Mısırın bu teşkilâta katılmaması gerektiğini açıkça bildirmektedir.

Söylendiğine göre Birleşik Amerika, İngiltere, Güney Afrika, Avustralya, Yeni Zelânda ve Türkiye kabil olduğu kadar süratle ve muhtemelen sene sonundan evvel bu teşkilâtın Kıbrısta tesisi hususunda mutabık kalmış bulunmaktadır.

Yeni İçişleri Bakanı

İç İşleri Bakanlığına tayin edilen Ethem Menderes, 1899 da İzmirde doğmuştur. Hukuk tahsilini bitirdikten sonra orada yerleşmiş. Bir taraftan avukatlık etmekle beraber ziraat işleriyle de meşgul olmuştur. Aydın Halk Partisi İl başkanlığında ve Belediye reisliğinde bulunmuştur. Demokrat Parti kurulduktan sonra oraya iltihak etmiş, 1946 da D. P. namzedi olmakla beraber Aydının dürüst bir seçim geçiren yerler arasında bulunmaması itibariyle milletvekili olmamış, 1950 de milletvekili seçilmiştir.

Ethem Menderes, güleryüzlü, nazik tabiatli bir insandır. Okumaktan zevk alır, geniş bir kütüphanesi vardır. Evlidir, eski arkadaşı olan Başbakan Adnan Menderesin adını taşıyan Adnan isminde yedi yaşında bir yavrusu vardır.

Ethem Menderes, siyasî ve idarî hayatta geniş bir mes'uliyet yükünü ilk defa olarak üzerine alıyor. İç İşleri Bakanlığını, memleket ve kanun ölçüleriyle görerek ve parti tarafgirliğine kapılmayarak, iyi bir imtihan geçirmesini dileriz.

Fotoğrafla Haberler

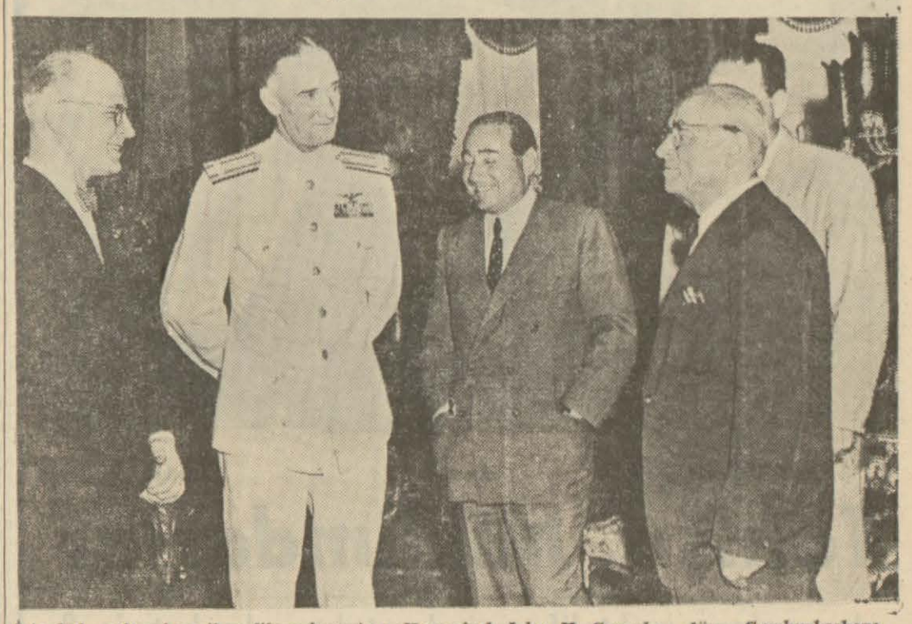

İstanbula gelen Amerikan filosu komutanı Koramiral John H. Cassady dün Cumhurbaşkanı Celâl Bayar tarafından kabul edildiği sırada

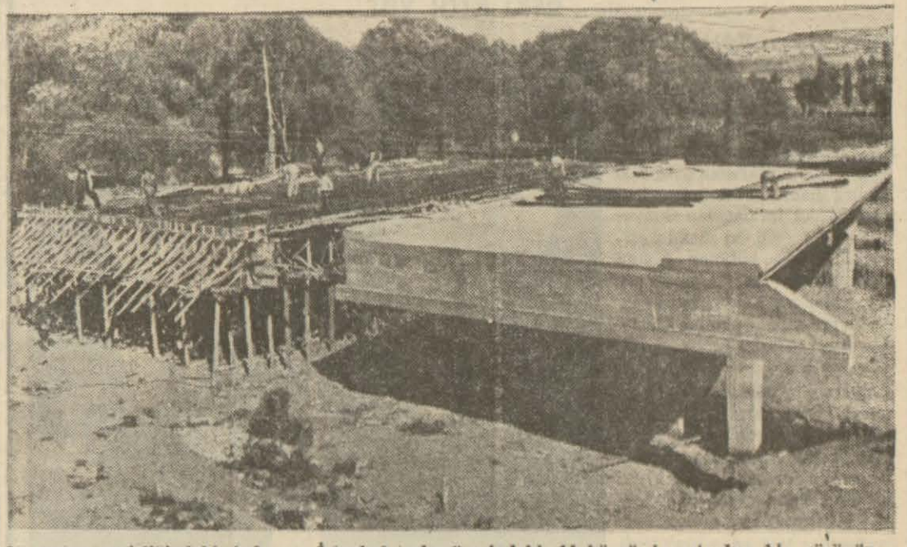

25 metre genişliğindeki Ankara - İstanbul yolu üzerindeki Ak köprü inşaatından bir görünüş

Mısır eski Kralı Faruk Kraliçe Neriman ile birlikte yatın güvertesinde

Ruhanî Âyin

Marmara gazetesi sahip ve müessisi, müteveffa Süren Şamlıyan'ın ölümünün birinci dönüm yılı münasebetile, yarınki pazar günü saat 10 da Beyoğlu Üç Horan Ermeni kilisesinde ruhanî âyin yapılacaktır.

Öğleden sonra saat 16 da Şişli Ermeni mezarlığında mütveffanın kabrinin açılış töreni yapılacaktır. Basın mensupları ile dost ve arkadaşlarının hazır bulunmaları rica olunur.

Şamlıyan Ailesi

9 AĞUSTOS GECESİ NİÇİN MÜHİMDİR ?

Çünkü o gece Açıkhava Tiyatrosunda TEKSİF'in müsameresi vardır. Neyzen Tevfik, Ruhi SU, Celâl Şahin, Tevhid Bilge, Mürüvvet Sim, Elen Bale trupu, Lübnanlı rakkase Tahiye Muhammed o gece sizlere unutulmaz bir gece geçirtecektir. Ayrıca Hamiyet Yüceses, Sabite Tur, Saime Sinan, Mustafa Kovancı, Bayram Aracı en son şarkılarını okuyacaktır. Davetiyelerinizi Tepebaşı tiyatrosundan, Tekstil sendikası merkezinden (Cağaloğlu Cemal Nadir Sok. No. 4) den temin edebilirsiniz. Pek az davetiye kalmıştır.

TÜRKİYE EMLÂK KREDİ BANKASI

Ağustos Çekilişi

8 Ağustos Akşamına Kadar Bir Tasarruf Hesabı Açtırmak Suretiyle Sizde İkramiye Keşidelerimizden Faydalanınız.

TUTUM BANKASI'nın

29 Ağustos Çekilişinde

BEBEKTE YALI BOYUNDA MUHTEŞEM KORULUK İÇİNDE

APARTMAN DAİRESİ'ne

SAHİP OLMAK İÇİN

5 AĞUSTOS

AKŞAMINA KADAR

100 Liralık

Bir Hesap Açtırınız, Hesabınız varsa Çoğaltınız.

Bu çekilişte ayrıca zengin

PARA İKRAMİYELERİ

GİŞELERİMİZ DAİMA TUTUMLU İNSANLARIN EMRİNE ÂMADEDİR.

GALATA: Bankalar caddesi No. 48
İZMİR : Mimar Kemalettin Caddesi No. 28
İstanbul : Yeni Postahane meydanı Muhzırbaşı sokak No. 5
Kadıköy : Çarşı Tramvay durağı Kadıköy Palas altında No. 5/7

TUTUM BANKASI

Türkiye Kredi Bankası A. O.

31 Temmuz 1952 Keşidesinde

BAHÇELİ EV

İstanbul Merkezimizde 7759 cüzdan sahibi

BAY SÜLEYMAN BİLBAŞ'a

İZMİR SEYAHATİ

(31 Ağustos — 7 Eylûl)

2 kişilik gidiş - geliş ve ikamet masrafı Beyoğlu Şubemizde 18417 cüzdan sahibi

BAYAN HALE BİROL'a

isabet etmiştir.

Para, altın ve kıymetli eşya kazananlar

İstanbul Merkezi:

Cüzdan No. 345 1901, 2147, 2155, 4329, 5149, 7049, 7707, 7899, 8649, 8897. Beyoğlu Şubesi:

Cüzdan No. 16011, 16577, 16771, 16997, 17175, 17693, 17887,, 18141, 18215, 19065, 19663, 19835, 20019, 20319, 20443, 20541.

İzmir Şubesi:

Cüzdan No. 235, 841, 903, 939, 1725, 1749, 1887, 2341, 2639.

Adana Şubesi:

Cüzdan No. 106, 119, 152, 180, 211.

Gelecek keşide 31 Ağustos 1952 için.

11 Ağustos Pazartesi Akşamına Kadar

150 Lira yatırınız.

SÜTUNLAR ARASINDA

YENİ SABAH

«KISKACIN İKİ UCU»

Yeni Sabah, dünkü baş yazısında İrandaki son hâdiseleri tahlil ederek diyor ki:

« İranın çok nâzik bir mevkide bulunduğu aşikârdır ama demokratik bir idare fevkalâde tedbirler ve kararnamelerle memleketi idare eylemeğe pek heveslenmemelidir. Filhakika Fransada Pudaki bir devlet adamı ankare gibi bir aralık, 1926 dan 1928 tarihine kadar, Fransayı, kararnamelerle idare eylemiş idi ama o zaman bu hareketin sebebi Fransız frangının değerinde bir istikrar yapılması arzusu idi. Hem kabul etmelidir ki Fransada demokrasi İrandan daha az tehlikededir..»

YENİ İSTANBUL

«ÇAYLAK HAFİYE»

Bedii Faik dünkü fıkrasında şöyle diyor:

« Aşkolsun şu Anadolu Ajansına, Ulus yangını hakkında hemen daha o gece «elektrik kontağından çıkmıştır» dememiş miydi? İşte savcılık da, bir haftalık tahkikat sonunda, vara vara ancak bu neticeye varmış!

Doğrusu, ajans idarecilerini ne kadar tebrik etsek az! Hâdiseleri haber vermekte her zaman geciken A.A. demek sebeplerini bildirmekte adliyeden bile ileri!

İleri, ama, mübarek, ajans değil, bir nevi hususî detektif bürosu olduğunu bile, gene geç haber verdi!»

CÜMHURİYET

«RUHUMU BİLMELİ»

Doğan Nadi dünkü fıkrasında diyor ki:

« Cihad Baban arkadaşımız bir yazısında Adnan Menderes'in diktatör olmadığını şu sebeplerle izah ediyor: Menderes Başvekildir, Devlet Reisi değildir (Mussolini de Başvekildi, Devlet Reisi değildi). Menderes itimatla iş başına gelmiştir (Peron da öyle). Adnan Menderes seçimle iktidara gelmiştir (Hitler de seçimle geldiydi).

Sayın İzmir milletvekiline «Adnan Menderes diktatördür» demek aklımdan bile geçmez, fakat diktatör olmaması için bu sebepler kâfi değil! —»

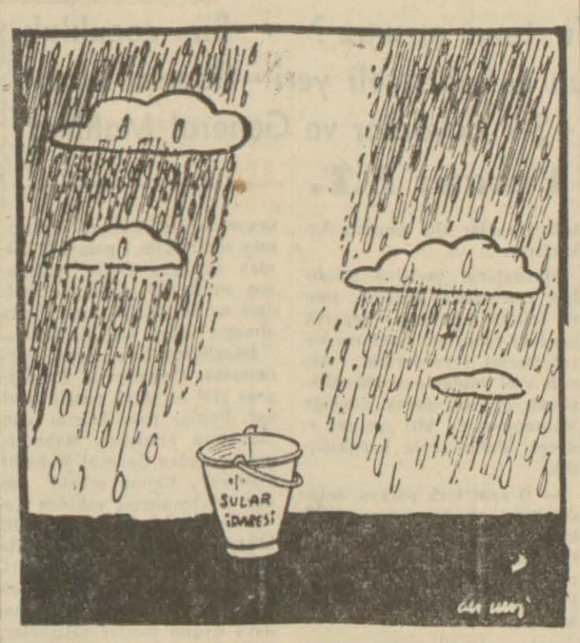

«BİBAHT OLANIN...» (CUMHURİYET)

HOŞ MEMO - Taksitle tellivizyon

İkinci Umberto — Karol — Michel

Tahtsız hükümdarlar

Avrupa'nın muhtelif yerinde, tahtını kaybetmiş 8 eski kral var

Birinci Dünya Harbinden sonra birçok tahtlar devrilmiş, birçok hükümdarlar taht ve taclarını bırakmağa mecbur olmuşlardır. Bunların başında Almanyadaki Hohenzolern, Avusturya - Macaristan'daki Habsburg hanedanları gelir. Yirminci asrın iptidasında dünyanın en kuvvetli iki memleketinin başında bulunan Alman İmparatoru, Avusturya Macar İmparator ve Kralı tahtlarından ayrılarak memleketlerinden uzaklaşmışlardı.

Seneler geçtikçe başka memleketlerin hükümdarları da tahtlarını bırakmağa mecbur oldular. Bunlardan bir kısmı taht üzerindeki haklarını başkalarına devrettiler, bir kısmı ise tahtlarının tamamen devrildiğini gördüler. Geçen haftaya kadar tahtından uzak yedi hükümdar vardı. Şimdi bunlara bir sekizincisi, Mısır'ın eski Kralı Faruk ta katılmıştır. Tahtsız kalmış hükümdarlar şunlardır:

Zogo

Pierre

İtalya'nın eski Kralı İkinci Umberto

Umberto İkinci Dünya Harbinin Almanya ve Müttefikleri aleyhine neticelenmesi üzerine babasının istifasını müteakip tahta oturmuştu. Fakat Krallığı pek kısa, ancak 26 gün sürdü. Halkın reyi sorulunca çoğunluk Cumhuriyeti tercih ettiği görüldü. Kral bunun üzerine tahtını bırakarak İtalya'dan ayrıldı ve Portekiz'de yerleşti.

İkinci Umberto 47 yaşındadır. Birgün İtalyada tekrar krallığın teessüs edeceğini ve memleketine döneceğini ümit ediyor. Son belediye seçiminde İtalyanın Cenup mıntıkasında ve Sicilyada kralcıların kazanması kendisine ümit vermiştir. Eski Krala maiyeti hâlâ (Majeste) diye hitap etmektedir. Eski kralın mühim bir serveti vardır. Bu servet bir buçuk milyon sterlindir. Ayrıca babasının mirası gelirinden de hak alıyor.

Romanya kralı Michel

Tahtsız krallardan ikincisi Romanyanın eski hükümdarı Michel'dir. Michel 32 yaşındadır. İkinci Dünya Harbinin sonuna doğru Almanlar aleyhinde vaziyet almış, Romanya'daki Faşist liderleri tevkif ettirmişti. Bu hizmetine mukabil Romanyanın Sovyet askerleri tarafından işgalinden sonra da bir müddet tahtını muhafaza edebildi. Fakat 1937 de memleketini terk etmeğe mecbur oldu.

Michel menfada bulunan Kralların en fakiridir. 2 milyon sterlin tutan serveti ve 159 şatosu Romanyada kalmıştır. Şimdi karısı ile birlikte İsviçrenin Lausanne şehrinde oturuyor.

Romanya Kralı Karol

Tahtsız Krallardan üçüncüsü Romanyanın eski hükümdarı Karol'dır. 59 yaşında bulunan Karol, Michel'in babasıdır. Bir defa tahttan ayrıldıktan sonra tekrar Kral olmuş, fakat İkinci Dünya Harbi esnasında tahtı oğluna bırakarak karısı Mağda Lupescu ile birlikte Romanyadan ayrılmıştır. Karol ve karısı bir müddet Meksika'da, sonra Brezilya'da oturduktan sonra Portekize gelerek burada yerleşmişlerdir. Karol, menfadaki kralların en zenginlerinden biridir. Serveti 15-20 milyon dolar tahmin ediliyor.

Yugoslavya Kralı Pierre

Yugoslavyanın eski kralı Pierre 28 yaşındadır. Cenevrede küçük bir villada oturuyor. Sekiz sene evvel Yunan Prenseslerinden Alexander ile evlenmişti. 7 yaşında bir erkek çocuğu vardır. Serveti pek az, ancak geçimlerini temin edecek kadardır.

Pierre Almanların Yugoslavya'yı işgale başlamaları üzerine memleketini terk etmişti. Evvelâ Amerika'ya giderek orada yerleşmiş, harpten sonra İsviçre'ye gelmiştir.

Pierre ilk zamanlar hükûmetinden 10 bin sterlin tahsisat alıyordu. Bu tahsisat kesilince bir müddet Amerikada bir otomobil fabrikasında çalışmıştır.

Bulgar kralı Simeon

Eski Bulgar kralı Simeon henüz 14 yaşındadır. Babası Boris'in ölümü üzerine tahta oturduğu zaman 6 yaşında idi. Boris, 1943 de Hitler'i ziyaretten döndüğü zaman esrarlı bir şekilde ölmüştü.

Küçük Kral, Sovyet kıt'alarının Bulgaristan'a girmesinden bir müddet sonra annesi ile birlikte Bulgaristan'dan ayrıldı. Eski Kral ve annesi (İtalya'nın eski kralı İkinci Umberto'nun kız kardeşi) İspanya'da general Franco'nun tahsis ettiği mükellef bir şatoda yaşıyorlar.

Arnavud Kralı Zogo

Arnavud Devletinin eski kralı Zogo 55 yaşındadır. Mussolini'nin kıt'aları 1939 da Arnavutluğu işgal ettikleri zaman Kraliçe Geraldine ile birlikte Arnavutluktan ayrılmış, Yunanistan, Türkiye yolu ile Mısır'a gitmişti. Zogo İskenderiyede güzel bir köşkte yerleşmiştir. Oldukça mühim servete sahiptir.

Belçika Kralı Leopold

Belçikanın eski Kralı Leopold 51 yaşındadır. Geçen sene oğlu lehine tahtından vaz geçmiştir. Eski Kral Belçikada oturmaktadır. Fakat çok seyahat ediyor. Geçen sene Cenubî Amerikaya kadar gitmişti. Leopold ekser vaktini zevcesi Prenses Rethey ile birlikte İsviçre'de geçiriyor.

Nihayet eski Mısır Kralı

Nihayet sekizinci olarak eski Mısır Kralı Faruk geliyor. Yanında mühim bir servet götürdüğü bilinmekle beraber bunun miktarı ve nerede yerleşeceği henüz belli değildir.

Faruk

Simeon

Leobold

Kıymetli Misafirimiz

Anna Rosenberg

Yazan : B. AKSEL

Anna Rosenberg birçok defalar deruhte ettiği devlet hizmetlerinde ve çalıştığı diğer sahalarda başarılı işler görmüş bir iş kadını olduğu için General Marşal bundan üç sene evvel Millî Savunma Bakanlığına gelir gelmez Misis Rosenberg'den Bakan yardımcılığını kabul etmesini rica etmişti. 19 temmuz 1919 da dünyada gelmiş olmasına rağmen Anna Rosenberg, bu ağır vazifeyi yüklenmekte tereddüt etmedi. Üç senelerdenberi ne senelik tatil ne de hafta sonu istirahati yapmadan kendisini millî savunma hizmetlerine vakfeden Misis (Rosenberg) in emri altında çalışan Amerikan ordu personeli, bayan Savunma Bakanı yardımcısının çalışma temposuna zorlukla ayak uydurabilmektedir. Amerikan kongresinin tatil yapmasından faydalanarak Uzakdoğu ve Koredeki askerî birlikleri teftiş eden A. Rosenberg, temmuz ortasında Shape erkânı ile temaslar yapmak üzere Parise gelmiştir.

Bakan yardımcısı, ekseriya, muavini General J. F. Collins'le beraber çalışır.

Herald Tribune gazetesinin Paris muhabiri General Collinsle bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmede general, «Bakan yardımcısının bu seferki Avrupa ziyaretinde, Fransa, Almanya, Avusturya ve Türkiyedeki hava üsleriyle askerî tesisleri göreceğini ve bazı parçaları bugünlerde limanımızda bulunan Amerikanın Akdeniz filosunu da gözden geçireceğini» söylemiştir. General, Anna Rosenberg'in günde ortalama olarak 16 - 20 saat çalıştığını da sözlerine ilâve etmiştir.

Bakan yardımcısı, Kore harbinin seyrinden memnun

Vazifesi itibariyle ordunun personel işleri, personelin yetiştirilmesi, morali gibi mevzularla daha yakından alâkadar olan A. Rosenberg askeri bir tesisi ziyaret ettiği zaman sadece mevkiin yüksek rütbeli subaylarıyle görüşmekle iktifa etmiyerek kuruluşun erlerinden birçoklarını dinlemekte ve bunların durumları hakkında tam bir fikir edinmektedir. Misis Rosenberg son Kore seyahatinde yaptığı tetkiklerden edindiği intıbaın çok memnuniyet verici olduğunu söylemiştir. Çeşitli meşgaleleri arasında Rosenberg orduda hizmet gören erlerin analarından, karılarından her hafta aldığı (200) mektubun hiç birisini cevapsız bırakmamaktadır. Birçok işleri ayni zamanda nasıl yürütebildiği hakkında sorulan bir suale Misis Rosenberg: «İşleri itimat ettiğim eşhasa tevzi eder. Bunlara salâhiyetler verir. Ufak tefek meseleler için bana kadar gelmelerine meydan bırakmam.» diye cevap vermiştir.

Resmi ziyafet davetlerini atlatmakta usta imiş

Nevyorktaki bir halı ticarethanesinin sahibi olan kocası Mister Julins Rosenberg ve oğlu Thomas, hafta sonlarında Vaşingtondan ayrılamıyan Misis Rosenberg'i görebilmek için Vaşingtona gelirler. Herald Tribuna yazarının «Vaşingtonda yapılan resmikabullere iştirak eder misiniz?» diye sorduğu bir suali Misis Rosenberg çok garip bularak: «Yahu siz ne konuşuyorsunuz? Böyle şeyler için benim ne vaktim ne de takatım kalıyor. Resmi ziyafetleri atlatma hususunda âdeta bir mütehassıs oldum.» demiştir.

Peşte'de bir mobilya fabrikasının sahibi olan Misis Rosenberg'in babası Albert Lederar işleri bozulunca Birleşik Amerikaya hicret etmişti. O zaman sekiz yaşında bulunan Anna Amerikada tahsil yapmış ve yüksek okula devam edebilmek için Nanhattan'daki Wodleigh okulunu bitirmiştir. Sonra da bir hastanede çalışmak mecburiyetinde kalmıştır.

Bakan yardımcısı daima en iyi terzilerde giyinir

Mister Julins Rosenberg'le evlenmesi 1920 senesindedir. «Memlekette yapılacak birçok iş varken boş duramam» diyen Misis Rosenberg, Nevyork Belediyesinde işçilerin ihtilâflı işleriyle meşgul olan dairede vazife almıştır. Misis Rosenberg'in ele aldığı işleri büyük bir vukuf ve sür'atle intaç ettiğini gören Nevyorkun maruf Belediye başkanı La Quardia, «Misis Rosenberg'in işçi meseleleri hakkında, bu memlekette herkesten fazla bilgiye sahip» olduğunu tekrar eder dururdu.

Daima iyi terzilerde giyinen ve bilhassa şapkalarına fazla ehemmiyet veren Misis Rosenberg boş vakit bulduğu zaman millî Macar yemekleri pişirmekten çok hoşlanmaktadır.

Misis Rosenberg'in memleketimizden iyi intıbalarla ayrılacağını ümit ederiz.

Yeni neşriyat

VARLIK

Bu sanat ve fikir dergisinin Ağustos sayısı Yaşar Nabi, Cemal Yeşil, Cahit Tanyol, Fazıl Hüsnü, Orhan Veli, Nurullah Ataç, Baki Süha, Ceyhun Atuf, Sait Faik, Nurullah Berk, Sabahattin Kudret, Muhtar Körükçü ve daha bir çok değerli genç imzaların makale, şiir ve hikâyeleriyle çıkmıştır.

«İnkılâp Gençliği» nin ikinci sayısı çıktı

Türkiye Millî Talebe Federasyonu tarafından devrimlerimizi ve Atatürk sevgisini yaymak irtica ve komünizmle mücadele etmek ve gençlik meselelerini işlemek üzere çıkarılmakta olan aylık İnkılâp Gençliği fikir ve sanat dergisinin Ağustos sayısı çıkmıştır. Bu sayıda Faruk Nafiz Çamlıbel, Hikmet Bayur, Prof. Yavuz Abadan, Ord. Prof. Vasfi Raşid Seviğ, Orhan Saik Gökyay, Nihat Erim, Julide Gülizar Ergüven, Ercüment Ekrem Talû, Aydoğan Onursal, Nesin Alpan, Mehmet Çakırtaş, Hakkı Atıl, Baha Vefa Karatay, Yekta Güngör, Yavuz Kadıoğlu, Abdullah Rıza Ergüven, Ömer Ünsal, Gülten Akın, Semih Balcıoğlu, Ruhi Kanak'ın makale şiir ve karikatürleri bulunmaktadır.

GENERAL ALİ FUAT CEBESOY'un Hatıraları

İstanbul'un işgalinden sonra

Düşmanlarımızın yeni teşebbüsleri bize şunu ihtar ediyordu : Ey Türkler ! İstiklâl ve vatanınızı şiddetle müdafaa ediniz, çünkü başka ümidiniz kalmamıştır.

— 154 —

Düşmanlarımızın yeni teşebbüsleri karşısında

Heyeti Temsiliye, İstanbulun işgalini müteakıp millete hakiki vaziyeti anlatarak acele ve yerinde bir karar ittihazına bütün gayretiyle çalışıyordu. Ben, bir taraftan Temsil Heyetinin mesaisine iştirak ediyor, diğer taraftan Umum Kuvayı Milliye kumandanı sıfatıyle evvelce kararlaştırdığımız müdafaa plânının tatbikına başlıyordum.

İstanbulun işgalini, memleketin başına gelmiş olan felâketlerin en tehlikelisi telâkki etmiştik. Çünkü ecnebiler bu kararla memleektin payitahtında mevcut bütün idare cihazını, işgal bahanesiyle felce uğratacaklar, Damat Ferit Paşayı tekrar iktidara getirerek ona her arzularını kabul ettireceklerdi. Bu suretle, belki Türkiyeyi kendi elleriyle öldürmiyecekler, fakat ötedenberi ağır hasta teşhisini koydukları Türkiyeyi tabii bir ölüme terkedeceklerdi.

Düşmanlarımızın bu yeni teşebbüsleri bize şunu ihtar ediyordu: Ey Türkler! İstiklâl ve vatanınızı şiddetle müdafaa ediniz, çünkü başka ümidiniz kalmamıştır. Hepiniz aleyhime dönünüz, çünkü hepinizin aleyhindeyim!

Artık mutedil ve mütereddit vatandaşlarımız da kurtuluşun ancak ve ancak kendi kendimizi müdafaa etmekle mümkün olabileceğini anlamağa başlamışlardı. Hele işgal kuvvetlerinin mahut beyannamesi, en saf vatandaşlarımızın bile gözlerini açmıştı. Beyanname, padişah ve taraftarlarının suçlarını büsbütün meydana çıkartmış ve bunları bir icra vasıtası gibi göstererek memleketin ekseriyetini iğfale ve millî hareketi de İttihat ve Terakki hareketi gibi göstermeğe çalışmıştı. O zamana kadar, Avrupa siyasetinin bu derece âdisine ve müdahaleci siyasetine tarih hiç bir vakit şahit olmamıştı. Ecnebiler, Sultan Vahidettinle hanedanını sıyanet eder gibi görünmüşlerdi. Bu hal onları millet nazarında daha küçültmüştü.

İzmirin işgal hâdisesi, milleti, düşmanlarımız aleyhine nasıl harekete getirmişse, İstanbulun işgali de, mukadderatını bizzat eline almağa mecbur etmişti.

Meclisi Meb'usan ikinci reisi Abdülâziz Mecdi Efendi

Meclisi Millî'nin Ankarada toplanması kararı

İstanbulun İngilizler tarafından fiilen işgali (İngilizler tarafından diyorum, çünkü beyannamede İtilâf devletlerince işgal olunacağı bildirildiği halde İngilizlerden başka hiç bir ecnebi kıtası iştirak etmemişti.) ve Mebuslar meclisinin taarruza uğrayarak kapatılması keyfiyeti istiklâl ve mevcudiyetimize vurulmuş en son darbe olarak kabul edilmişti. 29 kasım 1919 da Sıvasta Heyeti Temsiliye azalarının kumandanlarla beraber aldıkları kararın ikinci maddesindeki ahval ve vaziyete tevafuk ettiği anlaşılmıştı. Derhal harekete geçilmişti.

16 mart hâdisesi üzerine Heyeti Temsiliye Ankara telgrafhanesinde devamlı ve fasılasız olarak toplanmıştı. Bir taraftan salâhiyetli heyetlerle bazı müzakerelerde bulunarak fikir ve mütalealarını alırken diğer taraftan da memleketin ahvalini takip etmiş ve neticede milleti tatmin ve memnun edecek bir surette Meclisi Millî'nin acele Ankarada toplanmasına karar vermişti. Bu karar 19 martta vilâyetlere, müstakil livalara ve kolordulara tebliğ olunmuştu.

Heyeti Temsiliye tarafından gönderilen tebliğ

Heyeti Temsiliye namına Mustafa Kemal Paşa tarafından imzalanan tebliğ şu satırlarla başlıyordu: «Merkezi İtilâf devletin dahi, Düveli İtilâfiye tarafından resmen işgali, kuvayı teşriiye ve adliye ve icraiyeden ibaret olan Kuvayı Milliyei devleti muhtel etmiş ve bu vaziyet karşısında ifayı vazifeye imkân göremediğini beyan eden hükûmete resmen tebliğ ederek dağılmış olan Meclisi Mebusan devletin makarrı istiklâl ve masuniyetini, milletin istiklâlini temin edecek tedabiri teemmül ve tatbik etmek üzere millet tarafından haiz bir salâhiyeti fevkalâdeyi haiz bir meclisin Ankarada içtima ettirilmesi ve dağılmış olan mebusan heyetinden Ankaraya gelebileceklerin dahi bu meclise iştirak ettirilmesi zaruri görülmüştür.»

Memleketin ekseriyeti ötedenberi esasen intizar etmekte olduğu bu kararı memnuniyetle karşılamış, her tarafta faaliyete geçilmişti.

(Devamı var)

Hafta içinde altın piyasasının durumu

İstanbul, 2 (D. H. A.) — Hafta içinde borsa haricinde büyük mikyasta iş olmasına rağmen fiyatlarda fazla bir ilerleme kaydedilmemiştir. Muamelelerin büyük bir ekseriyeti (Holanda - Gulden) altını üzerinde cereyan etmiştir. Bu altın geçen hafta sonlarında 3580 kuruşken bu hafta sonunda 3505 kuruşa yükselmiştir. Bu yükseliş dahilî sebeplerden ziyade Paris borsasında (Napolyon - Fransız altını) fiyat artışlarının tesiri altında olmuş ve Gulden 15 kuruş yükselmiştir. Piyasamızın vaziyetine göre Gulden altını fiyatlarının daha ziyade yükselmesi mümkün görülmektedir. Türk altınlarına sarraflarda fazla bir talep yoktur. Reşat lirası 4300 - 4310, Hamit 3760 - 3770, Reşat elgazi 4000, Cumhuriyet altınları 3750 - 3760, külçe 565 - 566 kuruştur. Geçen haftaya nazaran ziynet altını fiyatlarında kayda değer bir yükseliş görülmemekle beraber piyasanın durumu sağlamdır.

Okyanusu aşan İlk Türk Kotrası

Tunç Yalman'ın yazdığı röportaj bugünkü ilâvemizin birinci sayfasındadır

PAZARDAN PAZARA

General Mahmud'u ziyaret

General Mahmud'u tanır mısınız ? – Bir çocukluk hâtırası – İstanbul'un en eğlenceli yeri – General Mahmut, Mahmutpaşa – Şık Bayanlar ve General Mahmut

Yazan: E.T.

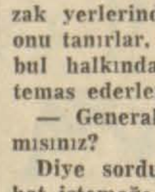

Son zamanlarda General Mahmuttan sık sık bahsediliyor. Bilhassa şık hanımlarımız karşılaştıkları zaman birbirlerine merak ve alâka ile soruyorlar:

— General Mahmuttan ne haber?..

— General Mahmuda gittiniz mi?...

Bu General Mahmut kimdir?.. Size:

— Tanımıyor musunuz? General Mahmudu tanımıyor musunuz?...

Diye sorarlarsa sakın:

— Hayır tanımam!

Diye kestirip atmayın, yoksa siz de benim gibi mahçup olursunuz!.. İstanbulda yaşayıp da General Mahmudu tanımıyan, ömründe birkaç defa olsun onunla teşerrüf etmiyen hiç kimse yoktur. Yalnız İstanbullular değil, yurdun uzak yerlerinden gelenler bile onu tanırlar, hattâ belki İstanbul halkından ziyade onunla temas ederler. Bana:

— General Mahmudu tanır mısınız?

Diye sordukları zaman izahat istemeğe lüzum görmeden cevap verdim:

— Hayır tanımam!

Suali soranlar gülüştüler:

— Tanırsın, hem de pek iyi tanırsın!

Dediler. Bir iki ipucu verince generali filhakika küçük yaşımdanberi tanıdığımı anladım ve gafletimden dolayı özür diledim.

BİR ÇOCUKLUK HATIRASI

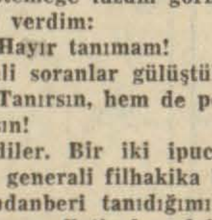

General Mahmudu anlatmazdan evvel bir çocukluk hatıramı nakledeceğim. Bundan yarım asır evvel Divanyolunda, bir evde otururduk. O zamanlar İstanbul tarafında çocuklar için hiç bir eğlence yeri yoktu. Bu sebeple, cuma günleri haftalığımızı alınca, kardeşimle beraber, Çemberlitaştaki pazarda ceplerimizi yükte ağır, pahada hafif yiyeceklerle doldurarak Çarşı, Mahmutpaşa yoliyle Köprüye kadar inerdik.

Köprü o zamanlar İstanbulun en eğlenceli yeri idi. İki sıralı boy boy dilenciler, çeşit çeşit sigara kâğıdı satanlar, garip kiyafetliler hep burada toplanırlardı. Biz bunlara bakmaz, köprünün ortasına gelerek, yelken açmış mavnaların köprüden geçişlerini seyrederdik! Köprünün giriş ağzına yaklaşınca mavnacıların yelkeni ve direği indirmek için telâşla koşuşmalarına bizim gibi cocuklar değil, saçlı sakallı insanlar bile merakla bakarlardı.

Mavnaların geçişine bakarken ceplerimizi boşaltır, sonra Galata rıhtımına geçerek oradaki vapurları, bunların hareketlerini seyrederdik. Akşam ayni yoldan eve dönerdik. Gerek gidişte, gerek dönüşte Mahmutpaşada bizi meşgul edecek binbir şeyle karşılaşırdık.

— O yanı kırk paraya, ortası altmış paraya, bu yanı iki kuruşa! diye bağıran İranlı satıcıların, üçe ayrılmış bonmarşayı andıran tezgâhlarındaki eşya bilhassa alâkamızı çekerdi.

GENERAL MAHMUT, MAHMUTPAŞA

İşte biz General Mahmutla bu surele tanıştık!...

General Mahmudun kim olduğunu şimdi anladınız değil mi?.. Mahmutpaşa, İstanbulun şu meşhur Mahmut paşası!.. Burada belki her malın en iyisi, en son modası bulunmaz, fakat muhakkak ki en ucuzu satılır. Yalnız - kulağınıza söyliyeyim - pazarlığı bilmek şartile... Yoksa başkasının on liraya aldığı bir malı sizin on beş, hattâ yirmi liraya almanız işden bile değildir!...

İstanbulda Kasımpaşa, Bayrampaşa, Cerrahpaşa, Haydarpaşa gibi bir sürü paşalı semt var. Bunlar paşalıklarını elân muhafaza etmişken Mahmutpaşaya neden General Mahmut deniyor?.. Bunun sebebi şudur: Mahmutpaşa eskiden kavaf işi, ucuz mal satılan yerdi; kibarlar buranın semtine bile uğramazlardı. Şimdi iş değişti. Bazı açıkgözler burada, en son modaya değilse bile, modaya uygun mallar satıyorlar. Bilhassa ayakkabı... Meşhur kunduracılardan numaraları eksilmiş ayakkabıları satın alarak burada üçte bir fiatına veriyorlar. Ayağına münasip bir ayakkabı uydurarak 45 lira yerine 15 lira ile işini görüyor. Bu kelepir satışı yapan evvelce bir dükkân varken şimdi dükkânların adedi dördü beşi buldu.

ŞIK BAYANLAR VE GENERAL MAHMUT

Fakat kerli ferli hanımefendiler ayakkabılarını Mahmutpaşadan aldıklarını söylemek istemiyorlar. İlk zamanlar gözlerine gösterişlerine göre: «Filân mağazadan!» diyorlardı. İş duyulup Mahmutpaşada karşılaşmalar başlayınca kalmadı. «Mahmutpaşa» yerine saklamağa imkân «General Mahmut!» dili ve birbirlerine soruyorlar:

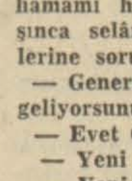

— General Mahmuttan mı aldınız?

— Evet General Mahmuttan!

— Hakikaten pek güzel, pek kibar, güle güle giyin!

Mahmutpaşa hakir görülüyor, fakat General Mahmudu herkes elüstünde taşıyor!..

Geçen gün merak ederek Generali ziyarete gittim. Kimlerle karşılaşmadım!.. Maçkanın, Nişantaşının, Şişlinin, Taksimin, Ayaspaşanın en kibar hanımefendileri burada... Hususi otomobillerile gelenler bile var. Yokuşun alt başında, Sultan hamamı hududunda karşılaşınca selâmlaşıyor ve birbirlerine soruyorlar:

— General Mahmuttan mı geliyorsunuz?

— Evet General Mahmuttan!

— Yeni bir şey var mı?

— Yeni ayakkabılar gelmiş. Pek güzel, pek cici şeyler. Üç çer çift aldık.

— Aman, bitmeden ben de gidip alayım!

Bayanlar bu sıcakta yokuşu tırmanmağa başlıyorlar... Şık bayanlara bu kadar hürmet ve muhabbet telkin eden General Mahmuda, doğrusu gıpta ettim!...

OKUYUCU FİKİR VE ŞİKÂYETLERİ

Erzurumda levha Ve tabelâ Resimlerinden Şikâyet

Erzurumda Doktor Yusuf İzmetin Dolgungilden aldığımız bir mektupta, levha ve tabelâ resimlerinin Belediyenin keyfine ve bütçe vaziyetine göre ayarlandığı, serbest meslek erbabına kar-si nisbetsiz bir tarife tatbik edildiği, bu şekilde hareket etmemesi hiç bir kanuni mesnedi bulunmadığı böylelikle bir çeşit vergi ihdas edildiği belirtilmekte ve demokrasi nizamlarına uymayan bu tarzın bir an evvel değiştirilmesi istenmektedir

Mektupta şöyle denilmektedir:

«Bu kabil keyfi ve indi levha resimleri bilfarz Belediye meclisince serbest meslek erbabına münhasır olarak 500 veya 5000 lira kabul edilmiş olsa, mükellef bunu da ödemek zorunda mı kalacaktır? Erzurum Belediyesi, gelirini yükseltmek ve bütçesini muvazeneye getirmek için serbest meslek erbabının kesesine el uzatacak mıdır?»

Mektupta Bakanlığın alâkası istenmekte ve Belediye bütçesinin tasdik sırasında daha titiz davranmak gerektiği belirtilerek, bu durumun bir an önce düzeltilmesi rica edilmektedir.

Bir kayıp aranıyor

İstanbulda Balat Tamburacı sokağı 27 numarada oturan Fehime Yarılı adında bir okuyucumuz, bize yazdığı bir mektupta, Yunanistan göçmenlerinden kardeşi Kâzım Yarılıyı aradığını, bilenlerin insaniyet namına, kendisine haber vermelerini istediğini yazmaktadır.

Floransada Bugünkü tören

Associated Press

Floransa 2 — Atlantik ittifakının güney-doğu Avrupa komutanlık teşkilâtına bağlı Müttefik Hava kuvvetleri yarın burada Teşkilâtın ilk kuruluş yıldönümünü kutlulamaktadır. Törende Müttefik devletleri temsil eden yüksek rütbeli Havacılık subayları meyanında Türk Hava kuvvetleri komutanı General Muzaffer Göksenin, İtalyan Hava kuvvetleri Kurmay başkanı General Aldo Urbani, Yunan Kraliyet Hava kuvvetleri Kurmay başkanı Hava Mareşalı E.P. Kelaidis ile Amerikan, İngiliz veFransız komutanları hazır bulunacaktır.

Türk, Yunan ve İtalyan komutanları şimdiye kadar ilk defa olarak güney Avrupa ve Akdeniz bölgesi için daha müessir bir hava müdafaası ve destek sistemi tesis edilmesini plânlaştırmak maksadile karma bir toplantı yapmaktadır. Aynı zamanda bu, General Göksenin ve Hava Mareşali Kelaidisin Müttefik Havacılık Genel Karargâhına yaptıkları resmî ziyarettir. Güney Avrupa bölgesi Müttefik Hava kuvvetleri Genel Karargâhına merbut iki müttefik taktik hava gücü vardır. Bunlardan birinin merkezi İtalyada olup, İtalyan birliklerinden müteşekkildir. Teşkilâtlandırılmakta olan ikinci hava gücü, Türk ve Yunan Hava kuvvetleri birliklerini ihtiva edecektir.

Libya Savunma Bakanı Bursada

Bursa 2. (A.A.) — Libya Savunma bakanı Ali Esad El Jerbi yanında Dr. İhsan Rıfat Sabar olduğu halde bu akşam İstanbuldan şehrimize gelmiştir.

Geceyi Uludağ sanatoryomunda geçirecek olan ekselans Ali Esad El Jerbi yarın şehre inecek, camileri ve tarihi yerleri gezecektir.

Babaeskide bir kişi Öldürüldü

Hususî Muhabirimizden

Babaeski ilçesinin büyük Manda köyünde haraç almak yüzünden Hayri Yaman ile İbrahim Çamsız bu gece saat 19.30 sıralarında iki kahve arasında yol üzerinde ağız kavgasına tutuşmuşlardır. Kavganın büyümesi üzerine Hayriye bıçakla saldırmak kalkışan İbrahimi tutmak isterken Hüseyin Sözer ağırca yaralanmıştır. Yaralı Alpullu hastanesine getirilirken otomobil içinde ölmüştür.

Sanık yakalanmıştır. Tahkikata devam olunmaktadır.

Metro inşası için teklifler

İnşası düşünülen metronun keşif ve plânları için şimdiye kadar muhtelif firmalar tarafından yapılan teklifler Belediyenin bu işle alâkalı fen mütehassısları tarafından tatminkâr görülmemiştir. Öğrendiğimize göre Belediye bir ecnebi mütehassısı daha getirterek burada bir gürgan tayini daha yaptırmak niyetindedir.

Kanada'da bir ceza evinde isyan çıktı

Yemeklerin fenalığından 700 mahkûm ile gardiyanlar çarpıştı. Bir mahkûm öldü

Associated Press

Montreal 2 — Montreal'deki Bordeaux hapishanesinde yemeklerin fenalığı» yüzünden 700 mahkûm ile yüzlerce palis ve gardiyan arasında çıkan karışıklıklarda bir mahkûm ölmüş bir tanesi de ağır surette yaralanmıştır.

8 mahkûm da muhtelif yerlerinden hafif yaralar almışlardır.

Bu, Montreal'deki hapishanede son 3 ay içinde çıkan üçüncü isyan hareketidir. Dünkü isyanlarda mahkûmlar binanın bir kanadını ateşe vermişler ve merkez telefon santralını imha etmişlerdir. Polis bol miktarda göz yaşartıcı gaz kullanmak mecburiyetinde kalmıştır. Asi mahkûmlar binanın, bir kanadına kendilerini kapamışlar ve oradan kantine hücum etmişlerdir. Polis makamlarının bildirdiklerine göre birçok elebaşı tevkif edilerek başka bir mahalle nakledilmişlerdir. Ölen mahkûm ensesinden aldığı bir yara neticesi ambülânsla hastaneye nakledilirken yolda can vermiştir. Mahkûmlardan bir kısmı polisin attığı silâhlardan çıkan kurşunların bir pencere demirine çarparak sekmeleri neticesi yaralanmışlardır.

Mayıs ayında bu hapishanede vukua gelen ilk ayaklanma hâdisesi de yine yemeklerin kötülüğü yüzünden olmuştu.

Niyabet Meclisine seçilen Abdülmünimin eşi bir hastaneyi ziyareti sırasında

Mısırda geçici niyabet meclisi kuruldu

(Başı 1. cide)

bulunduğu son Parlâmento hatırlarda olduğu üzere geçen mart ayında feshedilmişti.

Devlet şurası muvakkat niyabet meclisine yerini devredeceğini tasrih etmemiştir.

Devlet Şurasının ilân ettiği kararnamede yeni Parlâmentonun tesisi için seçimler yapılıncaya kadar bu muvakkat niyabet meclisi vazife görecektir denilmektedir.

Bu karar hakkında neler düşündüğü sorulan başbakan Ali Mahir paşa dün gece beyanatta bulunmak istememiş ve «anayasanın tatbik edileceğini» söylemekle iktifa etmiştir.

Müslüman Kardeşlerin programı

Bu arada Müslüman Kardeşler teşkilâtı da dün gece yayınladığı programında «bir Anayasa komitesi tarafından anayasada reformlar yapılmasını» istemektedir.

Bu teşkilâtın programında şu noktalara temas edilmektedir:

1 — Anayasanın tadili ve müslümanlığın yüksek prensiplerine anayasada yer verilmesi;

2 — Hükûmetteki temizleme hareketinin tam olarak ifası ve bundan böyle bütün bakanların tam olarak vazifelerinden mes'ul olmaları;

3 — Eskiden vazifelerini suiistimal edenlerin tekrar iktidara gelmelerine fırsat verilmemesi;

4 — Hükûmetin de Allahın yasak ettiği, kumar, ahlâksızlık ve içki gibi şeyleri yasak etmesi;

5 — Eğitim ve arazi reformlarının temin edilmesi.

İngiliz - Mısır ihtilâfı hakkında ise Müslüman kardeşler teşkilâtı İngilterenin Mısır ve Sudandaki kuvvetlerini geri çekmesini istemektedir.

İçişleri Bakanlığı dün gece polis ve haberalma teşkilâtları şeklinde çalışmakta olan iki bürونun kapatılacağını açıklamıştır.

Memleketten çıkacakların özel izin almaları icap ettiği hakkında konulan kayıtların Mekkeye Hacca gideceklere teşmil edilmeyeceği bildirilmiştir.

Ali Mahir Paşa

Kahire 2 (A.A.) — Muvakkat niyabet meclisinin kurulması üzerine Ali Mahir Paşanın bu akşam istifa etmesi beklenmektedir. Fakat Ali Mahir Paşanın yeniden Başbakan tayin edileceğine muhakkak nazarile bakılmaktadır.

Birleşik Amerika büyük elçisi Jeffrson Caffery bu sabah Başbakan Ali Mahir Paşa ile bir çeyrek saat süren bir görüşme yapmıştır.

Görüşmeden sonra basına beyanatta bulunan büyük elçi demiştir ki:

Başbakan ile Birleşik Amerika ve Mısırı ilgilendiren bütün meseleleri konşutuk.

Niyabet meclisi kuruldu

Londra 2 — Üç kişiden mürekkep niyabet meclisi kurulmuştur. Mecliste eski Eğitim ve Meclis başkanı Dr. Barakat, eski Kral Faruk'un yeğeni Prens Abdülmümin ve bir de ordunun mümessili bulunmaktadır. Ordunun mümessili şimdiki kabinede ulaştırma Bakanıdır.

Niyabet Meclisinin bu şekilde kurulması Vaft partisinin mağlûbiyeti olarak tefsir edilmektedir. Çünkü Vaft Partisi, niyabet meclisinin, parlâmento tarafından seçilmesini istemekte idi.

Havanada isyan teşebbüsü meydana çıkarıldı

Havana, 2 (A.A.) — Başkan Batista hükûmetine karşı bir isyan teşebbüsünde bulunmaktan sanık olarak 12 kişi tevkif etmiştir.

Bunlardan dördü de polistir.

Yapılan tahkikata göre bu polisler Başkan Batistanın öldürülmesi, devlet radyosunun felce uğratılması ve hava meydanlarının işgali için tertip edilen plânın tatbikine iştirake arkadaşlarını da zorlamışlardır.

Susurlukta civciv yiyen bir leylek

Balıkesir (Hususi) — Susurlukta civciv yiyen bir leylek görülmüştür. Her gün 4 - 5 piliçi öldürerek alıp kaçan bir leylek, Han mahallesinden Sami Pınarın on iki civcivini almış, ayrıca komşularından birçoğunun da piliçlerini götürmüştür. Şimdiye kadar piliç yiyen leyleğe ilk defa rastlandığı söylenmektedir.

Bir dolandırıcı yakalandı

Fransada çıkan «İslâm Dâvası» adlı mecmuanın sahibi Tunuslu Salâh Abdülâziz dolandırıcılık suçuyle tevkif edilmiştir. Tevkif kararı Ağa Han'ın müracaati üzerine verilmiştir.

Salâh Abdülâziz, İslâm dâvası için çalışmak ve sıkıntı içinde bulunan Müslümanlara yardım için Ağa Han'dan birçok defa para almıştı. Ağa Han geçende Paris'e gidince Paris camiine uğramış, burada Selimzade adında bir İranlı'nın çocukları ile beraber pek perişan vaziyette olduğunu ve sokağa atılmak tehlikesi karşısında bulunduğunu öğrenmiştir. Ağa Han bunu haber alınca hayret etmiş: «Bu adama yardım etmek için pek yakında Salâh Abdülâzize mühim bir para vermiştim» demiştir.

Bunun üzerine tahkikat yapılmış, Salâh Abdülâziz'in aldığı bütün paraları kendi nefsine sarfettiği, «İslâm Dâvası» adlı mecmuayı bunun için kullandığı anlaşılmıştır.

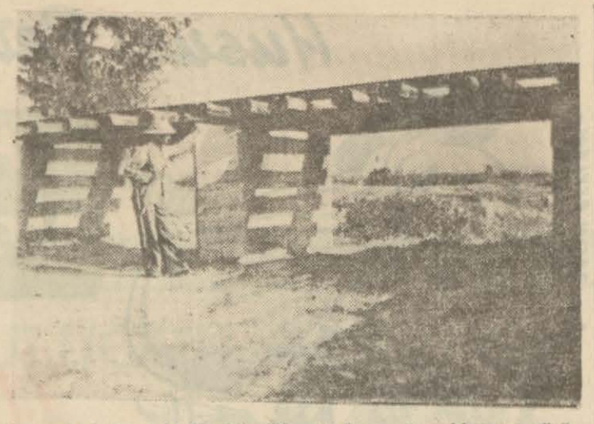

Yunan hududundaki bir köprüden Bulgar topraklarının görünüsü yerde vurulan subayın şapkası görülüyor

Yunan hududu komutanı tecavüzü anlatıyor

(Başı 1. cide)

almalarının biricik sebebi, tecavüzün bizim taraftan vâki olduğunu iddia etmeleri içindir. Hâdise gününün akabinde Bulgarlardan tecavüzlerinin maksadını izah ve subayımızın naaşı ile elinde bulunan makineli tüfeğin teslimi için bir mektup yazarak kendilerini 1 Ağustos günü protokola çağırdık. Mektubumuzu geri gönderdiler. Başka bir vasıta ile yolladık, cevap vermediler. Devletler hukukuna hiç bir suretle sığmayan, Bulgarların bu hareketi de mes'uliyetlerinin bir kat daha artmasına sebep olacaktır. Bulgarlar bir sivrisinek gibi mütemadiyen bizi iz'aç etmekte, bir çıban başı koparmak istemektedirler. Onlar hayvanlara bile insanlıklarını göstermekten uzaktırlar. Bugün kurumuş olan nehir yatağında yatan hayvan leşleri buna açık bir örnektir.»

Hâdiseye sahne olan araziyi yakından görmek arzumu Binbaşıya söyledim. Tedbirli ve dikkatli hareket etmemizi tavsiye ile buna rıza gösterdi ve yanıma bir çavuş vererek köyün 500 metre doğu kıyısında olan araziye gittik. Burası askeri kordon altında idi. Tren hattı 50-100 metre mesafe ile bu arazide nehir boyunu takip ediyordu. İşte bu hat Yunanlıların en ileri mevzileri idi. Burada birikmiş kovan yığınlarını, yaralanıp ölenlerin kan lekelerini, şapka ve diğer müteferrik bazı eşyalarını gördüm. Hattın demirleri müteaddit yerlerinden isabet alarak çizilmiş veya oyulmuştu, karşı tarafta mevzubahis olan adada görünüp kaybolan Bulgar erleri vardı. Biz bu esnada fotograf almağa çalışıyorduk. İşimiz bittikten sonra köyde garnizon binasına Binbaşının yanına döndüğüm sırada bugün protokolda bulunmak maksadile Dimetoka Alay komutanı Yarbay Pisitidis, yanında bir binbaşı ile bizim bulunduğumuz binaya geldi. Yarbaya takdim edildim. Gayet güzel bir Türkçe ile:

«— Size lâzım gelen malûmatı verdiler mi? Hâdiseyi olduğu gibi yazın. Bugün protokol istemiştik, gelmediler. Gördüğünüz gibi köy halkı sakindir ve iş güçlerile meşguldür. Onlar harp etmesini de bilir, sulh içinde yaşamasını da. Komşumuz siz Türklerin hâdiseyi nasıl mütalâa ettiklerini merak ediyoruz. Onlarla siz de komşu olmaklığınız hasebile sizin başınızdan böyle hâdiseler geçmiştir.» Dedi.

baskınında ölen, Yunanlıların TEA teşkilâtından Yorgi Sakalidis

Bundan sonra köylülerin arasına karıştım, Köy kahvelerine uğradım. Bütün konuşmalar son hâdise üzerinde toplanıyordu, çoğu da Türkçe biliyordu. Ölen Sakalidis'in babasının bu köyde Dikea'lı olduğunu söylediler. Kendisi ile tanıştım. Kolunda siyah bir band taşıyor, çok üzgün görünüyordu. «Başın sağ olsun» dedikten sonra çocuğu hakkında bazı sualler sordum, sükûnetle şunları anlattı:

«— Çocuğum sol şakağından vurulmuştu. Kurşun kulak arkasından çıkarak tekrar omuzuna girmiş ve arkasından çıkmıştır. Üç senelik evlidir. Muvazzaf askerlikten terhis edileli üç ay olmuştur. TEA ya dahildi. Oğlunu babasının intikamını alması için yetiştireceğim.»

Ayrılırken oğlunun bir resmini rica ettim, memnuniyetle kabul ederek resmi getirdi. Diğer bir kahvede oturan yine TEA teşkilâtından Kostantinosla tanıştım. Sol kolundan yaralı idi. Mermi çekirdeğinin kabuğunu bir kutudan çıkararak gösterdi. «Bununla yaralandım, kolumdan ameliyatla çıkardılar, iyiyim, vazifeme devam edeceğim» dedi. Bu gençten, orada bulunanlarla birlikte bir fotograf almama müsaade istedim, sevinerek kabul etti.

Şikâyet

Birleşmiş Milletler (Nevyork) 2 (A.A.) — Birleşmiş Milletler nezdindeki Yunanistan temsilcisi bazı Yunan askerlerinin ölümü ile neticelenen Yunan - Bulgar hudut hâdisesini, Birleşmiş Milletlere şikâyet etmiştir.

Tunustaki Fransız Çiftçileri göç Ediyorlar

(Başı 1 incide)

nakde tahvil ettikleri ve memleketten çıkmaya hazırlandıkları bugün öğrenilmiştir. Bu Fransızlardan birçokları Fransanın Afrikadaki diğer topraklarında arazi ve mal almaya teşebbüs etmişlerdir.

Diğer taraftan Başbakan Selâhattin Bacuç bugün, Fransa tarafından teklif edilen idari reformlar programının bir suretini Tunus beyine sunmuştur.

Pasifik savunması

(Başı 1 incide)

mesi meselesi üzerinde önemle durulacaktır. Savunma şebekesinin kurulması yolunda, Pasifikte, Avrupadakinden çok daha ciddî güçlüklerle karşılanacağı da gizlenmemektedir.

Pasifik'de komünizmin yayılmasını önlemek maksadile böyle bir savunma şebekesine ihtiyaç olduğu ve sağlam bir işbirliği ile bu hedefe varılabileceği de kaydedilmektedir.

Kaza

Washington. 2. (A.A.) — Bugün buraya gelen malûmata göre dışişleri bakanı Dean Acheson'un bindiği tayyare bir kaza geçirmiştir.

Acheson'u hamilen San-Francisco'ya gitmekte olan büyük ucak motörlerinden birinin bozulması üzerine Denver'de (Colorado) mecburi iniş yapmıştır.

Hâdiseyi matbuata bildiren dışişleri bakanlığı kazanın hâdisesiz geçtiğini söylemiştir.

İlâve edildiğine göre Acheson bir kaç saat sonra konferansa iştirak etmek üzere Honolulu'ya doğru yoluna devam edecektir.

Edremit'te iğrenç Bir tecavüz hâdisesi

(Başı 1 incide)

muştur. Az sonra Çınar sinemasında ilâncılık yapan 1928 doğumlu Hasan Demirsapan, şöför muavini Hüseyin ile dondurmacı İlyas Rastıkçı parktaki tenhalıktan faydalanarak yanına sokulmuşlardır. Üç kafadar aklı müvazenesi bozuk Macideyi koluna girerek kasaba civarındaki bahçeler arasına götürmüşler, tecavüz ve tasallutta bulunmuşlardır.

Bu sırada Edremit Askerlik Şubesindeki muayeneden dönmekte olan Bostancı köyünden 1933 doğumlu on genç bahçeler arasından geçerken mütecavizleri görmüşler ve kadını bu defa da on genç almıştır. Neden sonra bu on gencin de tecavüzüne uğrayan kadıncağız jandarma ve polisin müdahelesile kurtarılmıştır. Zabıtaca sanıklardan on ikisi yakalanarak adalete teslim edilmiş ve sorgularını müteakip tevkif edilmişlerdir. Diğer firari sanık şöför muavini Hüseyinin Bursaya kaçtığı tespit edildiğinden yakalanması için tertibat alınmıştır.

Vali Nurettin Aynuksa bugün yaptığı bir basın toplantısında bu hâdiseye temas etmiş, ahlâkı redaette olan birkaç kimse tarafından işlenen bu suçun memlekette umumî bir ahlâksızlık manasını tazammun edemiyeceğini ve âsâyiş yok demek olamıyacağını söylemiştir. Ancak, Edremitten gelen bazı yolcuların ifadelerinden, Macidenin sürüklendiği feryad ettiği de anlaşılmaktadır.

Vali bugün hâdiseyi mahallinde tetkik etmek üzere Edremite gitmiştir.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

Kaynayan Kazanlar

(Başı 1. cide)

ve Fransa, tehlikeye karşı tedbir aramak şöyle dursun, hodbin ve emperyalist bir müstemlekeci siyasetin sellerine kendilerini kaptırmış bulunuyorlar. Seçim mücadelesi içinde bulunan Amerikanın türlü türlü sebeplerle elleri bağlıdır. Emperaylizm hastalığına tutulan iki büyük memlekete söz geçirmesi de, onlara gücenmeği göze alması da güçtür.

Ortaşarkın biricik istikrar unsuru olarak Türkiyeye bu sırada çok ağır mes'uliyetler düşüyor. Eğer biz demokrasi ve hürriyete arka çevirmekte devam edersek, iç politikaya ait dar ihtiraslar ve kavgalar yüzünden etrafımızı görmez bir hale gelirsek, istikrar âmili sıfatiyle büyük vazifelerimizi ihmal edersek, etrafımızda kısa zamanda öyle gelişmeler cereyan edebilir ki bunları sonradan tamir etmek çok pahalıya mal olur.

Türk milletinin mukadderatını, gerek icra ve gerek muhalefet mevkiinde, idare etmenin mes'uliyetini taşıyan siyaset adamlarının politika sarhoşluğundan ayılmaları ve devlet gemisine milli hedef ve menfaatlere uygun istikametler vermeleri, ayrılık ve kavga yerine uzlaşma, anlaşma ve işbirliği aramaları zamanı gelmiştir. Herhangi bir taraf, siyasî ihtirasları bir tarafa bırakıp milli hedeflere sahip çıkarsa, işlerini mutlaka iyi yola doğru sürükler, uçurumlara doğru sukutu önler ve kendi hesabına milletten itibar ve kredi kazanır.

Ahmet Emin YALMAN

Hüseyin Mekki İngiltereyi İtham ediyor

Tahran, 2 (A.P.) — Başbakan Musaddık'ın sağ kolu ve İranın en ateşli politikacılarından Hüseyin Mekki bugün yarı resmi Bahtar Emruz gazetesinde çıkan bir makalesinde, İngiltereyi, Mısırda Faruk'u tahtından eden şekilde bir hükûmet darbesini İranda da tertiplemeğe çalışmakla suçlandırmıştır. Makalede şunlar denilmiştir:

«Fakat bu komplo İranda muvaffak olamaz. İngilizler milletimizi caniyane bir hareketle boğmak istemekte ve hükûmet darbesi yapacak bir kukla aramaktadırlar.»

MUSADDIK İTİMAT ALDI

Tahran, 2. (A.A.- — Âyan meclisi bir müstenkife karşı 34 oyla Musaddık kabinesine itimad beyan etmiştir.

Prenses Eşrefin eşyası arandı

Tahran 2 (A.A.) — İranda ilk defa olarak kral ailesi mensuplarının bağajları gümrük tarafından muayene edilmiştir.

Şahın ikiz kız kardeşi Prenses Eşrefe ait 70 kasa ve valiz Tahran gümrüğü tarafından muayene edilmiştir. Prenses yarın kocasiyle birlikte uçakla Birleşik Amerikaya hareket edecektir.

Prensesle birlikte genel kurmay başkanı General Yazdanpanah da gitmektedir.

Dünya güzellik kraliçesine Türkiyeden gönderilen hediye

Helsinki, 2 (T.H.A.) — Bugün buradaki elçiliğimizde yapılan bir hususî merasimde, dünya güzeli seçilen Finlandiya gözelinde İstanbul valisi Prof. Doktor Fahrettin Kerim Gökay kanaliyle gönderilen hediyeler takdim edilmiştir. İstanbulun tanınmış antikacılarından Musa Davut tarafından hazırlanmış ve üzerinde «Maşallah» yazılı bir küpe, bir bilezik ve bir broş dünya güzeline takdim edildiği zaman, Kraliçe heyecanını saklıyamamış ve derhal hediyelerini takmıştır.

Aynı vatandaşımız, Beynelmilel Olimpiyat komitesi tertip heyeti reisine de gayet müstesna bir seccade göndermiştir.

Uçak kazasında 7 kişi öldü

Kuala Lumpur 2 . (AP) — İngiliz Hava gücüne ait bir Valetta taşıt uçağı bugün Malezya ormanlarına düşmüş ve içindeki 7 havacının hepsi ölmüştür.

Iskenderunda dört çocuk bir doktorun evini soydular

İskenderun 2 (T.H.A.) — İskenderunu ntanınmış doktorlarından Tayyar Çavuşoğlunun evi dün gece 15 - 16 yaşlarında dört çocuğun kurdukları bir çete tarafından soyulmuştur.

Çocuk hırsızlar, kimseye görünmeden girdikleri evden bir çok kıymetli eşya ile birlikte çok sayıda elbise de çalmışlardır.

Derhal harekete geçen zabıta tarafından çeteciler yakalanmışlar ve fakat eşyaları nereye sakladıklarını itiraf etmekten kaçınmışlardır.

Anna Rosenberg şehrimize geldi

(Başı 1. cide)

intıbalar bende çok müsbet bir tesir bıraktı. Pek mütehassis oldum. Türk birliğinin milletlerin hürriyeti uğrunda gösterdiği kahramanlıkları yalnız resmî ağızlar değil, onlarla birlikte omuz omuza dövüşen Amerikalı subay ve erler de hayranlıkla övüyorlar.»

Kore harbinin neticesi hakkında sorulan bir suale karşılık Amerika Savunma Bakan yardımcısı, seyahati yüzünden son durum hakkında kâfi malûmat elde edemediğini, bu bakımdan birşey söyliyemiyeceğini bildirmiştir.

Mrs. Rosenberg Kore harbinin gayesi hakkında demiştir ki:

«— Bu savaş hür dünya milletlerinin selâmeti namına lüzumlu olmuştur.»

Bugün şehrimizde tetkiklerde bulunacak olan Mrs. Rosenberg, yarın sabah uçakla Ankaraya hareket edecek ve salı günü Şimali Afrikaya gitmek üzere memleketimizden ayrılacaktır.

Birleşik Amerikada kadın olarak ilk defa mühim bir vazifeye getirilen Mrs. Anna Rosenberg halen elli yaşındadır. Kendisi Nevyorklu bir halı tüccarı ile evlidir. Şehrimizde bulunduğu sırada halı satışı yapan yerleri ziyaret etmesi de muhtemeldir.

Ridgway Türkiyeye gelmesini tehir etti

Paris 2 (A.A.) — Atlantik orduları başkomutanı General Ridgway bugünlerde Türkiyeye yapacağı ziyareti geri bırakmağa mecbur kalmıştır.

General Ridgway. hâlen bar saklarından muztariptir ve evinden dışarıya çıkmamaktadır.

Türkiyeye yapacağı seyahatin tarihini önümüzdeki hafta tesbit edeceği zannedilmektedir.

Terfi eden general ve albayların adları

(Başı 1. cide)

Orgeneralliğe terfi eden:

Ordumuzda sekiz adet orgeneralik kadrosu mevcuttur. Bunun bir tanesi münhal bulunmakta idi. Geri kalan yedi kadroya dahil yedi orgeneralimizden Sahap Gürler kendi isteği ile emekliye ayrılacağından, Yüksek Savunma Konseyi Sekreteri Orgeneral İzzet Aksalur da Tokyo büyük elçiliğine tayin edildiğinden halen üç orgeneralik kadrosu münhal bulunmakta ve bunlardan birisine ikinci ordu komutanı Korgeneral Abdülkadir Seven'in terfii teklif olunmaktadır.

Korgeneralliğe terfi edecek tümgenerallerimiz:

18 inci kolordu komutanı Cemal Gürsel, 2 nci kolordu komutanı İhsan Eriç, 7 nci kolordu komutanı Fâzıl Bilge, Kara Kuvvetleri kurmay başkanı Salâhattin Selışık, Hava Kuvvetleri kurmay başkanı İhsan Ongun ve muhtemelen iki senedenberi kıtada bulunan Donanma komutanı Tümamiral Rıdvan Koral da koramiralliğe.

Tümgeneralliğe terfi edecek tuğgeneraller:

Cevdet Sunay, Mithat Akçakoca, Zeki Oytun.

Tuğgeneralliğe terfi edecek albaylar:

Karadan: Lûtfi Güvenç, Danyal Yurdatapan, Cemal Akbulut, Hamdi Günsoy, Sırrı Acar.

Havadan: Enver Akoğlu, Arif Uçar.

Denizden: Refet Arnom.

Diğer taraftan bu sene albaylığa yükselecek yarbayların adedi pek mahdut olup sayısı 18 i geçmemektedir. Yarbaylığa yükselecek binbaşılar da yüze yakındır.

Şûranın terfi hususunda almış olduğu karar, yüksek tasdike sunulmak üzere bugün Millî Savunma Bakanı Hulûsi Köymen, Genel Kurmay başkanı Orgeneral Nuri Yamut ve ikinci başkan Orgeneral Zekâi Okan tarafından İstanbula götürülmüştür.

Yavuz'un durumu

Dün şehrimize gelen Millî Savunma Bakanı Hulûsi Köymen, son zamanlarda Yavuz zırhlısının faal kadrodan çıkarılacağına dair beliren söylentiler hakkında gazetecilerin sorduğu bir suale şöyle cevap vermiştir:

«— Yavuz zırhlısı halen faal kadro dahilindedir. Ne tamiri ne de kadrodan çıkarılacağı hakkında bir karar verilmiş değildir. Bu hususta hazırlıklar yapılmakta ve görüşmeler devam etmektedir.»

Göktur Şirketinin ilk uçağı geldi

Memleketimizde sivil havacılık sahasında faaliyete geçmek üzere «Havacılık Turizm Şirketi» adıyle yeni bir teşekkül kurulmuş ve bu şirketin Londradan satın aldığı iki motörlü, sekiz kişilik Gök isimli ilk uçağı dün öğleden sonra Yeşilköye gelmiştir.

Dün Yeşilköyde kendisiyle görüştüğümüz şirket mümessillerinden Süha Dağdeviren demiştir ki:

«— Türkiye sivil havacılık sahasında faaliyette bulunmak üzere şirketimiz İngiltereden biri sekiz kişilik diğerleri dörder kişilik olmak üzere iki motörlü üç uçak satın aldı. Bunlara Gök, Gün ve Göl isimlerini verdik.

Bu uçaklarımızdan acele işi olan iş adamları, hastalar istifade edebileceklerdir. Bundan başka Anadolunun en uzak köşelerine kadar gazete götürmek imkânını bulabileceğiz. Uçaklarımız meselâ D. D. T. serpmek hususunda çiftçilere de faydalı olacaktır. Su baskınlarında, yer sarsıntısı felâketlerinde, büyük yangınlarda Kızılayın en faal ve faydalı bir kolu olabileceğiz. Dün yalnız Gök uçağı gelmiştir. Diğer ikisi bugün beklenmektedir.

Dün gelen uçakla birlikte Milletlerarası Arkadaşlık Birliği mensuplarından hypnotist Dr. Trevillion Waston'la Miss E. M. C. Harrison da gelmislerdir. Milletlerarası Arkadaşlık Birliği mensupları bir müddet için memleketimizde kalacaklar, muhtelif illerimizdeki Millî Eğitim ve içtimaî yardım müesseselerimizi gezerek tetkiklerde bulunacaklar, konferanslar vereceklerdir.

Dr. Trevillion Watson, bilhassa hipnotize etmek suretiyle sancısız doğumu imkân haline sokan bir mütehassıstır.

Kabine hakkında Temaslar

(Başı 1 incide)

Adnan Menderes dün Büyükderedeki meyva fidanlığında D. P. il idare kurulu üyeleri ile ilçe başkanlarına bir öğle yemeği vermiştir.

Yemekte B. M. M. Reisi Refik Koraltan, Başbakan yardımcısı Samet Ağaoğlu ve İçişleri Bakanı Ethem Menderes hazır bulunmuşlardır.

Yemekten sonra Başbakan D. P. li üyelerle iki saat kadar görüşmüştür.

Italyan Somalisinde bir hâdise

Roma, 2 (A.P.) — Dış İşleri Bakanlığına göre İtalyan Somalisinde Çisiamaio şehrinde bir İtalyan idarecisi aleyhinde patlak veren gösterilerde, iki İtalyan jandarması ve Somalili bir idareci dahil 6 kişi ölmüştür.

İlâvemizdeki bulmacanın halledilmiş şekli

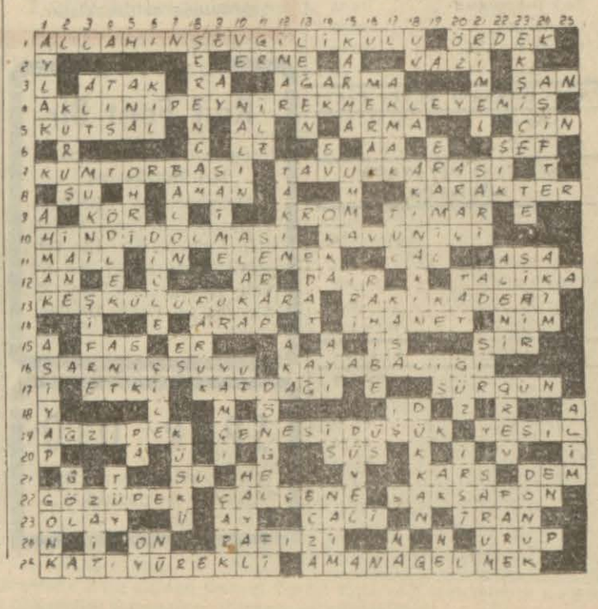

Radyo

3 Ağustos 1952 — PAZAR

İSTANBUL

12,57 Açılış ve program, 13,00 Haberler 13,15 Saz eserleri oyun havaları 13,30 Dans ve caz müziği (Pl.) 14,00 Şarkılar Okuyan Esman Engin 14,30 Haftanın film yıldızı (Pl.) 14,45 Türküler 15,00 Pazar konseri (Pl.) 16,00 Şarkı ve türküler (Pl.) 16,30 Dans ve caz müziği (Pl.) 16,40 Saz eserleri 17,00 Müzikseverle başbaşa 17,30 Şarkılar okuyan İrfa nDoğrusöz 18,00 Öğrenci saati 18,45 Müzik (Pl.) 19,00 Haberler 19,15 Şarkılar Okuyan Peri han Altındağ 19,45 Küçük orkestradan melodiler 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Kadınlar faslı 20,48 Olimpiyat haberleri 21,00 Kadınlar faslının devamı 21,10 Yeni buluşlar 21,20 Dinleyici istekleri 22,00 Spor haberleri 22,15 Sevdiğinin sesler (Pl.) 22,45 Haberler 23,00 Program ve dans müziği (Pl.) 23,15 Haftanın bestekârı (Pl.) 23,30 Hafif şarkılar, caz ve dans müziği (Pl.) 24,00 Kapanış.

ANKARA

8,28 Açılış ve program, 8,30 M. S. Ayarı haberler ve hava raporu, 8,40 İstediğiniz şarkılar (Pl.) 9,15 Günün programı 9,20 Sevilen melodiler (Pl.) 9,45 Radyo ile İngilizce, 10,00 Plâk albümü 10,15 Sabah nağmeleri Okuyan Müallâ Mukadder Atakan, 10,45 Yalnız sazlar 11,00 Hafif melodiler (Pl.) 11,15 Şarkılar Okuyan Cevriye Ceyhun 11,30 Pazar skeçi 12,00 Şarkılar Okuyan Ekrem Güyer, 12,15 - 13,30 Asker saati: 12,15 Memleketten selâm 12,20 Memlekete selâm 12,30 Yurttan sesler koroku 13,00 M. S. Ayarı ve haberler 13,15 Müzik (Pl.) 13,30 Öğle gazetesi 13,45 Müzik (Pl.) 14,00 Hava raporu akşam programı ve kapanış.

✶

16,58 Açılış, program ve M. S. Ayarı 17,00 Şarkılar (Pl.) 17,30 Pazar çayı (Pl.) 18,00 Kürdili Hicazkâr faslı 19,00 M. S. Ayarı ve haberler 19,15 Tarihten bir yaprak 19,20 Dans orkestrası 19,45 Şarkılar Okuyan Semahat Ergökmen, 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Müzik (Pl.) 20,45 Operada (Pl.) 21,30 Hazırcevap adam 21,45 Şarkılar Okuyan Bedia Yalçıtrak 22,15 Dansa davet (Pl.) 22,45 M. S. Ayarı ve haberler 23,00 Program ve kapanış.

İZMİR

14,58 Açılış ve program, 15,00 Hafif şarkılar (Pl.) 15,30 Saz eserleri 16,00 Dansedelim (Pl.) 16,15 Şarkılar 16,45 Türküler 17,00 Şarkılar 17,30 Yurt türküleri 18,00 İnce saz 18,45 Orkestra eserleri (Pl.) 19,00 Haberler 19,15 Sevilmiş sesler (Pl.) 19,30 Pazar konuşması 19,40 Serbest saat 19,45 Karışık hafif müzik 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Konser salonlarında (Pl.) 20,50 San'at gazetesi 21,00 Şarkılar 21,30 Program ve kapanış.

BORSA

İst. Borsasının 2.8.1952 fiatları

	Açılış	Kapanış
1 Sterlin	790.50	791
100 Dolar	280.50	280.30
100 Fransız frangı	0.80	0.80
100 Liret	44.80 —	44.80
100 İsviçre frangı	64.03	64.03
100 Florin	73.68.40	73.68.40
100 Belçika frangı	5.60	5.60
100 Drahmi	1.875 —	1.875
100 Çekoslovak Kur.	5.60 —	5.60
100 İsveç Kur.	54.12.50	54.12.50

ESHAM ve TAHVİLÂT

% 7 FAİZLİ TAHVİLLER

Sivas - Erzurum I	21.00
Sivas Erzurum 2-7	21,50
1941 Demiryolu I	22.70
1941 Demiryolu II	22,40
1941 Demiryolu III	22,00
Millî Müdafaa I	23.00
Millî Müdafaa II	22.35
Millî Müdafaa III	22.55
Millî Müdafaa IV	22.75
Ziraat Bankası I	21.10
1952 Ziraat B. II	108.60

% 6 FAİZLİ TAHVİLLER

1941 Demiryolu	104.75
Kalkınma I	104.75
Kalkınma II	104.75
Kalkınma III	104.75
1948 İstikrazı I	104.75
1943 İstikrazı II	104.75
19.49 İstikrazı I	106.60

% 5 FAİZLİ TAHVİLLER

Ergani	29.00
İkramiyeli 1938	23.75
İkramiyeli M. Müdafaa	24.50
İkramiyeli D. Yolu IV	108.25
İkramiyeli 944 Demiryolu V	109.10
1951 Tahvili	102,30
Ziraat B. III	100.35
Ziraat B. IV	100.00

% 4,5 FAİZLİ TAHVİLLER

1949 Tahvili	104.00

BANK HİSSELERİ

Merkez Bank.	209.50
İş Bankası N.	35.50
Yapı Kredi B.	12.30
T. Ticaret Bankası	500
Aslan çimento	30.00
Şark Değirmenleri	24.75
Osmanlı B.	80.00
Obligasyon And.	144.00
% 50 hisse And.	82.00

PARİS BORSASI ALTIN FİATI

(1) kilo altın	506.000 Fr.
(1) Dolar	398 Fr.

SERBEST PİYASADA DÖVİZLER

Sterlin London	11.00—11.10
Sterlin efektif	10.30—10.40
Dolar efektif	430—431
Dolar çekler	422—423
Dolar N. V.	434—435
İsviçre Fr.	101—102

SARRAFLARDA ALTIN

	Satışlar
Resat	43.00
Cumhuriyet	37.50
Gulden	35.95
İngiliz	51.40
Külçe	565

Bu Fiyatlar (D.H.A.) Ajansı tarafından saat 13 de tesbit edilmiştir

Muayyen zamanlardaki sancılara karşı ...

... kininli GRİPİN başarı ile kullanılır. GRİPİN, baş, diş, adale, sinir, lumbago ağrılarını teskin eder, romatizma ve siyatik tedavisinde faydalıdır.

BAŞ ve DİŞ NEZLE GRİP — GRİPİN — KİNİNLİ GRİPİN

KİNİNLİ GRİPİN

4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir.

Gripin mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

Süratle hazmolur ve derhal tesirini gösterir.

Deniz Harp Okulu ve Koleji Komutanlığından :

1 — 1952 - 1953 öğretim döneminde Kolej I. sınıfına alınacak kayıt kabul öğrencilerinin seçme sınavları aşağıda belirtilen günlerde Heybeliadada Deniz Harp Okulu ve Koleji komutanlığında yapılacaktır.

a — Türkçe «Kompozisyon» Matematik — 20/8/952 çarşamba
b — Fizik - Kimya — 21/8/952 perşembe
c — Spor «ameli» — 22/8/952 cuma

2 — Sınavlara saat 09.30 da başlanacaktır. (12200)

Kızılay İstanbul Deposu Müdürlüğünden :

Derneğimiz Afyonkarahisar Madensuyu işletmesi otomatik tesisatı imlâ grubuna ait transportör zinciri üzerindeki 158 ade bronz plâka depomuzdaki şartname ve nümunesine göre yeniden yaptırılacaktır. Bu işe ait nümune ve şartname her gün depomuzda görülebilir. İsteklilerin kapalı zarf içindeki tekliflerini 19/8/952 tarihine rastlayan salı günü akşamına kadar depomuz müdürlüğüne tevdi etmeleri rica olunur.

Tekel Genel Müdürlüğü İlânları

Satınalma Komisyonu Başkanlığından

1 — İzmir Tekel Yaprak tütün bakım ve işleme evi müdürlüğünde mevcut 60.000 kilo ıskarta çul pazarlık suretile satılacaktır.

2 — Pazarlığı 15/8/952 cuma günü saat 10 da İstanbulda Kabataşta Tekel genel müdürlüğü satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi her gün komisyonumuzda ve İzmir Tekel Başmüdürlüğünde, iskarta çullar da şartnamesinde yazılı yerlerde görülebilir.

4 — Taliplerin 2475 liralık muvakkat teminat makbuz ve sair kanunî vesaikile birlikte belirli tarih, gün ve saatte komisyonumuza müracaatları ilân olunur. (12056)

Pansuman ve Sünnet Yapan Sağlık Memurlarına

Sünnet ve Pansumanlarınızda kullanılmak üzere PENİCİL isimli Penicilinli Sulfamil tozu nümunesi gönderileceğinden adreslerinizin bildirilmesi rica olunur.

TON LABORATUARI Sultanahmet - İstanbul

Açıkhava Tiyatrosunda

Konservatuar Türk Musikisi konseri ilk defa 50 kişilik bir heyetle Kürdilihicazkâr faslı — Solo şarkılar — Köçekçeler.

6 ağustos çarşamba akşamı saat 21 de her yer bir liradır. Biletler saat 13 den 17 ye kadar Şehir Dram Tiyatrosunda satılmaktadır.

DOKTOR
Raif Ferit Bir
Verem ve Dahili Hastalıkları Mütehassısı
Muayenehane Beşiktaş Tramvay Cad. Emniyet Sandığı yanında No. 12, Tel: 84395, Muayene 17.19.5 Ev Vali Konağı Cad. No. 33 Başaran Ap. Kat 1. Telefon: 83684.

Moda Sıhhat Yurdu
Dr. AHMET MUKADDER DOĞUMCU
Her hastaya ve her hekime açık hususî hastahane Kadıköy Moda Cad. Arayıcıbaşı sokak. Telefon: 60788

SPOR OTO
Temiz kullanılmış Spor JAGUAR ucuz satılıktır. Telefon: 82608.

DOKTOR
RİFAT İNSEL
Mide ve Bağırsak hastalıkları, Basurun ameliyatsız tedavisi.
Nişantaşı — Rumeli Cad. Sevin Apart. No. 4. Tel: 83433

Hususi Patentli tertibatlı

FLASH AUTOMATIC DEFROSTING

1952 Admiral

20 NCİ ASIR Sanat ve Tekniğinin MÜŞTEREK ZAFERİDİR!

Admiral'in EMSALLERİNDEN % 21 DAHA FAZLA YİYECEK ALDIĞI MUKAYESE İLE TESBİT EDİLMİŞTİR ...

Admiral Corp.
Televizyon - Buz dolabı - Radio - Phonographs
Türkiye Mümessilliği :
T. GÜLERYÜZ Müesseseleri
İstiklâl Cad. No. 34 Beyoğlu
Beyazıt Çarşıkapı No. 84 Tel : 20482
Telgraf : Güleryüz - İstanbul

— BASIN REKLAM — MİS SOKAK NO. 16

Mühendislerin aradığı pergel takımları

ECOBRA

DÜNYANIN EN HASSAS PERGEL TAKIMLARIDIR

★ Kat'iyen paslanmaz,
★ Çelikten mamuldür,
★ Gayet sağlam
★ Kullanışlıdır.

Türkiye Umumî Satış Deposu:
ABENİ Kırtasiye Evi
İstanbul, Yenipostane Cad. No. 49

İLÂNCILIK - KİNC

Antakya Belediye Başkanlığından

DUYURMA

Turizm otelinin, bahçesi ile birlikte alt katının ve üst kat otel kısmının ayrı, ayrı veya heyeti umumiyesi tek müstecire Belediyece tanzim edilen şartname dahilinde kiraya verilecektir.

İhale 22/8/952 cuma günü yapılacaktır. İlân ve diğer mas raflar kiraya aittir.

İsteklilerin belediyeye müracaatları duyurulur.

SAYIN DOKTOR ve ECZACILARA

İtalyada, Milânoda CARLO ERBA Fabrikasının Müstahzaratından âtidekiler piyasaya arzedilmiştir. Depolardan tedarik edilebilir.

YENİ VEREM İLÂCI — Perakende Satış Fiatı

Tizide (l'hydrazide de l'acide isonicotinique) 50 Mgr. 50 şer komprime şişeleri	235 Krş.
CARBİMAL	135 »
EFEDRİL SİROP	230 »
OPOPEPTOL	220 »
KEMİCETİNE OPHTALMİQUE 5 gram Tüblerde	125 »
ASTRALİNA	175 »
MAĞNESİE ERBA ufak ve büyük şişelerde	

TÜRK ECZA DEPOSU P. K. 217 İzmir.

BAŞ-DİŞ SİNİR KIRIKLIK GRİP NEZLE ROMATİZMA

DERMAN

KİNİNLİ DERMAN

BÜTÜN AĞRILARA KARŞI

İmtiyaz sahibi : SİNAN GÖRLE
Neşriyatı fiilen idare eden Yazı İşleri Müdürü MELİH YENER
(VATAN) Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. — İstanbul
VATAN MATBAASI

ARI UNLARI

Ana sütünden sonra En besleyici gıdadır

Deri Arttırma İlânı

T. Hava Kurumu İnegöl Şubesi Başkanlığından

Kurban bayramında şubemiz tarafından toplanacak deriler ile barsaklar 23 Temmuz 952 den 13 Ağustos 952 tarihine kadar 21 gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.

İsteklilerin 13 Ağustos 952 çarşamba günü saat 17 de 1400 lira geçici teminatlariyle birlikte İnegöl şubesine müracaatları, şartname T.H.K. İstanbul şubesinde ve İnegöl şubesinde görülebilir. (12030)

Maçka - Tünel ve Maçka - Eminönü Tramvay Seferleri

İ. E. T. T. Umum Müdürlüğünden

1 — 4/Ağustos/1952 pazartesi gününden itibaren Maçka - Tünel ve Maçka - Eminönü tramvay seferleri yapılacaktır.

2 — Ayni tarihten itibaren Maçka - Tünel otobüs seferleri takviye edilecek, daha sık seferler yapılacaktır. Tünelden Maçkaya son otobüs saat «24.00» de hareket edecektir.

3 — Hâlen Beyazıda gitmek üzere Teşvikiyeden hareket ettirilmekte olan «Nişantaşı - Beyazıt» Ring otobüsleri yine ayni günden itibaren Maçkaya kadar uzatılarak Maçka - Beyazıt arasında sefer yapmağa başlıyacaklardır.

Bu otobüsler şimdiki güzergâhı takip edeceklerdir.

4 — «Maçka - Beyazıt» tramvay seferlerinde bir değişiklik yoktur. (12426)

İstanbul Teknik Üniversitesi Sivil Havacılık Enstitüsü Müdürlüğünden

Enstitümüz için İngilizce bilir bir daktilo alınacaktır. Kadro ücreti 300 liradır. İsteklilerin referanslariyle birlikte 13/8/952 tarihine kadar müracaatları bildirilir. (12241)

VATAN İlâvesi
GAZETE İLE BERABER PARASIZ VERİLİR

« RÜYAM » LA YOLCULUĞUN SONU

Palermo'dan İstanbula

« Rüyam » ın New-York'tan İstanbul'a kimsenin burnu kanamadan varışında en büyük şeref payı Haşim Mardin ile Nihat Bekdik'e aittir

«Rüyam» kotrası 42 günlük yorucu ve yıpratıcı bir yolculuktan sonra Marmara sularına tam yelkenle işte böyle bir giriş yaptı

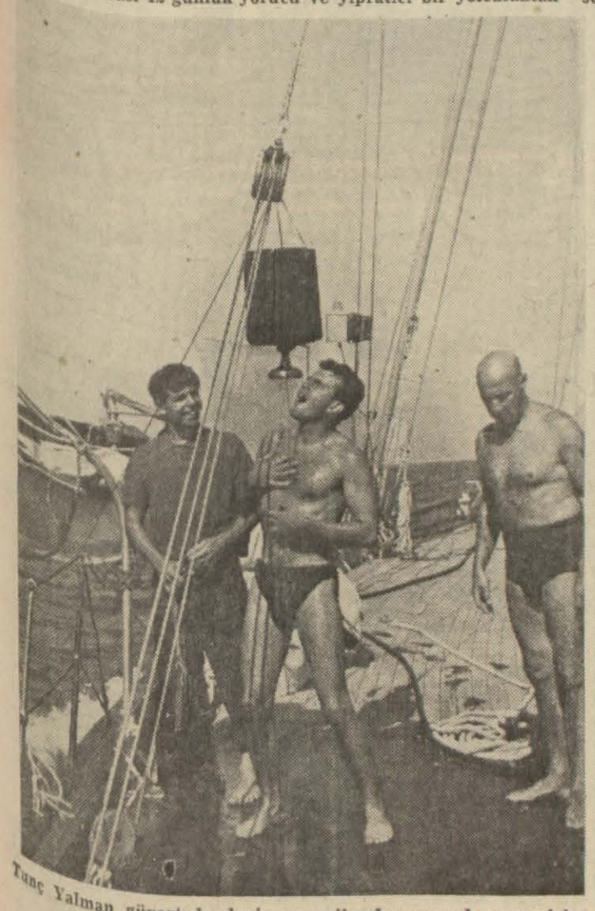

Tunç Yalman güvertede deniz suyu ile duş yaparken gemici Yaşar gülüyor, Vedat Abut sıra bekliyor.

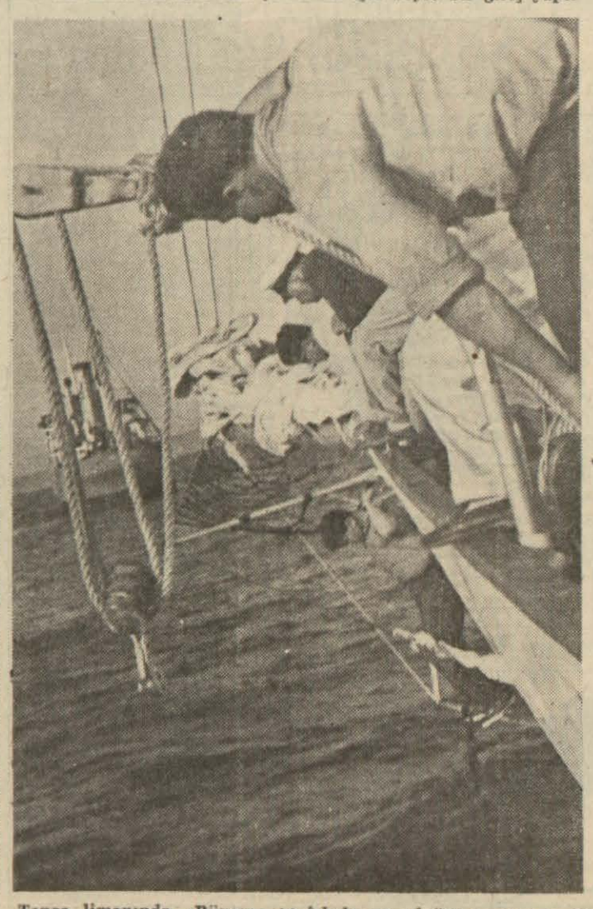

Tanca limanında «Rüyam» ın iskele omuzluğuna çarpan bir geminin yaptığı hasar tetkik ediliyor.

YAZAN:

Tunç Yalman

Palermodan İstanbula dokuz günde geldik. Seyahatin bu son kısmı boyunca gazeteye sık sık telgraf çekerek, başımıza gelen belli başlı hâdiseleri günü gününe belirtmiştim. Zaten bu notları takip etmiş olanlar uzun bir kotra seyahati esnasında başa gelebilecek arızalar, tehlikeler ve gündelik hâdiseler hakkında şimdiye kadar az çok bir fikir edinmişlerdir.

Motorumuz çok yorulmuştu, son hafta sık sık arıza yaptı. Adriyatikte ve Egede sert havalarla karşılaştık, tehlikeli anlar geçirdiğimiz oldu, fakat bütün bunlar evvelce başımıza gelenlerin tekrarından ibaretti. Rüzgârın, denizin ve yelkenin her türlü cilvesine alışmıştık artık...

KARŞILAMA MERASİMLERİ

42 günlük yolculuğun en tatlı hatıralarından birini Çanakkalede geçirdiğimiz bir, iki saat teşkil ediyor. Çanakkalelilerin gelişimizden haberdar olduklarını bile bilmiyorduk. Halbuki gayet samimî bir karşılama merasimi ile karşılaştık.

Çanakkalede geçirdiğimiz bir kaç saatin ve İstanbula geldiğimiz gün gördüğümüz alâkanın tafsilâtı gazetelerde çıktı. Burada yalnız şu kadarını söyliyeyim: Seyahatimizin bu kadar geniş bir alâka toplıyacağını aklımızdan bile geçirmiyorduk. «Rüyam» ın gördüğü alâka hepimizi hem mütehassis etti, hem de biraz şaşırttı.

SEYAHAT TEHLİKELİ MİYDİ?

İstanbula döneli beri sık sık «Seyahat hakikaten tehlikeli miydi?» suali ile karşılaşıyorum.

Bu suale cevap vermek kolay değil. Tekne küçük olmakla beraber, sağlamdı. Batmak veya alabora olmak ihtimali pek yoktu. Fakat her an tetikte olmak, tehlikeleri evvelden sezmek ve ona göre tedbir almak icap ediyordu. En ufak bir tedbirsizlik vahim neticeler doğurabilirdi. ki bir kaç defa, bilhassa Azorlardan sonra karşılaştığımız ikinci fırtınada gerek gemicilerin yelken kullanmaktaki acemiliği, gerek önlenmesine imkân olmıyan aksilikler yüzünden epey sıkıntılı anlar geçirdik. Fakat netice itibarile hiç birimizin burnu bile kanamadan seyahati tamamladık, ki mühim olan da bu...

HAŞİM MARDİNİN BAŞARISI

Beni tebrik ettikleri zaman şaşırıyor, ne diyeceğimi bilemiyorum. Vedat Abut, Faruk Kenç ve ben gayet zevkli, hareketli, değişik bir seyahat yaptık. Elimizden geldiği kadar faydalı olmağa çalıştıksa da, netice itibarile kotrada Mardinin misafirleri vaziyetindeydik. Yedik, içtik, oturduk, limanlarda da bol bol gezdik.

İşin bütün yükü Mardinde, dümen başında vardiya tutanlarda, makine dairesindekilerde, kamarotta, telsizcide, marangozda, yâni hakiki denizcilerde idi.

Uykusuzluk, yorgunluk, vardiya tutmak bir yana, bu seyahat Haşim Mardin için, taşıdığı mes'uliyet bakımından da çok yıpratıcı oldu. En ufak şilep kaptanının bile kuru bir kaptan kamarası, daha müsait rasat imkânları ve güvenebileceği tecrübeli yardımcıları vardır. Halbuki ikinci kaptan «Arslan» Nihat ve Miço hariç «Rüyam» da yelkencilikten iyice anlıyan kimse yoktu. Fakat çocukların hepsi çok yorulduar ve çok çalıştılar. Bunu da teslim etmek lâzım.

«Rüyam» ın Atlantik ve Akdeniz yolculuğu hakkında tuttuğum notlar burada sona eriyor.

(Devamı Spor sayfamızın dördüncü sütunundadır)

«Rüyam» mürettebatı toplu bir halde (soldan sağa) telsizci Sabahattin, gemici Cemil Sarıyer, ikinci makinist Nazmi Başkır, lostromo Karatoprak, Yaşar Karahan, marangoz Âdem Usta ve gemici Salâhattin. (Resimde görülmiyenler: Makinist Ali Dener ve Salâhattin Berköz)

«Rüyam» ekibi Cezayir'in bir açık hava lokantasında sallantısız bir yemek yiyor

Pire'de verilen kokteylde «Rüyam» a Yunan basın mensuplarının gelişi

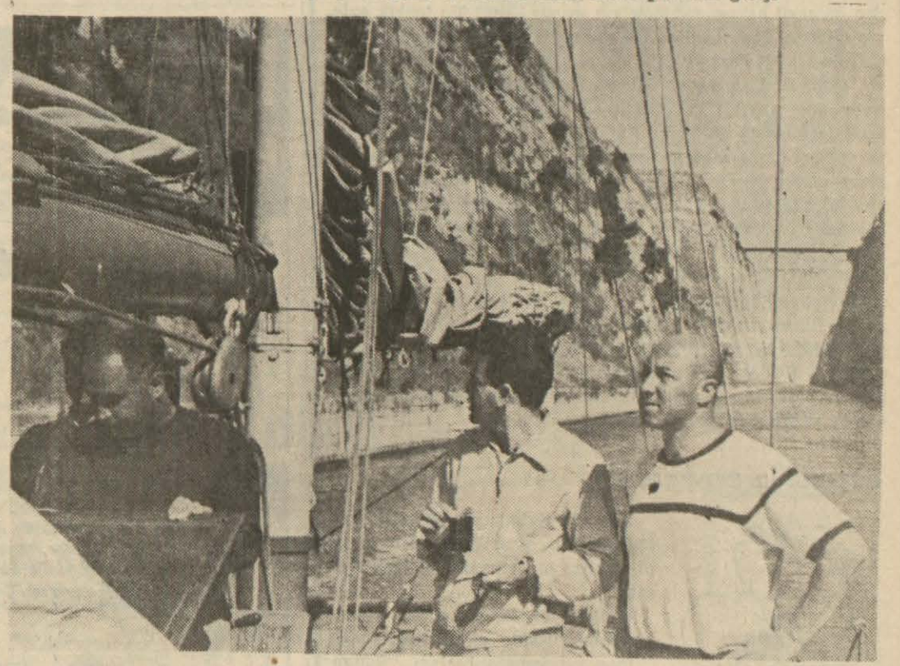

Korent körfezinde ve Ege'de fırtınalar koparken «Rüyam» Korent kanalının sâkin sularında 3 millik bir rahata kavuşmuştu.

Çanakkale'deki karşılama töreninde Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri ve Çanakkalenin müteşebbis valisi Sefaettin Karanakçı Rüyam» ın güveresinde

Kadın ve Moda

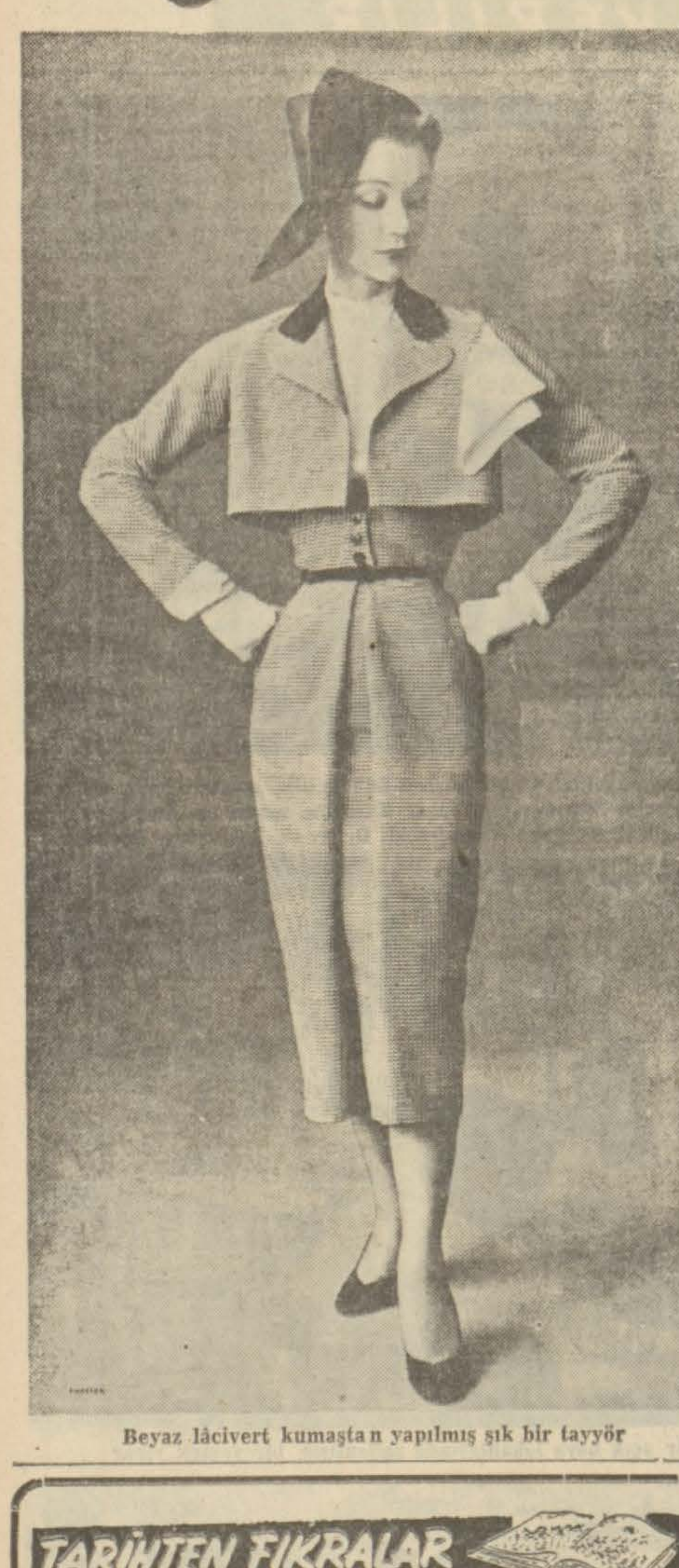

Beyaz lâcivert kumaştan yapılmış şık bir tayyör

Her yaşın kendine hâs güzellik ve kusurları vardır

Bunların en fazla göze çarptığı yer plâjdır

Her yaştaki kadının yaptığını, giydiğini kendisine yakıştırması şarttır. Pek gençlerin büyüklüğe özenmesi ne kadar sevimsiz kaçarsa orta yaştaki bir kadının da çocukluğa özenmesi o kadar sakil olur. Gerek hal ve tavrında, gerekse giyinişte, kadın, kendi yaşına uygun olmalıdır.

Yabancı dillerde «Nankör yaş» denilen bir çağ vardır ki bu, genç kızlarda on dörtle on yedi arasındaki senelerdir. Fakat bugünkü gençler artık bu nankör yaşı yenmesini öğrenmişlerdir. O çağa uygun kıyafeti, hal ve tavrı bir kere ayarladıktan sonra nankör yaş ortadan kalkar.

On dört, on beş yaşına gelen bir kız çocukta yavaş yavaş süslenmek, kendisini beğendirmek hevesleri uyanır. Bu hal kadınlığın tabii bir neticesidir. Fakat bunun da ayarını bulmak ve lüzumu kadar süslenmek lâzımdır.

O yaşta bir genç kızın her şeyden evvel tabii ve sade olması şarttır.

Süse fazla kıymet ve ehemmiyet vermemekle beraber derbeder ve bakımsız bir halde de olmamalıdır.

Vücudunun ve çehresinin güzel ve çirkin taraflarını bilip ona göre kıyafet seçmek, mümkünse kusurlarını düzeltmeğe çalışmak lâzımdır.

On beş, on altı yaşındaki genç kızlar umumiyetle ya çok tombul veya fazla zayıf olurlar. Tombul olanların fazlaca hareket etmeleri, zayıfların gıdalarına ve vücut hareketlerine dikkat etmeleri icabeder.

Yaz mevsiminde en göze çarpan kılık, deniz mayosudur. Bunu vücudunun şekline, yaşına ve tipine uygun olarak seçmesini bilmelidir.

Tombulca veya şişman olanlar mayoyu siyah veya lâcivert seçmelidirler.

Zayıf ve biçimli olanlar beyaz, açık mavi, sarı veya solgun yeşil mayo giyebilirler.

Mayonun göğüs kısmının vücuda uygun olması şarttır. Göğsü ezmemesi, fazla sıkıştırmaması lâzım geldiği gibi iyi tutması da şarttır.

O yaştaki genç kızların zayıflık veya şişmanlıkları, bir gudde bozukluğundan ileri gelir. Ana ve babaların bu noktaya çok ehemmiyet verip çocuğu bir doktora göstermeleri şarttır.

El ve ayakların daima tertemiz ve bakımlı olması şarttır. Tırnakları boyamamak, fakat derileri kesmek, topukları, diz kapakları ve dirsekleri sabunlayıp pons taşıyle oğmak lâzımdır.

Genç kızların saçlarına da itina etmeleri icabeder. Denize başlıksız girenlerin, denizden çıktıktan sonra saçlarını ılık iyi su ile çalkalamaları, saçın güzelliği ve sıhhati bakımından elzemdir.

Genç bir kız için sade ve zarif olmak en mühim bir güzellik unsurudur. Bu yaşta çok spor yapmakla, sıkı yüzmekle, bisiklete binmek ve jimnastik yapmakla vücut güzelleştirilebilir.

Genç bir kadının güzellik ve zarafeti başka türlüdür. Yaz mevsiminde deniz ve güneşten bol bol istifade edebilmek bir saadettir. Fakat bazı cildler ve vücutlar bundan müteessir olur, Çil basar, güneşten deri fazla kızarır. Böyle olanların güneşe kendilerini yavaş yavaş alıştırmaları, yüzü ve vücudu yağlamaları şarttır.

Çil basanların güneşe çıkmaları lâzımdır. Fakat ya çilli olmağı veya güneş ve denizden mahrum olmağı tercih etmek icabederse bu, zevke ve tabiate göre değişir.

Bazı kadınlara güneşten leke basar. Yaz sonunda bu lekeler kaybolacağı için fazla üzülmemek ve bunu göze almak icabeder.

Genç yaşta fazla tombul olan kadınların bu âfete karşı gelmeleri mümkündür. Vücudun orasına, burasına, bilhassa karın, kalça ve bacaklara toplanan yağları eritmek pek güç değildir. İş meram etmektedir. Hareket, masaj ve icabında sıcak elektrik kutusuna başvurmakla bunun önüne geçmek ve gidermek kabildir.

Deniz mayosu hususunda titiz davranmak lâzımdır. Mayo güzeldir veya başkasına yakışıyor diyerek kendi vücuduna uymayan bir mayo giymek çok hatâlı bir hareket olur.

Genç bir kadının eğer vücudu muntazam ve biçimli ise deniz kenarında mümkün olduğu kadar açık bir mayo giyebilir. Tombulların ve hele biraz yaşı geçkinlerin böyle bir şeyden sakınmaları şarttır.

(Devamı 5 incide)

Türk motifleriyle işlenmiş beyaz ketenden bir elbise

Çapkın erkek tipleri

Film yıldızı Jane Greer, genç kızlara, çapkın erkeklerle nasıl mücadele gerektiğini anlatıyor

Çapkın erkekler çeşit çeşittir. Ben size aşağıda, bunların en belli başlılarını ve onlarla nasıl mücadele etmek lâzım geldiğini anlatacağım. Çapkınlar umumiyetle aşağıdaki gruplardan birine girmekle beraber diğer gruplara girenlerin usullerinden de faydalanırlar.

Birinci tip «Yere bakan, yürek yakan» tiptir. Bunlar gayet mahcup, gayet çekingen görünürler. Bu hallerile kadınların annelik ve romantiklik taraflarını okşarlar. Uzun müddet böyle mahcup ve çekingen hareket ettikten sonra hakiki çehreleriyle ortaya çıkarlar.

Bunları atlatmak için yapılacak şey utangaçlık ve çekingenlikte onlardan da ileri gitmiş görünmektir. Eğer sizin bu haliniz karşısında sabırları tükenir de hakiki mahiyetlerini açığa vururlarsa o zaman onları «Sizden asla böyle bir şey beklemezdim» diyerek hakikaten mahcup edin.

Evcil, telefoncu ve Sporcu tipler

İkinci tip Evcil tiptir. Bunlar sık sık evinize gelerek annenizle, babanızla tanışır ve evinize, annenizin konuşmalarından çok zevk aldığı için geldiğini söylerler. Bunlara karşı en müessir silâh şudur: Madem ki anneniz için geliyormuş, o halde onu bir kaç defa annenizle başbaşa bırakın, bakın bir daha evinizin semtine uğrar mı?

Üçüncü tip telefoncu tiptir. Bu gibiler her nasılsa öğrendikleri telefon numaranızı çevirerek sizi mütemadiyen rahatsız eder ve sizden bir randevu koparmaya çalışırlar.

İlk olarak telefon numaranızı değiştirin. Bu kabil değilse veya yeni numarayı da öğrenirse kendinize, evde olsanız bile, yok dedirtin. Kazara karşınıza siz çıkarsanız gayet soğuk ve kısa cevaplar vererek telefonu kapatın.

Dördüncü tip sporcu tiptir.

Bunlar sizi, sık sık spor yapmaya davet ederler. İlk zamanlar gündüzleri yaptıkları bu davetleri sonradan geceleri de yapmağa çalışırlar.

Eğer boş bulunup da bir gece davetini kabul etti iseniz, en lüks ve en pahalı yerleri seçerek sizi oraya götürmesini söyleyin. Bunlar ekseriya züğürt oldukları için sizi ikinci bir defa daha davet edemezler.

Yapılacak başka bir şey de, onların yaptıkları sporlarda, sıkı çalışmakla, onları geçmektir. Hiçbir erkek kendi sahasında bir kadından daha aşağı bir seviyede olmaya tahammül edemez.

Çapkın erkeğin Diğer tipleri

Şimdi de beşinci tip olan Hediyeci tip'e geldik. Bunlar size ikide birde, ucuz tarafından olmak üzere ufak hediyeler şekerler, çiçekler gönderirler.

Böyle bir hediye alır almaz ilk iş olarak telefonu açıp muhatabınıza; şekerin dişlerinize dokunduğunu, çiçekten de pek hoşlanmadığınızı, nitekim gönderilenleri bir hasta komşunuza yolladığınızı söyleyiniz. Keza hiç kimseden hediye kabul etmenin âdetiniz olmadığını da ilâve edin. Yine yakanızı kurtaramazsanız o zaman, ancak çok pahalı hediyelerden hoşlandığınızı onlara hissettirin. Bunlar da çok defa züğürt takımından oldukları için yakanızı çabuk bırakırlar.

Bunu, altıncı tip, yani Casus tip takip eder. Bu grupa dahil olanlar, sizi gizliden gizliye takip ederek her şeyinizi, yani, hangi saatte evden çıktığınızı, hangi yollardan geçtiğinizi, kimlerle konuştuğunuzu, nelerden hoşlandığınızı inceden inceye tetkik ederler. Ondan sonra da tramvayda, otobüste, yolda, lokantada, sık sık, gûya tesadüfen miş gibi karşınıza çıkarak sizinle tanışma çareleri ararlar.

Tedbir almak Lâzım

Bunlara karşı ilk yapacağınız şey, takip edildiğinizi hissettirmeden, izinizi kaybederek onu ortada bırakmaktır. Başka bir usul de erkek kardeşinizi beraberinizde getirip götürmektir. Kardeşinize, o yanınıza gelince surat asmasını tenbih ediniz. Erkek kardeşiniz yoksa akrabalarınızdan diğer bir genci yanınıza alın ve onu çapkına erkek arkadaşınız diye takdim edin, çok kıskanç olduğunu da ilâve edin.

Yedinci tip Arkadaşın arkadaşı tiptir. Bunlar sizin bir kız arkadaşınızın arkadaşı oldukları

(Devamı 3 üncüde)

TARİHTEN FIKRALAR

Kadılardan meşale

Bir gün Bursada Sultan Yıldırım Bayezid'in riyasetinde toplanan divanı hümayunda devlet işleri müzakere edilirken bir köylü huzura kadar girmiş, ağlayarak padişaha derdini dökmüştü:

— Saadetlû padişahım, halimiz nice oldu. Kadılardan yüreğimiz yanar. Artık haklı veya haksızın ayırt edilmesi Allaha kaldı. Kesesinde akça olan dilediği hükmü almakta zerrece müşkülât çekmez. Fakir fıkaranın hali ise dumandır. Feryatları ayyuka çıkar. Vezirler size anlatmazlar.

Sultan Bayezid, köylünün sözlerinden çok müteessir olmuştu. Derhal tahkik edilmesi için Veziriâzam Çandarlı Ali Paşaya kati emirler verdi:

— Böyle işler olur da neden bize arzedilmez? Tebaamız neden bu şekil haksız muamelelere maruz kalır? Tiz tahkik eyleyip bildirin. Eğer hakikat ise cümlesini idam ettiririm.

Çandarlı Ali Paşa ve diğer vezirler başlarını önlerine eğiyorlar, cevap veremiyorlardı. Ali Paşa, köylünün sözlerine hak veriyor, muayyen bir gelirleri olmıyan kadıların irtikâp yoluna saptıklarını o da biliyordu. Kadıları doğru yola getirmek için gördükleri dâvalardan muayyen bir harç almaları lâzımdı. Bayezid, yalnız mesele tahkikine vezirini memur etmekle kalmamış, kendisi de kadılardan şikâyetçi olanları bizzat dinlemiş ve köylünün sözlerinin doğru olduğunu anladıktan sonra gazaba gelmiş. Anadoludaki bütün kadıların toplattırılarak bir eve doldurulmasını emretmişti. Acaba bunlara ne gibi bir ceza verilecekti? Sultan Bayezid, Veziriâzam af talebinde bulunduğu zaman fikrini açıkladı. Onlar halkın yüreğini nasıl yaktılarsa, o da kadıları cayır cayır birer meşale gibi yakacktı. Vaziyet çok ciddi idi. Devlet erkânı padişahın merhametini celbetmek çarelerini aradılar. Bu arada Bayezid'in maskarasını da kandırıp ona da vazife verdiler.

Bayezid'in maskarası

Maskara, Sultanı eğlendirmek için huzura çıktı. Veziriâzam da orada idi. Yerden bir temenna ettikten sonra:

— Sultanım bir ricam var. Ne olur, beni Bizansa elçi olarak yolla!

Diye yalvarmağa başladı. Sultan Bayezid, arabın bu garip teklifi karşısında güldü:

— Orada neylersin hey devletsiz?

— Ne yapayım sultanım, burada kadıları meşale gibi yakarız. Artık keşişlerden kadı bulmak gerek.

Sultan Bayezid bu sefer kızmıştı. Papazlardan kadı yapıldığı görülmüş, işitilmiş şey değildi. Arabın dili altında bir şey vardı.

— Arap vallahi dilini keserim. Türklerde adam mı kalmadı da papazlara müracaat eyleriz.

— Adam var, var ama padişahım, böyle okumuşu yok. Bu kadılar kitaplar yutmuşlar, kafalarında ve midelerinde kütüphaneler var. Bunlardan sonra ancak keşişler gelir.

— Anlat, ne yapmak lâzım?

— Onu lalan bilir. Bana tiz ruhsat ver, keşişleri toplayayım.

Bayezid düşündü. Arabın hakkı vardı. Esasen kadıları yakmak niyetinde değildi. Göz dağı veriyordu. Veziriâzama döndü:

— Paşa lala, maskara neler söyler. Bu kadıların eşleri yokmuş

Veziriâzam geniş bir nefes almıştı:

— Beli sultanım. Arap doğru söyler.

— Alâ, neden fıkaranın canlarını yakarlar?

— Gelirleri yoktur da ondan efendimiz.

Bunun üzerine Yıldırım Bayezid, kadıların hepsini affetti. Varidatlarını arttırdı, harç tarifesi yaptırdı. Artık kadılardan şikâyet eden olmadı. — ★

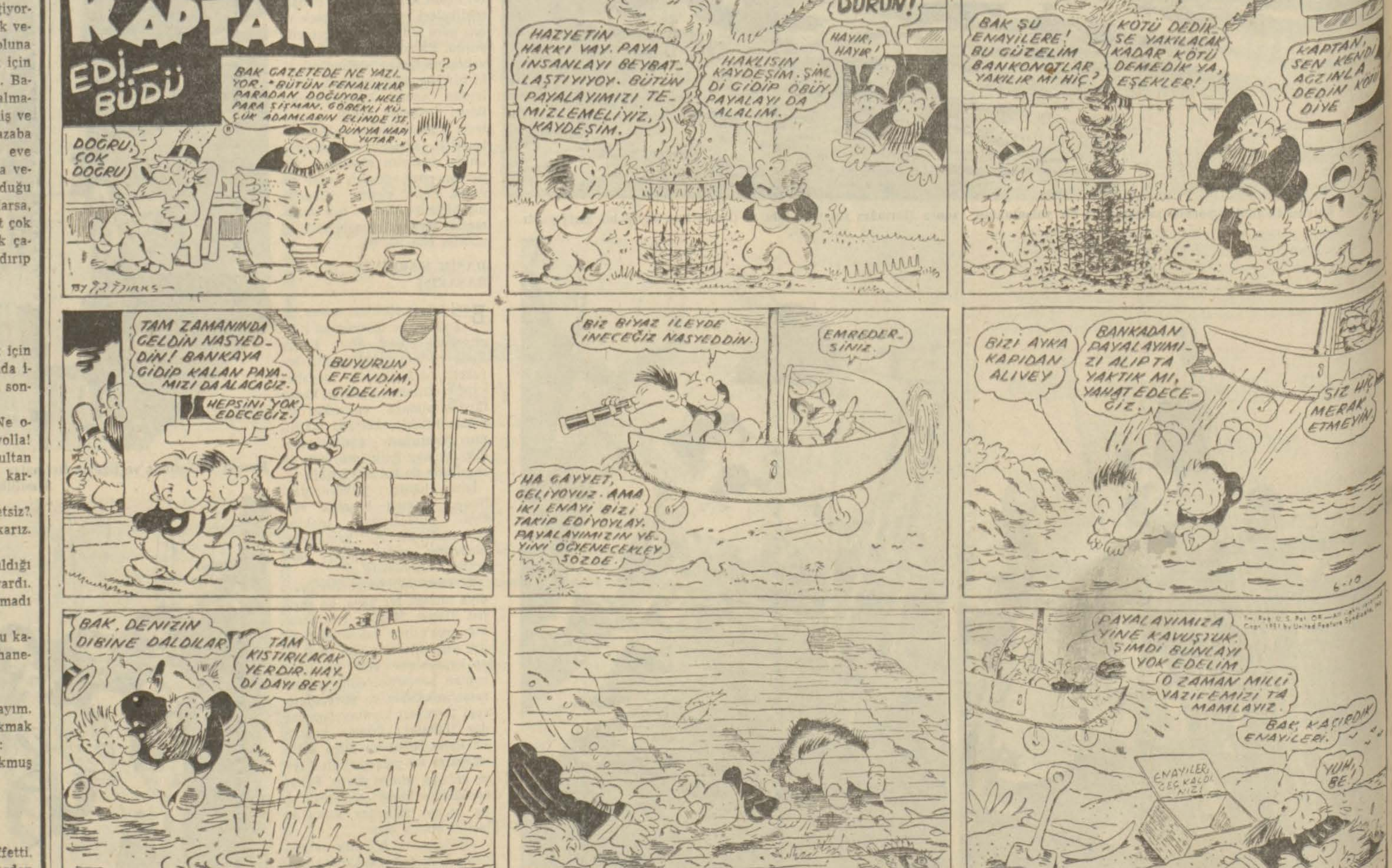

Kanadının altına 23 musluk takılmış bir uçak, alçaktan uçarak Aldrin isimli yeni çekirge zehirini araziye saçıyor

Medenî dünyayı açlık tehlikesine Maruz bırakacak büyük âfet:

Çekirgelerle nasıl mücadele edildi?

Arap lejyonuna mensup askerler, çekirgelerin saklandığı araziye zehirli ilâç serpiyorlar.

Dünyanın dörtte bir kısmı açlık tehdidi altında idi. Çündü. Doğu Afrikada, yüz senedenberi misli görülmemiş bir çekirge bolluğu başgöstermişti. Çöl yüzünde, her biri beş milyondan fazla çekirgeyi ihtiva eden en aşağı 30 sürü, kuzeye, yani Orta Doğu, Batı Asya ve komşu Rusya bölgelerine doğru süratle ilerliyordu.

Bu durum karşısında, Romadaki «Birleşmiş Milletler Gıda ve Ziraat Teşkilâtı» derhal milletlerarası bir mücadele açmaya karar verdi. Çöllerin boğucu sıcaklığı içinde «soğuk harp» eskiyip kayboldu. Çünkü, memleketinin cenup bölgesi çekirge tehdidine maruz kalan Rusya, mücadele ekiplerini İrana göndermişti. Bu ekipler orada Amerikan ekiplerile birlikte çekirgelere karşı amansız bir mücadele açtılar. Bu işbirliği sayesindedir ki milyonlarca kilometrik arazi temizlenebildi. Bundan başka bu muazzam mücadelede İngiliz, Arap, Yahudi, İranlı, yanyana ve canla başla çalıştı.

Mücadeleye katılan Uçak ve kamyonlar

Çekirgelerin en çok bulunduğu bölgelere, Aldrin isimli yeni ilâçla müthiş hava bombardımanları yapılıyordu. Ürdünde yüz binlerce metre kare araziye çekirgeler yumurtalarını bırakmışlardı. Bu yumurtaların imhası için Arap lejyonu seferber edildi.

Tam 250 kamyon, yüzlerce çekirge mütehassısı, çölde yaşayan aşiretler; hafif uçaklar, tecrübeli pilotlar ve öldürücü ilâçlarla mücehhez Amerikan ve İngiliz yardım ekipleri gece gündüzlü 48 gün süren topyekûn bir mücadeleden sonra bütün yumurtaları yok etmeğe muvaffak olmuşlardır. Ürdün, bu maksatla bir takım mücadele bölgelerine ayrılmıştı. Her bölgenin bir harekât âmiri ile çöl çekirge mütehassısları vardı. Bunlar, kendi bölgelerini şafaktan guruba kadar devamlı ve sıkı bir kontrol altında bulundurarak çekirge sürülerinin gelip gelmediğini anlıyorlardı. Bir yerde bir sürünün mevcudiyeti müşahede edilir edilmez bu nokta harita üzerinde derhal tesbit ediliyor, bütün mücadele kampları telefonla durumdan haberdar ediliyordu. Ondan sonra da uçaklar ve kamyonlar o bölgeye ölüm saçıyorlardı.

Çekirgelerin en sadık Yardımcıları

Maamafih bu mücadele pek öyle zannedildiği kadar da kolay olmamıştır. İlk güçlük cenup - doğu Arabistanda başgöstermiştir. Çekirgeyi, en makbul ve lezzetli gıdalardan biri olarak kabul eden bu bölge Arapları, mücadele ekiplerinin faaliyetlerini, her vasıtaya başvurarak, aksatmaya çalışıyorlardı.

İkinci bir güçlük de, mücadelenin Ramazan ayına rastlaması olmuştur. Mücadeleye iştirâk eden Arap lejyonu askerlerinin yarısı, oruç tutuyor, namaz kılıyordu. Diğer yarısı da oruç tutmuyordu. Oruç tutanlara akşam ezanından sonra karanlıkta ve geceleyin sahurda gıda ve su götürmek son derece güç oluyordu.

Ürdündeki mücadele muvaffak olmuştur. Fakat bu başarıyı elde etmek için bir buçuk milyon liradan fazla para sarfedilmiştir.

Gelecek yıl, yeni bir Âfet bekleniyor

Bundan beş on yıl evveline gelinceye kadar, çekirgelerle mücadele için yerliler davul çalarak bağırırlar, sürüleri büyük kuyulara sevkederek orada yakarlardı. Diğer bir usul de hayvanların bulunduğu yerleri yakmaktı. Sonradan bu iş alev makinelerile yapılmıştır.

Çekirge sürüleri Doğu Afrikadan şimale doğru iki haftada 1600 kilometre yol katetmişlerdir. Bir dişi çekirge, yumurtadan çıktıktan bir buçuk ay sonra yumurtlamaya başlar ve 800 yumurta yumurtlayabilir. 13 kilometre genişliğinde ve 4 kilometre derinliğinde bir çekirge sürüsü, göz açıp kapayacak kadar kısa bir zamanda 100 bin ton gıda maddesini yiyebilir.

Çekirge âfeti bu yıl için geçmiş sayılır. Fakat, çekirge uzmanlarının haber verdiklerine göre, 1953 senesinde bu felâket daha büyük çapta olmak üzere yeniden başgösterecek, 1954 de ise âzami haddini bulacaktır.

Hususi surette yakalanıp kafese koyulan çekirgeler tetkikat için Londraya götürülürken

Arap lejiyonu çekirge mücadele subaylarından biri kumda öğle namazı kılıyor

Menedilmesi İcap eden Meslekler

Yazan: VEHBİ BELGİL

Gösteri 2000 kişilik bir seyirci kütlesi önünde başlamıştır

Bazı Avrupa memleketlerinde ve Amerikada, efkârı umumiyede, boksun yasak edilmesi lehinde bazı cereyanlar belirdiğini, hattâ Belçika parlâmentosunun bu hususta daha da ileri gittiğini şüphesiz geçenlerde gazetelerde okumuşsunuzdur.

İnsani düşüncelerle hareket ederek bu gibi tekliflerde bulunanları can ve gönülden alkışlamamaya imkân yok. Vâkıa böyle bir kanunu çıkartmak ve tatbik etmek pek de kolay değil. Zira, ortada bir çok menfaatler dönüyor ve alkış toplama hevesine kapılarak yüzünü gözünü allak bullak ettiren saf gençlerin sırtından, muhtelif sıfatlarla geçinenler büyük yekûn tutuyor. Fakat, ne de olsa, bir çok münevver kimselerin böyle bir şeyi düşünmüş olmaları bile beşeriyet için büyük bir kazançtır.

Zira, spor adı altında yapılmasına müsaade edilen bu vahşetlerin efkârı umumiyede haklı tepkiler uyandırdığı görülmektedir. Aslolan, çoğunluğun kafasında böyle bir fikrin yer almasıdır. Bir gün olur elbette bu fikir de bir tatbik sahası bulur. Fakat, yasak edilmesi gereken faaliyetler yalnız bokstan mı ibarettir?

Kanaatimce, cambazlığın menedilmesi, boksun menedilmesinden de evvel gelmektedir. Cambazlık yaparak, hayatını mu hakkak olan bir tehlikeye sokarak para kazanmak, hayat kazanmanın en menfur şekillerinden biridir. Bir çok cambazların feci âkıbeti bunun en beliğ misalini teşkil etmektedir. Kendilerine sorarsanız:

«Ne yapalım ekmek parası... Hayatımızı kazanıyoruz» derler. Lâkin vaziyet hiç de öyle değildir.

Yeryüzünde milyonlarca insan normal şekillerde hayatlarını kazanıyorlar da bu yüz, iki yüz kişi mi yapacak başka iş bulamıyorlar, cambazlığı tercih ediyorlar? Hangi açlık düşüncesi bir insanı, meselâ, İstanbul sergisinde, motosikletle bir tahta üstüvanenin cidarlarında cehennemi bir süratle dönmeye mecbur edebilir? Bu adamlar her saniye ölümle karşı karşıya değil midirler? Onları seyreden istisnasız herkesin âsâbı bozulmuyor mu?

O halde yapılacak şey para kazanmanın bu gibi şekillerini derhal yasak etmektir. Böyle olağanüstü işler yapacak kadar kabiliyet gösteren bir insan hayatta hangi sahada olursa olsun muvaffak olur.

Cambazlıkla geçinenlerin ne müthiş tehlikelere maruz kaldıklarının son ve en canlı misali de bu sayfadaki resimlerde görülmektedir.

Resimlerdeki üç cambaz Londrada temsiller veren İspanyalı üç kardeşe aittir.

Miguel bisikletle telde yürümektedir. Rafael ve Sebastiyan isimli kardeşleri de bisikletin tekerleklerine asılmış trapezler üzerinde numaralar yapmaktadır.

Bir gün, temsillerden biri esnasında Rafael 20 metre yükseklikten düşmüştür. Ölmemişse de kafatası tehlikeli surette çatlamıştır.

Resimlerin altını okumak suretile bu facıayı baştan sona kadar takip edebilirsiniz.

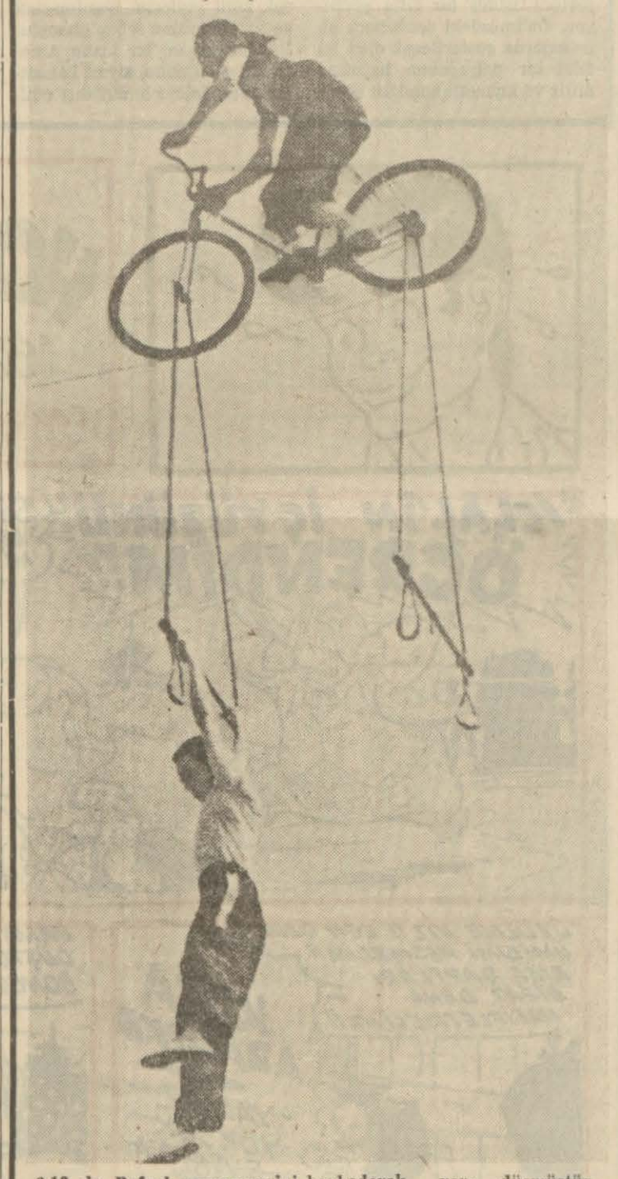

3.13 de Rafael muvazenesini kaybederek yere düşmüştür. Maamafih Miguel Sebastiyanla birlikte telde yürümeye devam etmiştir.

20 metreden yere düşen ve kafatası çatlıyan Rafael üstüne düştüğü diğer bir adamı da yaralamıştır

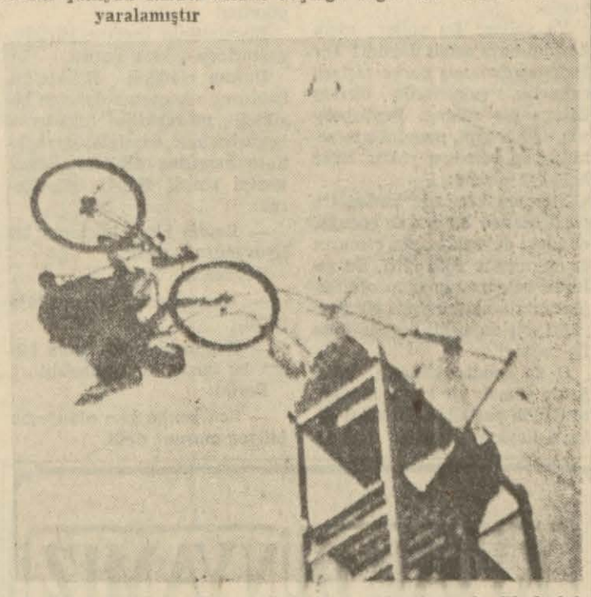

Bisikleti kullanan Miguel ile kardeşi Sebastiyan da filmlerini çekmekte olan sinemacılar tarafından muhakkak bir ölümden kurtarılmışlardır.

Rafael derhal hastaneye kaldırılmıştır. Halk büyük bir şaşkınlık ve sükûnetle hâdiseyi takip etmektedir.

Telden indirilen Miguel hastaneye kaldırılan kardeşinin arkasından ağlamakta ve çırpınmaktadır.

Çapkın erkek tipleri

(Başı 2 incide)

rını söyleyerek yanınıza yaklaşmak isterler. Vasıta yaptıkları arkadaş daima bir kızdır Çünkü, aklı başında hiçbir erkek diğer bir erkeğin adını araya karıştırmak istemez.

Bunlara verilecek cevap artık arkadaşlarınızla alâkanız olmadığıdır. Hattâ o arkadaşınızı methederek alâkasını onun üzerine toplamanızdır.

Arkadaşın arkadaşı tipe yakın bir tip de sekizinci tip olan palavracılardır.

Hayırsever Âşıklar

Bunlar tanıdıkları vasıtasile size iş bulmak, işlerinizi kolaylaştırmak, yardım etmek isteyenlerdir. Sakın inanmayın. Cevaben, hayatta kimsenin yardımına ihtiyacınız olmadığını, en büyük zevki kendi başarınızla kazanacağınız muvaffakıyette bulduğunuzu söyleyiniz.

Dokuzuncu olarak Baba tipini zikredebiliriz.

Bunlar hakikî bir baba tavrı takınarak yanınıza sokulur ve sizinle ahbaplığı ilerletmek isterler. Bu gibilerden kurtulmak çok kolaydır. İlk sözünüz: «Oğlunuz olsa idi onunla tanışmaktan zevk duyardım» demek olmalıdır. Bundan utanmazsa sizi, daha ziyade delikanlıların ve genç kızların gittikleri yerlere götürmesini söyleyiniz. O kadar gencin arasında ak saçlarından utanmazsa kendisi ile yorucu ve acele oynanan danslara kalkınız. Daha ilk seferde iflâhı kesilir ve bir daha adınızı bile anmaz olur.

«Pis züppe» Denilen tip

Onuncu ve sonuncu tip de Pis züppe tipidir. Bunlar çıt kırıldımdır. Giyiniş ve tuvaletlerine çok önem verirler; fakat bunlar da kokozdur. Bunlarla ilk karşılaşmada meselâ saçlarını ayırma şekillerile alay ederek başka bir şekil teklif etmelisiniz. Yahut meselâ bıyığı varsa bıyıktan hiç, ama hiç hoşlanmadığınızı söyleyiniz. O ertesi gün bıyığını kestirir, söylediğiniz şekilde saçını ayırır.

Bu sefer de meselâ bıyıksız bu kadar çirkin olacağını tahmin etmediğinizi söyleyiniz. Yani zavallıyı ne yapacağını şaşıran delilere çevirin.

İşte bunlar çapkınlarla mücadele için benim bulduğum usuller. Siz bunlara yenilerini ilâve edebilirsiniz.

V. B.

Hikâye

Yeni arkadaş

Yazan: ORHAN KEMAL

Dördüncü sınıfa pek iyi ile geçtiği için, babasının üç gün evvel satın aldığı iki tekerlekli, ufacık, pırıl pırıl bisikleti üzerinde kendini pilot sanarak, ana caddede kurşun gibi gidiyordu.

Nereye gidiyordu?

Hiç..

Fakat çok sinirliydi. Yanlış manevra yapan, yahut duruveren bir taksiye, yoluna çıkıveren dalgın birine, hiç beklemediği anda önünden geçiveren şaşkın bir sokak köpeğine kızıyordu.

Ya yollar? Bu yollar niçin boydan boya asfalt değildi? Yerlerinden fırlamış parke taşları, çukurlar, çukurlarda birikip kalmış pis sular... Beybabasının dediği gibi, memlekette sahiden de belediye yoktu. Eğer belediye olsaydı...

Yolunun üzerinde birdenbire peydahlanan bir sokak çocuğu, elindeki deynekle arka çamurluğa vurmuştu. Aklı gitti. Bu şehirde belediyenin olup olmadığını unutarak, kuvvetli bir fren yaptı, eli deynekli çocuğa öfke ile baktı.

O da kendisi kadardı. Bacağında yamalı bir kısa pantolon, ayağında postallar.. Ellerini arkaya koymuş, ayağını ileri atmış, meydan okurcasına bakmaktaydı.

Beriki:

— Niye vurdun ulan bisikletime? diye sordu.

Öteki:

— Vurdum, dedi, nolacak?

Beriki:

— Bana bak, diye sertleşti, fena yaparım sonra!

— Ne yaparsın?

— Fena yaparım diyorum sana!

— Ne yaparsın ulan, yap da görelim!

Bisikletlinin üzerine yürüdü, çamurluğa tekrar vurdu.

Durum ciddiydi. Bisikletini kaldırımın kenarına dayıyan bisikletli, müvekkilini tokatlıyan beybabasının edasiyle, deyneklinin karşısına dikildi. Beyaz kepini sinirli sinirli düzelterek:

— Benim kim olduğumu biliyor musun? dedi.

Deynekli:

— Kim olursan ol! cevabını verdi.

— Benim kim olduğumu bilsen bu tarzda konuşmazdın!

Beriki:

— Sen benim kim olduğumu biliyor musun? dedi.

— Senin kim olduğun beni alâkadar etmez.

— Beni de senin kim olduğun alâkadar etmez!

— Ben dörde pek iyi ile geçtim haberin var mı?

— Vız gelirsin bana!

— Benim babam avukat amma...

— Sen de vız gelirsin bana, baban da...

— Asıl sen bize vız gelirsin.. Senin belediye reisin bile bize vız gelir. Türkçeci notumu kırmasaydı sınıfta birinci oluyordum..

— Hadi be hadi, fiyaka sökmez bize!

— Ben bu yaz İstanbula bile gideceğim. Orada Galata kulesi var biliyor musun? Benim İstanbulda halam var, eniştem var.. Sen İstanbula gittin mi?

— Sen de Sıvasa gittin mi?

— Sıvas ne? Ama İstanbul!

— Hadi lan hadi.. Bize fiyaka söker mi? Ben bizim mahalledeki İdrisi bile tuşa getirdim. Fazla konuşursan..

— Nolur?

— Olacağını sen düşün!

— Nolur, anlıyalım..

— Fazla konuşma!

— Ben İdris değilim ama...

— İdris senin gibi üç tanesini tuttu mu kabak gibi vurur yere!

— Zor. Ben her sabah Kina lâ ruş içiyorum. Ciciannem ekmeğime tereyağla reçel sürüyor, rafadan yumurta yiyorum. Küçük halam diyor ki..

— Küçük halan da vız gelir bana, cici annen de..

— Ne demek istiyorsun yani?

— Sen ne demek istiyorsun?

— Hayır, sen ne demek?

— Benim ne demek istediğimi bırak, sen ne demek istiyorsun?

— Asıl sen benim ne demek istediğimi bırak..

— ....

— ....

İki horoz gibi, birbirlerine yanyan sokuldular. Sonra ufak bir itişme oldu. Karşısındakinin adamakıllı sıkı olduğunu hisseden avukat oğlu:

— Benim böyle durduğuma bakma, ben çok kuvvetliyimdir!

Öteki:

— Bas hadi lan bas.. cevabını verdi, kuvvetliymiş. Bize fiyaka söker mi? Sen İdrisi gör de bak...

Birdenbire yumuşayan avukat oğlu:

— Demek yendin onu? diye sordu.

— Tabii. Bir tuttum, bir savurdum, tamam. Sülman âbi bile gördü, aferin, dedi. Sen Sülman âbiyi tanır mısın? Sülman âbi gibi var mı? Sülman âbi dedi ki, biraz daha büyü dedi, seni güreşe çalıştıracam dedi!

— Süleyman âbi güreşçi mi?

— Değil ama, istese herkesi yenebilir. Sülman âbi gibi var mı? Be?

— Senin beyban neci?

— Babama boşver.. Ama Sülman âbi... Yahu sen Sülman âbiyi gör de bak.. Öyle fiyakalı ki... Hiç kimse onun gibi kız tavlıyamaz! Her gün başka elbise giyer..

Bisikletli düşündü düşündü:

— Beybam beni hariciyeci yapacak! dedi.

— O da ne?

— Bilmiyor musun?

— Yoo..

— Sefir demek. İlki, ortayı, liseyi bitirecem, sonra siyasal bilgiler okuluna girip orayı da bitirdim mi.. Beybam diyor ki, boyuna gezersin, diyor. İnsan sefir olunca bütün dünyayı dolaşabilir. Paris, Nevyork, Roma, Berlin, Londra. Londradaki Taymis nehrini bilir misin sen?

— Bilmem..

— Taymis nehrinin üzerinde uzun bir köprü var!

— Sülman âbi bilir..

— Boşver Süleyman âbiye.. Sen bilir misin?

— Ben bilmem, bana ne bakıyorsun? Asıl Sülman âbi.. O her şeyi bilir!

— Sefir olabilir mi?

— İstese olabilir..

— Siyasal bilgiler okulunu bitirmiş mi?

— Ne bileyim ben?

— Bitirmediyse olamaz!

— Nasıl olamaz yahu. Sen Sülman âbiyi gör de bak. Bizim mahallenin bütün kızları bitiyor ona!

— Ne biliyorsun?

— Mektuplarını ben taşıyorum. Hele bir Fetanet var, eh. Her bir baldırlar nah, belim kadar. Diyor ki, bana çok çok mektup getir diyor, her mektuba on kuru şverir. S 'man âbi de bir pazılar var, nah. Sen görsen onu, tıpkı Pekosbil!

— Pekosbil mi?

— Tabi ya ne zannettin?

Bisikletli uzun uzun düşündükten sonra:

— Sen, dedi, benimle arkadaş olur musun?

(Devamı 5 incide)

KİTAP DÜNYAMIZ

«M.Ş.E. özel sayısı

Yazan: OKTAY AKBAL

Memduh Şevket Ssendal'la ancak bir kere görüşebildim. Kendisini daha yakından tanımak fırsatlarını kaçırdığıma ömrüm oldukça üzüleceğim. Geçen yılın temmuzunda Nurullah Ataç'la birlikte Yüksel caddesindeki evine gitmiştik. Yeni çıkacak bir dergi için hikâye rica etmeye... O bir iki saat süren ziyaretimiz sırasında bize birbirinden ilgi çekici iki hikâye anlatıvermişti. Biri kendi başından, öteki bir arkadaşının başından geçmiş iki gerçek hikâye. Abdülhamit saltanatı yıllarını o hikâyelerde olanca gerçeği, havası, mânası ile bulabilmiştim. Müşahedeci, tahlilci, kumoriste tarafları konuşmalarından da açıkça belli oluyordu. İnsan M. Ş. E. imzalı hikâyeleri nasıl sıkılmadan, yorulmadan okursa, onun konuşmalarını da öylesine dinleyebilirdi. Bana öyle gelmişti ki, hikâyeci M. Ş. E. meşhur politika adamı Memduh Şevket Esendal'dan daha üstün, âdeta ona hâkim durumdaydı. Aradan aylar geçti, bir yağmurlu mayıs günü tabutunun ardından yürürken hep o biricik ziyaretimi düşünüyor, çağımızın en değerli sanatçılarından birinin dünyasına katılmaktaki gecikişimden dolayı içimde tesellisiz bir acı duyuyordum.

Esendal'ın ölümü dolayısile dergilerde, gazetelerde çeşitli yazılar çıktı. Bu yazılarda hikâyeci M. Ş. E. dan çok, C.H.P nin eski genel sekreteri, Millet Meclisini gençleştiren uzak görüşlü politikacıdan bahsedildi.. Son haftalarda yayınlanan Seçilmiş hikâyeler dergisinin M.Ş.E. özel sayısı bize büyük hikâyeci M. Ş. E. ı gerektiği gibi tanıtıyor. Dergi sahibi Salim Şenkil'in bu yerinde hareketi her türlü değer bir anlayış mahsulüdür. Özel sayıda üstadın birbirinden güzel, «Taş Havan», «Bu sıska karı», »Hâmid için bir yazı», «Karısının Kocası» adlı hikâyeler yer almıştır. Sadece bu dört hikâye Esendalı tanımıyanlara onu sevdirecek, öteki kitaplarını aratacak kuvvettedir. Ne kendi yaşıtlarınkine, ne de kendinden sonrakilerinkine hiç benzemeyen bir hava.. İyi niyetle, güzellikle dolu bir dünya hasreti. «Türk Dili» dergisinin temmuz sayısında şair Cahit Külebi, Esendalın arzuladığı dünyayı. daha doğrusu Türkiyeyi şöyle çiziyordu: «Ankaradan çıkıp ne kadar gitseniz sonu gelmeyecek bir şehir, daha doğrusu bir kasaba. Tâ sınırlara kadar. Ardı arası gelmiyecek küçük, güzel evler. Bağlar bahçeler. Ekilmiş tarlalar. Ve o küçük mülklerin mesut sahipleri: Saide gibi, Selime gibi vefalı evcil kadınlar. Çalışkan, sağlam yapılı erkekler, tosun gibi çocuklar. Bütün bu bahtiyar insanlar bu cennet ülkeyi dolduracaktı. «M.Ş.E. ın hikâyelerinin tümünden çıkan anlam işte budur, bu özleyişin mahsulleridir.

Özel sayıda bir çok yazarlarımız, şairlerimiz onu anıyor, ondan bahsediyorlar: Kutsi Tecer, Ataç, Nihat Erim, Aldanır, Naim Tirali, Suat Taşer, C. S. Tarancı, A. Sayılgan, M. F. Ozansoy, N. H. Onan, U Nazif, H. Olcay, S. Şengil, S. Kocagöz, K. Gülek, Sait Faik, İlhan Tarus, A. Nesimi... Sait Faik «Ölen iyi hikâyeciye» şu sözleri söylüyor: «Ondan bize güzel bir roman, güzel hikâyeler kaldı çocuklar. Mebuslukla, siyaset oyunları günü, hali doldurur, oyalandırır belki. Böbürlendirir insanı. Ama ölünce tarihe, hiç sevmediğim tarihe bile mal olmazlar. Onun güzel romanının, güzel hikâyelerinin genç insanların mahremiyetlerine, muhayyelelerine, yaşayışlarına, mesut ve hüzünlü saatlerine uzun seneler karışmasını dilerim. Mektep kitaplarına onun küçücük, tertemiz, güzel hikâyelerinin kocaman lâflıların yerine geçmesini dilerim. İlhan Tarus «Esendalın sanatı» yazısında onun politikacı şahsıyetini ele alıyor, sanatını tahlil etmeden önce bu tarafını belirtmek gerektiğini söyleyerek diyor ki: «Genel Sekreter odasında nasıl iğreti oturduğunu gözümle görmüşümdür. Masa ve koltuk boş dururdu. Bir köşede, bir tahta sandalya üzerinde pineklerdi» Abidin Nesimi'nin «Esendal'ın fikir cephesi» yazısı hayli meraklıdır. Bunda yazarın sosyal ve politik fikirlerini, düşüncelerini öğreniyoruz.

Seçilmiş hikâyeler dergisi M. Ş. E. özel sayısı, okuyanı her bakımdan tatmin ediyor. M. Ş. E. ı çeşitli cephelerile tanıyor, seviyoruz. Onun hikâyeci, sanatçı dünyasına giriyoruz. Öyle sanırım ki bu özel sayıyı bir kere gören, karıştıran, Esendalın iki ciltlik «Hikâyeler» ini bulup okumak isteyecektir. Mevcudu çoktan tükenmiş bulunan «Ayaşlı ve Kiracıları» nı da yayınevlerimiz her halde bir an önce yeniden bastırırlar. Şuracıkta bir noktayı işaret etmek isterim: Esendal'da, Nurullah Ataç, Sait Faik gibi «ve» kelimesinin düşmanlarındandı. Tek bir yazısında «ve» kullanmadığı söylenirdi. «Ayaşlı ve Kiracıları» romanı Vakıt Matbaasında basılırken bir yanlışlık olmuş «ile» yerine «ve» konmuş. Üstad o görüşmemizde yana yakıla bu hikâyeyi anlatmıştı. İkinci baskıda bu yanlışlığın düzeltilmesi üstadın ruhunu da sevindirir her halde.

Şarlo ne âlemde?

Şarlo, filmi için bizzat yazdığı bir şarkıyı, iki sahne arasındaki istirahat zamanında piyanoda çalıyor.

Sessiz film devrinin dâhi komiği Şarlo bugün 63 yaşında. Saçları kar gibi bembeyaz. Yüzü biraz toplamış. Hareketleri, eski zerafetinden biraz kaybetmiş.

Şarlo hâlen Limelight (projektör) isimli bir film çeviriyor. Önümüzdeki sonbahara sinemalarda gösterilecek olan bu film bir palyaçonun hayatına aittir ve kıymetli komiğin beyaz perde hayatına veda filmidir.

Şarlo Hollivut'un Beverly Hill isimli mahallesinde bugüne kadar âdeta bir manastır hayatı yaşamış ve hemen hiç kimse ile görüşmemiştir. Son karısı ile evlenmesi; aleyhinde bir çok kötü şeylerin yazılmasına ve söylenmesine sebep olmuştu. Bundan başka, bir kısım Amerikalılar da onun, siyasî kanaatlerinden dolayı hudut dışı edilmesini istemişlerdir. (Şarlo senelerdir Amerikada oturduğu halde Amerikan tabiiyetine geçmemiştir.)

Şimdiki karısı, meşhur piyes yazarı Eugene O'Neil'in kızı Oona O'Neil'dir ve Şarlodan 36 yaş küçüktür. Amerikan efkârı umumiyesini kızdıran da, yaşları arasındaki bu büyük fark olmuştur. Maamafih, sekiz senedenberi bir arada yaşayan karı koca birbirinden çok memnun. Üç tane çocukları var.

Üç ahbap Çavuşlar

Şarlo'nun evi Mary Pickford'un evine bitişiktir. İkisini yüksek bir duvar ayırmaktadır.

Mary Pickford, Douglas Fairbanks ve Şarlo bir zamanlar, yapışık kardeşler gibi, birbirlerinden hiç ayrılmazlardı. Üçü bir olup «United Artist» isimli büyük film kumpanyasını kurmuşlardı.

Mary Picford Şarlo için şunları söylüyor:

«Şarlo, evlerimiz yanyana olduğu halde artık bize uğramaz oldu. Halbuki bu evi alışının sebebi sırf bize yakın olmak içindi.»

Evet, Şarlo artık evinden dışarı çıkmıyor. Odasında sırf kendi işile meşgul.. Nota bilmediği için, filmin şarkılarını kâğıda geçiremiyor. Yazdığı şarkıları notaya tahvil için altı aylığına kiraladığı Ray Rasch bakın ne diyor:

Çalışmaya başladığımız ilk günler kendisini hakikî bir zırdeli zannettim. Hiç durmadan ve birbiri arkasına, pratik olarak hemen, akordiyon, piyano veya org çalıyor, uydurduğu bir şarkıyı mırıldanıyor ve bütün bunları derhal notaya çevirmemi istiyor. Şarkıların kâğıda geçmesi işi tamamlanıncaya kadar neler çektiğimi bir ben bilirim, bir de Allah.»

Şarlonun üç çocuğu filmin bir sahnesinde. Soldan sağa: Geraldine (7 yaşında). Josephine (3 yaşında), Michael (6 yaşında).

Sanatkârın alâmeti Farikası

Yeni filmde Şarlo'yu yine ezeli kıyafetile, fakat bu sefer biraz değişmiş olarak göreceğiz. Onun bıyıkları, melon şapkası, ceket ve pantalonu, kocaman pabuçları ve bastonu çok meşhurdur. Yalnız o bu kıyafeti hemen bulmamış, zamanla ilâveler yaparak icat etmiştir.

«Politikacıdan daha Şerefli» imiş

Şarlo'nun yeni filmi daha ziyade bir aile filmidir. Bir defa senaryo ve müzikleri yazan, baş rolü oynayan, rejisörlüğü yapan,, bale numaralarını icat eden kendisidir.

İkinci karısından olan oğlu Sidney, baş erkek rollerinden birindedir. Charles Spencer isimli diğer bir oğlu da bir bale sahnesinde oynamaktadır. Şimdiki karısından olan üç çocuğu da filmde rol almışlardır.

Baş kadın rolündeki Claire Bloom 700 müracaatçı arasından seçilmiştir. Claire henüz Chaplin ailesine dahil değilse de Sidney ile nişanlandığı söylentileri ısrarla dolaşmaktadır.

Filmin bir ayda çekilip tamamlanacağı zannediliyordu. Fakat tam 2,5 ayda tamamlandı. Mevzu, ilk filmlerinin şöhretini bulmasına sebep olan bir temanın üzerinde işlenmiştir. Bunda [illegible] rî zamanlardaki sosyal tenkitler, Monsieur Verdoux'daki iki yüzlülükler ve Şarlo Diktatör'deki politika oyunları yok. Şarlo bu hususta: «Ben politikacı değilim. Daha şerefli bir mesleğe mensubum. Ben bir palyaçoyum» demektedir.

V. B.

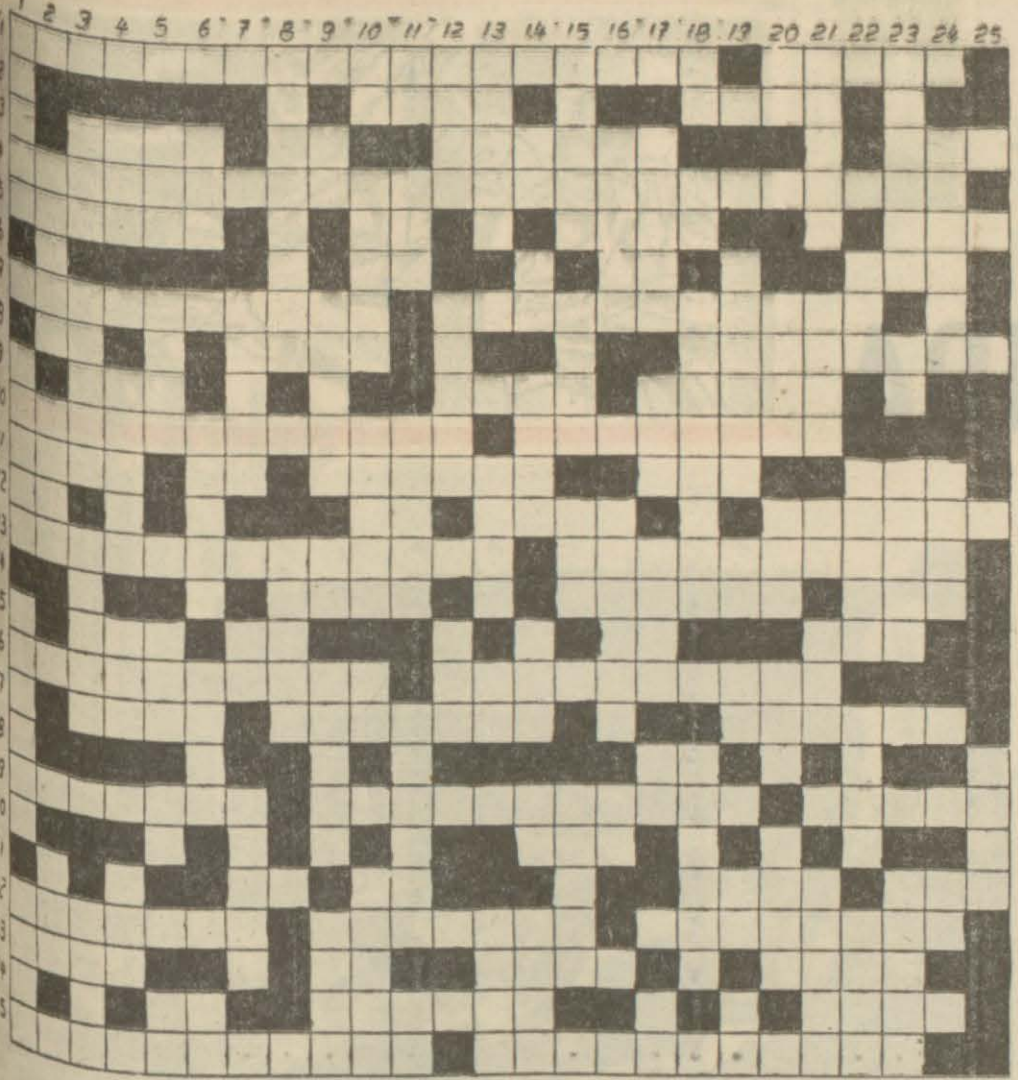

ÇAPRAZ KELİMELER

Hazırlayan: ESAT HAMDUN

Soldan sağa:

1 — İşlerinde başkalarının gıptasını çekecek kadar talihli olan (üç kelime); Perdeayaklılardan bir kuş. 2 — Evliya payesine ulaşma; Nasyonal-Sosyalist. 3—Hareketlerinde mülâhazasız ve cür'etkâr; Eski Mısırlıların güneşi; Beyazlaşma; Yakın Doğuda bir şehir. 4 — Budala (dört kelime). 5 — Mukaddes; Bir renk; Devlet sembolü; Bir içki. 6 — Bir edatın kısası; Anadolu Ajansı; Baş. 7 — Askerlikte acele korunak yapmakta kullanılan şey (iki kelime); Bir çeşit yarım körlük. 8 — İşaret sıfatı; Yalvarma nidası; Tabiat. 9 — Âma; Bir maden; Hayvan tuvaleti. 10 — Pirinçli et yemeklerinden biri (iki kelime); Bir renk. 11 — Eğri; Ayı yuvası; İnce kalburdan geçirmek; Dilsiz; Musa'nın mucize âleti. 12 — Kısa zaman; Sanat; Müteallik; Bir çeşit binek arabası. 13 — Hafif tatlılardan biri; Bir içkiyi içmekte kullanılan kab (iki kelime). 14 — Mecaz mânada: zenci; Hayınlık; Yarı (farsça). 15 — Afrika memleketlerinden biri; Rütbesiz asker; Yağlı kara; Bir İngiliz unvanı. 16 — Biriktirilerek kullanılan bir su (iki kelime); Bir balık (iki kelime). 17 — Tesir (yeni kelimelerden); Masallarda adı çok geçen bir yükselti (iki kelime); İshal. 18 — Bayram (arapça). 19 — Ketum (iki kelime); Çok geveze (iki kelime); Bir renk. 20 — Zinet. 21 — Bir kaçak; Hecenin yarısı; Bir vilâyetimiz; Kan (arapça). 22 — Cesur (iki kelime); Geveze; Nefesli bir müzik âleti. 23 — Hâdise; Zamanın kısımlarından; Yapmacık (arapça); Komşu bir memleket. 24 — Bir ayı; Şia mezhebinin bir fırkasına mensup; Eski arşının sekizde biri. 25 — Merhametsiz (iki kelime); Boyun eğip yalvarmak (iki kelime).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Boş gezenin baş kalfası; Budala; Değirmen; Madenden tokmaklı tef. 2 — Paralarımızdan biri; Umumî yardım; Coğrafya terimlerinden biri. 3 — Aşağı kısım; İnandırıcı (arapça); Gizli yazı işareti; Fazla. 4 — Sessizlik ifade eden bir kelime; Korkak; Yemin; İnce kıl. 5 — Esas; Balkanlarda bir göl ve kasabanın adı; Gür; Ayak (farsça); Rey. 6 — Kalın tüy; Akar sularımızdan biri; İplik demeti; Güzel sanatlar çıplağı. 7 — Uçmaya yarayan şeylerden biri; Bir musiki işareti; Taş veya duvarda delik açmaya yarayan bir ucu sivri ağır demir. 8 — Başa gelen (yarı farsça, yarı arapça); Tahtından feragat etmis bir kral. 9 — Arzın peyki; Bir kadın adı; İlletli şiş; Bir tarafı uzun tüylü yünden kalın yağmurluk; Dişli tekerlek. 10 — Bir edat; Hamam kundurası; İlgi; Acı duyma nidası; Hakikatte olmayıp zihnin var saydığı. 11 — Bir ağırlık ölçüsünün kısaltması; Bir edat; Çölde su ve yeşillik hayali; Muşmula; Fiyat. 12 — Bayındır hale getirme; Ekip; Eski unvanlarımızdan biri. 13 — İbriğin arkadaşı; Gramer terimlerinden biri; Sebeke; İlâç. 14 — Beyaz; İkametgâh; Eski bir ağırlık ölçüsü; Bir hayvan; Duman lekesi; Bir erkek adı. 15 — Muhtelit; Ümit; Büyükçe; Devletler (arapça, cemi). 16 — Vesvese; Kilise kadını; Hareket merkezi. 17 — Bir mayi yer değiştirmek; Uzunluk (arapça); Servet mahfazası; Çalışma mevzuu; Su (arapça). 18 — Hububat tozu; Bir nota; Fevç fevç (iki kelime); Alış veris yeri. 19 — Dul kadınlar (arapça, cemi); Kelimenin başı; Sahip; Temiz; Bir soru edatı. 20 — Üvey değil; Vasıta; Lezzet; Bir mevsim; Soyaçekim yoluyle olan. 21 — Modern sürme; Bulaşıcı; İsim; Giz; Mesuliyet. 22 — Modaya uygun giyinen; Herkesin gözü önünde; Protesto makamında toplu olarak çalışmama; Kemirgenlerden bir hayvan. 23 — Biraz limon lezzetli; Bir çeşit resim cetveli; Büyü; Mat. 24 — İffetsiz kadın; Kısır; Bir şeyin iki kenar arası. 25 — Bilgin.

Yukarıdaki çapraz bulmacamızın halledilmiş şeklini, bugünkü gazetemizin dördüncü sayfasında bulacaksınız.

Yeni arkadaş

(Başı 4 üncüde)

— Olurum.

— Süleyman âbi beni de güreşe çalıştırır mı?

— Sormak lâzım..

— Sorar mısın?

— Sorarım..

— İkimizi de çalıştırır değil mi? Sen bakma benim öyle durduğuma, ben çok kuvvetliyim. ha! Bisikletimin çamurluğuna vuran sen değil de başka olsaydı, gösterirdim ona. Bisikletimin çamurluğuna senden başkası vurabilir mi?

— Vuramaz.

— Seninle arkadaş olduk. Hele vursunlar da görsünler de mi?

— Tabi. Vursunlar da bak... Bisikleti aralarına aldılar, ağır ağır yürümeğe başladılar.

— Pestile çeviririz enaiyi değil mi?

— Tabi yahu.. Bize kim derler?

— İsmin ne senin?

— Tarzan Kemal. Senin?

— Fikret. Tarzan Kemal'le Fikret derler bize değil mi? Kızdırırlarsa ne yapacağız?

— Bir sağ, bir sol...

— Süleyman âbi çalıştırınca ikimizi, değil mi? Herkes bizden korkacak.. Yaşasın Süleyman

Bir gazozcunun arabası önünde durdular. Avukat çocuğu:

— İçelim mi? dedi.

Beriki omuz silkti:

— Param yok ki benim..

— Bende var, içelim..

Buz gibi gazozları diktiler. Sonra Süleyman ağbeyi bulmak üzere ağır ağır yürüdüler. Avukat çocuğu:

— Sen dünyanın en iyi arkadaşısın, dedi, seni çok seviyorum..

Beriki:

— Sen de, diye mırıldandı.

— Bundan sonra birbirimizden hiç ayrılmıyalım e mi? Birimize bir şey söylerlerse ikimiz bir olup marizliyelim enaiyi...

— Marizliyelim ama, annem beni her zaman sokağa bırakmaz ki...

— Niye?

— Haftada üç gün Özel idare müdürlerine gider...

— Gitsin, sana ne?

— İş yapmıya gidiyor orya, kundaktaki kardeşi mi de bana bırakıyor. Öyle kızıyorum ki... Boğasım geliyor.. Ben kız mıyım?

— Ne işi yapıyor annen Özel idare müdürlerinde?

— Tahta siliyor, çamaşır yıkıyor...

— Demek sen de çocuğa bakıyorsun?

— Öyle kızıyorum ki.. Birinde... Ama bak, kimseye söylemiyeceksin?

— Yok canım...

— Gırtlağını bir sıkdım, çocuk mosmor kesildi. Sonra acıdım enaiye..

Avukat oğlu:

— Dur be, dedi, beybama söyleyim, bizim hizmetçiyle bahçıvanı kovsun.. Ha?

— Niye?

— Babanla anneni alsın. Bizim bahçevanın kulübesi sizin olur, her gün beraber, ne iyi değil mi? Beybamı görsen, öyle iyi ki... Hele cici annem..

Beriki:

— Olmaz, dedi.

— Ne olmaz?

— Bizim oraya gelmemiz olmaz..

— Niye?

— Bahçıvanla hizmetçinin de çocukları vardır her halde.. İşten çıkarırsanız siz, sonra, aç kalırlar.. Yazık...

Tam bu sırada yanlarında küçük bir spor araba durdu.

Beriki:

— Beybam! dedi, bisikleti bırakıp koştu.

Direksiyondaki tombul, beyaz adam:

— Kimdir o yanındaki? diye sordu.

— Arkadaşım, Tarzan Kemal!

— Ha? Ne biçim şey o? Sokak çocuklariyle mi arkadaş olmağa başladın artık?

— Ama beyba...

— Aması maması yok. Atla bisikletine, doğru eve. Hadi bakalım, marş!

Spor araba öfkeyle uzaklaştı.

Beriki ağlıyacak kadar öfkeliydi. Bisikletinin yanına geldi.

— Ne dedi baban?

— Hiç, boşver..

— Benim için mi?

— Yok canım..

— Niye canın sıkıldı ya?

Avukat çocuğu:

— Allah belâsını versin.. dedi. Sen şimdi nereye gideceksin?

— Ben mi? Sülman âbinin kahvesine uğrarım, sonra da çeker giderim bağlara...

Avukat çocuğu içini çekti.

— Senin yerinde olmak isterdim..

Beriki:

— Yok canım; dedi, imrenilecek şey değil. Ben çoğu günler aç gezerim. Sülman âbi olmasa halim duman.. Sülman âbi bir, bir de Fetanet abla.. Hal'ıki sen? Tereyağı, yumurta, reçel.. Kimbilir ne güzel yemekler yersiniz? Biz? Ekmek peynir, ekmek zeytin, ekmek turşu..

Kuvvetli güneş tam tepedeydi. İkisi de başka başka yerlere bakıyorlardı.

Orhan Kemal

Her yaşın kendine hâs güzellik ve kusurları vardır

(Başı 2 ncide)

Yaşı ilerlemiş bir kadının deniz ve güneşten kendisini mahrum etmesi doğru olmaz. Fakat halini bilip ona göre hareket etmesi ve giyinmesi, daha doğru soyunması icabeder.

Zayıf bir kadın için mayo seçmek daha kolaydır. Her renkte ve şekildekini her yaşta giyebilir. Fakat vücudu senelerin tesiriyle fazla yıpranmış olanların bu et veya kemik yığınını herkese teşhir etmeleri doğru olmaz.

Yaşını başını almış kadınların şort giymesi de doğru değildir. Eğer vücutları müsaitse pantolon, değilse etek veya elbise giymeleri daha iyi olur.

Bakımsız saç her yaş için çirkindir, fakat kır saçın bakımsızına hiç tahammül edilmez. Boyalı saçların da çok dikkatle ve itina ile bakılmaları şarttır. Güneş ve deniz bu gibi saçları daha çabuk bozduğu için başa bir mendil bağlamakta fayda vardır.

El ve ayak bakımı için de yaş bahis mevzuu değildir. Her yaştaki kadının ellerine ve ayaklarına itina etmesi lâzım gelir.

Bir kadın; vücuduna, yüzüne ve yaşına uygun bir kıyafet seçecek olursa, olduğundan beş, on yaş genç görünebildiği gibi daha da güzel görünebilir.

Yüze bol krem ve yağ sürmek, cildin kurumamasına ve buruşmamasına yardım eder.

Bacaklardaki fazla kılları gidermek iiçn muhtelif usuller vardır. Kıllar az ise her gün sabunlayarak pons taşı ile bacaklar oğulacak olursa bu kıllar zamanla zail olur. Eğer bacaklar fazla kıllı ise ağda veya ilâç ile giderilebilir. Pek çok fazla olanlar için de elektrikle bunları izale etmenin çaresi vardır.

Bir kadının zevkli ve zarif oluşu vücudunun bakım tarzından anlaşılabilir.

Kendisine itina eden bir kadın, daima daha güzel ve daha genç görünür.

Her yaşın kendine göre güzellikleri ve kusurları vardır. Bütün hüner bunları bilip ona göre hareket etmektedir.

R. E. Y.

Natür mort

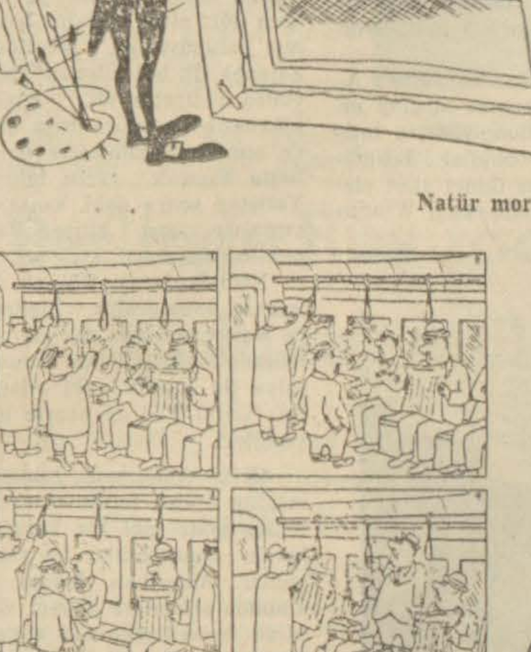

YAZISIZ

— Ne çabuk dam değiştirdin? Deminkinin külotu mavi idi, bu seferkinin pembe.

YAZISIZ

VATAN

HELSİNKİ OLİMPİYATLARINDA

Helsinki olimpiyatları bugün sona eriyor

Macar'lar, Yugoslavya'yı 2 - 0 yenerek futbolde olimpiyat şampiyonu oldu.

Amerika basketbolde Rusları 36 - 25 yenerek birinci oldu

Helsinki, 2 (A.P.) — Dünkü müsabakalar esnasında Rus takımı puan kazanamamış ve Amerikan takımı 24 - 1/2 puan elde etmiştir.

Dün yapılan üç yüzme ve üç dalma müsabakasında Amerikan atletleri takımlarına 34 puan kazandırmışlardır. Bu suretle resmi olmayan puan durumuna göre şimdiki halde Rusya 523 - 1/2 puanla başta gelmekte, bunu 499 puanla Amerika takımı takip etmektedir.

Ferdi epe karşılaşmalarında kazandığı muvaffakiyetler sayesinde Macaristan üçüncülük durumunu sağlamıştır. Macaristanın 262, dördüncülüğü elde etmek üzere bulunan İsveçin ise 230 - 1/2 puanı vardır. Finlandiya 138 - 1/2 puanla beşincilik durumundadır.

Müsabakalar yarın sona erecek ve Olimpiyatların kapanma töreni yapılacaktır.

İştirak eden milletlerin gayri resmî puan durumu şu şekildedir:

Sovyet Rusya 523 - 1/2, İngiltere 103, İran 40, Türkiye 36 - 3/4, Mısır 22, Filipinler 4, Venezuela 4, Uruguay 4, Pakistan 3, Küba 3, Yunanistan 1 - 1/2, Singapor 1.

Basketbol

Helsinki, 2 (A.P.) — B. Amerika basketbol takımı bugün Rus takımını 36 - 25 yenmek suretiyle Olimpiyat basketbol şampiyonu olmuştur.

Amerikan takımı Rusların top kontrolü için kullandıkları garip taktikler karşısında iyi bir oyun gösteremediği gibi isabetli atışlar da yapamamıştır. Buna rağmen, Ruslar 11 puan farkla yenilmişlerdir. İkinci haftaym başladıktan 3 dakika sonra Amerikan takımı 20 - 21 gerideydi. Aradaki fark tedricen kapatılmış ve Amerikalılar maçı hızlı bir tempo ile bitirmiştir.

Turnuvanın ilk maçlarından birinde Amerikalılar Rus takımını 86 - 58 yenmişlerdi. Aradaki klas farkına rağmen bugün Ruslar, hepsi uzun boylu ve iri yarı Amerikan basketbolcuları karşısında inatçı bir müdafaa tutturabilmişlerdir.

Diğer bir basketbol maçında Şili, turnuvanın favorilerinden Brezilya takımını 58 - 49 yenmiş ve turnuvanın beşincisi olmuştur. Brezilya 6 ncıdır.

Macarlar Olimpiyat şampiyonu oldu

Helsinki, 2 (A.P.) — Macar futbol takımı bu akşam Yugoslav takımını 2 - 0 yenmek suretiyle Olimpiyat futbol şampiyonu olmuştur. Futbol kalitesi bakımından oyun pek parlak olmamış ve 60,000 seyirciyi fazlasıyle tatmin etmemiştir. Böylece turnuvadaki Macarlar 1 inci, Yugoslavya 2 nci, İsveç 3 üncü ve Almanya 4 üncü olmuştur.

Meşhur Zatopek 5000 metrenin son turunda

HELSİNKİ MEKTUPLARI

Atletizm müsabakalarının son günü bir âlem oldu

1952 olimpiyadının en muvaffak atleti şüphesiz Çek lokomotifi Zatopektir

Helsinki: Arkadaşımız Sedat Taylan bildiriyor — Aletizm müsabakalarının son günü bir âlem oldu.. Esasen her günü başka bir âlemdi.. Şimdiye kadar, Olimpiyat atletizm müsabakalarının hiç birinde bu kadar Olimpiyat ve dünya rekoru kırılmamıştır..

Bu da gösteriyor ki, bütün milletler 1952 Olimpiyatlarına adamakıllı hazırlanmışlar.. Fakat rekorlarda, pistin de büyük rolü olduğu söyleniyor.. Finlandiyalılar fevkalâde bir pist hazırlamışlar..

Öyle koşular oldu ki, yalnız birinci gelen değil, ikinci, üçüncü gelenler de eski dünya rekorunu kırdılar.. Meselâ son gün yapılan 4X400 bayrakta Jamayka birinci geldi eski dünya rekorunu kırdı. İkinci gelen Amerika takımı ile üçüncü olan Alman takımı da eski rekoru kırmış bulunuyorlardı.

Jamayka'lılar bu yarışta Amerikan takımını mağlûp etmekle, 948 olimpiyadının intikamını almış oldular.. Bilindiği gibi 948 de ikinci atlet olarak koşan Jamayka'lı Wint'in ayağına kramp girmesi Amerikan takımına bu yarışı kazandırmıştı.

4X400 Kadınlar bayrak koşusunda Avusturalya, bayrağı düşürerek birinciliği Amerika'ya kaptırdı. Halbuki Avusturalya takımı Amerikayı kolaylıkla yenebilecekti.. Amerikan kadın bayrak takımının üçü siyahı, biri beyazdı ve ümitsiz oldukları bu yarışı kazanınca, sevinçlerinden dakikalarca sahanın ortasında oynadılar.

1952 Olimpiyasının en muvaffak atleti şüphesiz ki Zatopek'dir. Evvelâ on bini, sonra beş bini, son günü de Maratoni kazandı ve üç koşuda da rekor yaptı.. 36 yaşını bulan ZATOPEK önümüzdeki sene belki de Olimpiyatlardan sonra atletizmi bırakacakmış.. Karısı da kadınlar arası mızırak şampiyonu oldu.. Bu suretle karı koca dört altın madalya kazanmış bulunuyorlar. Maratonda Zatopek ilk beş kilometrede üçüncü vaziyette idi.. Beşinci kilometreden sonra başa geçti ve otuz yedi kilometre daima başta koşarak yarışı bitirdi.. Yarıştan sonra dahi, sanki bu yıpratıcı yarışı bitiren Zatopek, o değildi..

Kadınlar arası Yüksek Atlamada Avusturalya, İngiltere ve Rusya arasında çok sıkı bir mücadele oldu.. Fakat Avusturalya ile İngiliz iki atlayıcı Rus kızını 1.63 de ekarte ediverdiler..

4X100 Amerikan takımını mağlûp etmek imkânsızdı.. Nitekim zehir gibi bir koşu çıkaran Amerikalılar bu yarışı aldılar.. Amerikan bayrak takımında yüzenlere birinci, ikinci ve üçüncülerile 110 engelli birincisi vardı.. Böyle dört azılı koşucuyu geçmek kolay mı?.

Ben son günkü yarışları şöyle kısaca anlatmağa çalıştım.. Yalnız maratonu unuttum.. Az kaldı Aytarın yüzünden hastalanacaktım.. Akşam hava adamakıllı serinlemişti. Ben caketii idim.. Maratoncıların stada dönüşü başladı.. Saydım.. Yirmi,, otuz, kırkıncı hattâ ellinci atlet geldi.. Fakat Aytar meydanda yok.. Caketin yakasını kaldırdım yine bekleme ğe başladım.. Nihayet ellinci elli birinci elli ikinci, elli üçüncü ve elli dördüncü müsabık kapıdan girdiler.. Yine Aytar meydanda yok.. Bereket sahaya giriş kapısını kapadılar da yarışın bittiği ve bizimkinin yarışı bıraktığını anladım.. Sonradan öğrendik Aytar daha onuncu kilometrede yarışı bırakmış..

«Rüyam» da Yolculuğun sonu

Palermo'dan İstanbul'a

(Baş tarafı ilâvenin birinci sayfasındadır)

«Sıkılmadın mı?» diye soranlara «Bilâkis» diyorum. Eğer Mardin ilerde bir gün Pasifik'i aşmak tasavvurunu gerçekleştirecek olursa, «Rüyam»la tekrar uzun bir seyahate çıkabilmek için gemici olmağı seve seve kabul ederdim. Hem o zaman dönüşte eş dostun tebriklerine göğsümü gere gere teşekkür ederdim. Halbuki şimdi misafir ve gazeteci olarak katıldığım bu yolculuğun sonunda «tebrik» edilmek, «sporcu» sıfatına lâyık görülmek oldukça mahcup edici oluyor...

Tunç YALMAN

Arkadaşımız Sedat Taylan Helsinki stadı önünde

Dün Lido'da yapılan yüzme yarışları

Dün Lido'da yapılan Akdeniz Yüzme müsabakalarında aşağıdaki neticeler alınmıştır.

Büyükler

100 Metre Serbest
1 — H. Yüksek C.S. 1.06.7,
2 — L. Tavukcu M.S. 1.09.1,
3 — N. Nakkaş M.S. 1.09.6.

200 Serbest
1 — H. Yüksel G.S. 2.51,
2 — A. Özbey B.J.K. 2.43.6,
3 — K. Karaduman M.S. 2.50.9.

1000 Metre Serbest
1 — Y. Özüak F.B. 14.22.7 (YTR-,
2 — A. Özbey B.J.K. 15.09.5,
3 — N. Nakkaş M.S. 15.20.5.

100. M. Sırtüstü
1 — A. Güçlüoğlu G.S. 1.18.7,
2 — E. Sander Y.Î 1.29.8,
3 — B. Köksal M.S. 1.31.5.

200. M. Kurbağalama
1 — E. Ünal Y.Î 5.03.9,
2 — R. Gümüş M.S. 3.21.7,
3 — G. Günaltay M.S. 3.37.5.

3X100 Karışık Bayrak
1 — Yüzme İhtisas 3.59.6,
2 — Galatasaray 4.07.5,
3 — Modaspor 4.22.9.

Puvan Durumu
1 — Galatasaray 71. Sayı,
2 — Modaspor 55 sayı,
3 — Yüzme İhtisas 49. sayı,
4 — B.J.K. 28. sayı,
5 — Fenerbahçe 13. sayı.

Ortalar:

400 Metre Serbest
1 — N. Er M.S. 6.57.5,
2 — İ. Bilgitay Y.Î. 7.15,
3 — E. Pekcan G.S. 7.22.6.

100 Metre Sırtüstü
1 — N. Sönmez Beykoz 1.45,
2 — N. Erkan Beykoz 1.50,
3 — H. Hatay G.S. 2.01.

200 M. Kurbağlama
1 — H. Hatay G.S. 3.38.5,
2 — İ. Kaya Beykoz 3.44.4,
3 — M. Kireçci Y.Î 4.12.1.

4X200 Serbest Bayrak
1 — Beykoz 14.01.1,
2 — Yüzme İhtisas 14.56,
3 — Galatasaray 16.32.

Puvan Tasnifi
1 — Beykoz 60 sayı,
2 — Galatasaray 39. sayı,
3 — Yüzme İhtisas 33 sayı,
4 — Modaspor 13. sayı.

Bayanlar

400 Metre Serbest
1 — Suna San M.S. 8.11,
2 — L. Tokdemir M.S. 8.28.2,
3 — E. Saraçoğlu G.S. 9.03.1.

100 M. Sırtüstü
1 — A. Vafi G.S. 1.51.9,
2 — S. San M.S. 1.53,
3 — L. Tokdemir M.S. 2.11.5.

200 M. Kurbağlama
1 — V. Esin G.S. 4.44.7,

5X100 Karışık Bayrak
1 — Galatasaray 6.37.

Puvan Tasnifi
1 — Galatasaray 63 sayı
2 — Modaspor 34 sayı.

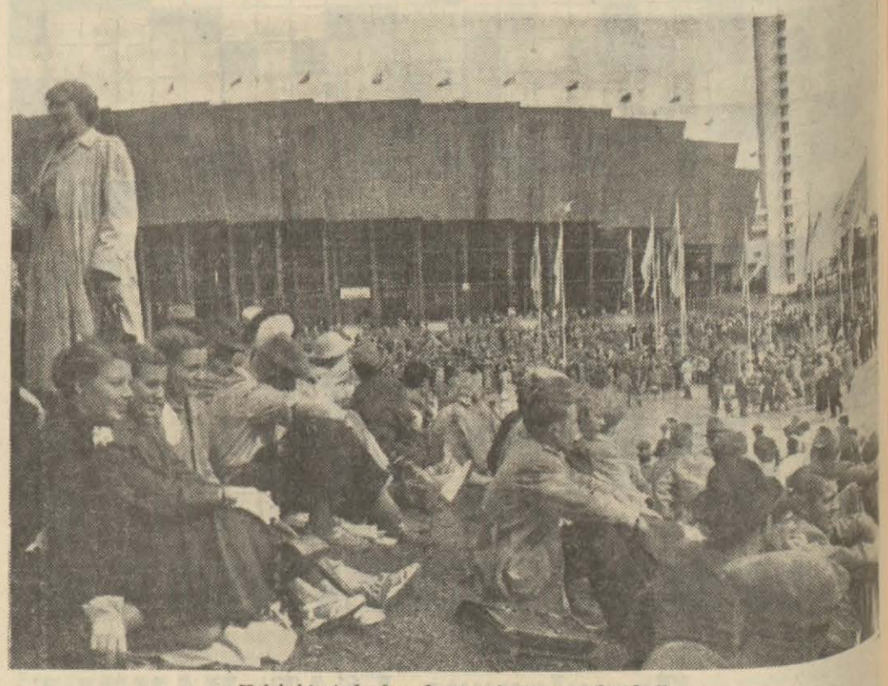

Helsinki stadı dışında maratonu seyreden halk

Yurtta Spor

Atlet Kemal Horulu Amerika'ya çağırıldı

Atletizm, basketbol, futbol federasyon başkanları değiştiriliyor.

Ankara, 2 - (T.H.A.) — 400 Metre sürat ve engelli yarışlarında büyük muvaffakiyet gösteren atletlerimizden Kemal Horulunun Amerikan amatör Atletizm federasyonu tarafından önümüzdeki Ocak ayı zarfında Amerikada yapılacak kapalı salon 500 metre yarışlarına iştirak etmek üzere dâvet edildiği öğrenilmiştir. Bu hususta kendisile görüşen gazetecilere verdiği beyanatta, Kemal Horulu bu dâveti kabul ettiğini ve elinden geldiği kadar memleketini temsil etmeye gayret edeceğini söylemiştir.

Atletizm, Basketbol, Futbol Federasyon Başkanları değişiyor mu?

Ankara, 2 (ANKA) — Helsinki Olimpiyatlarında alınan neticelerden sonra basında ve spor efkârında Güreş, atletizm, basketbol ve futbol federasyon başkanlarının kifayetsiz oldukları hakkında çıkan yazılar ve söylentiler üzerine ilgili çevreler bu federasyon başkanlarının değiştirilmesi kanaatini ileri sürmektedirler. Bu değişikliklerin muhtemelen merkez Danışma Kurulundan sonra vukubulması muhtemeldir.

Dünya Ordular arası atletizm müsabakalarına iştirak ediyoruz

Ankara, 2 (ANKA) — 1952 yılı Dünya Ordular arası Atletizm müsabakaları Eylül ayı içerisinde Danimarka'da yapılacaktır. Bu müsabakalara Türk, ordu takımı en iyi derecelere ulaşmış 10 atletle katılacaktır. Bu yılki müsabakalarda takım tasnifi yapılmıyacaktır. Bu 10 atlet Ağustos ayının sonunda Ankara'da yapılacak Türk silâhlı Kuvvetler Atletizm şampiyonasında tesbit edilecektir.

Türk Silâhlı Kuvvetler Kara Pentatlon takımı seçiliyor

Ankara, 2 (ANKA — 15 Günden beri kampta bulunan ve çalışmalarına devam eden Türk Silâhlı Kuvvetler Kara Pentatlon atletlerinin seçimi yarın yapılacaktır. Kampta bulunan 15 atletten yedisi elemeye tâbi tutulacak ve seçilen yedi kişi de çalışmalarına 16 Ağustos'a kadar devam edecektir. Dünya Ordular arası Kara Pentatlon müsabakaları bu ayın 20 sinde Belçikada başlıyacaktır. Türk takımı, bu müsabakalara 6 kişi ile katılacaktır.

Bölge Tertip Komitesi seçimleri

Ankara, 2 (ANKA) — 1952-53 Senesi Futbol Tertip Komitesi seçimleri dün saat 18 de 19 Mayıs stadındaki Bölge binasında Ankara Kulüp temsilcilerinin iştirakile yapılmıştır.

Tahminlerin hilâfına seçimler geçen yıllara nazaran gayet sessiz ve sedasız yapılmıştır. Birinci Küme tertip komitesi aşağıdaki zatlardan teşekkül etmiştir:

Osman Özakman (Demirspor) 6 oyla, Nedim Aydınoğlu (Harp okulu) 6 oyla, Servet Öz (Ankara Gücü) 5 oyla, Bekir Akçalar (Kara Gücü) 5 oyla.

İkinci, üçüncü ve dördüncü küme maçları için her kümeden iki kişi olmak üzere 6 kişi seçilmiştir. Bu altı kişi kül halinde her üç kümenin de Tertip Komitesi vazifelerini yapacaklardır. Komite üyeleri şunlardır:

İkinci Kümeden Halit Deniz (Hilâl), Avni Bulduk (Güneş), üçüncü kümeden Mustafa Yamaç (Ege Spor-, Sefer Erdoğan (Ok Spor), Dördüncü kümeden Sırrı Fişek (Kayaş), Rüştü Aker (Yıldıfa).

Türkiye Bisiklet Mukavemet birinciliği

Ankara, 2 (ANKA- — 1952 yılı Türkiye Bisiklet mukavemet birinciliği 10 Ağustos 1952 Pazar günü İstanbul'da yapılacaktır. Mukavemet birinciliği bu yıl 120 kilometre üzerinden olacaktır.

Bu müsabakalara Ankara, Eskişehir, Konya, Bursa, Kocaeli, Seyhan, ve Manisa Bölgelerinden altışar kişilik ekipler katılacaktır. .

Fransız kadın atletleri

GÜNDÜZ GÖZÜYLE

Son günlerin Panoraması

Yazan : GÜNDÜZ KILIÇ

Hani tiritleşmiş, yatalak, bıktırıcı ihtiyarlar vardır. Nihayet en yakınlarına dahi «ölse de artık, o da kurtulsa biz de» bile dedirtirler.. Geçen futbol mevsimi de fena organize edilmiş tatsız bir sürü maçla bitinceye kadar hepimizi bezdirtip buna benzer beddualarla göçüp gitmişti. Gene tıpkı ölümlerini beklediğimiz o ihtiyarcıkları kaybedip, aradan zaman geçtikten sonra «Herşeye rağmen keşke sağ olsaydı» diye nasıl aramağa başlarsak, futbola hasret kalınan şu sıralarda böyle pişmanlıklı bir arzulama sezer gibi oluyorum. Neyse ki içinde bulunduğumuz ay başında açılan futbolcu pazarının dedikodularıyle yeni mevsim tomurcuklanıverdi. Bu zamana kadar biz bizler yani futbolcular diğer spor branşlarıyle, asıl filmden evvel gösterilen «short» kabilinden de olsa alâkadar olup oyalandık durduk. Gazetelerin hemencecik spor sütunlarına kaymaya alışkın gözlerimiz güreş seçmelerini, deniz müsabakalarını ister istemez takip ettiler. Fakat maalesef o sütunlarda güreş müsabakalarımın tafsilât ve enstantanelerinden ziyade yüzü gözü kan revan içerisinde Federasyon erkânı fotoğraflarıyle, onları bu hale sokan ve zabıtaca aranılan sampiyonların hikâyelerini, deniz yarışlarında ise futalarını birbirine rampa ederek kürek düellosuna girişen denizcilerimizin cenklerini sonra da hakem heyetine hücumlarını şaşırarak, irkilerek görmek ve okumak kısmet oldu. Yalnız Allah için söylemeli amatör futbolcular, basketbolcular ve atletler böyle hâdiselere sebebiyet vermeden, zabıta sütunlarına geçmeden sessiz sadasız hazırlanıp Helsinki'nin yolunu tutuverdiler. Daha doğrusu bunların çalışmaları âdeta peyk devletlerininki kadar titizlikle gizli tutuldu. Nasıl çalıştılar, son denemelerini kimlerle yapıp ne neticeler, ne dereceler aldılar dışarı sızmadı gitti. Belki de sevenin ki daha çok değer diye nazardan çekinerek böyle yapmışlardır. Cenabı Hak Olimpiyatlarda sevmeyenlere mahcup etmesin....

Olimpiyat dedim de aklıma geliverdi. Bu seferki kafilemiz çok şükür olaganüstü gayret ve işgüzarlıklarla tam amatörlerden teşkil edilebildi. Bu işi beynelmilelleşmiş amatör kelimesinin mânasını kendi lûgatımıza uydurarak başarmak pek de zor olmadı, Kıymeti az ve göze batmıyacak şekilde almıya müsait olanların çoğuna çekinmeden amatör damgası vuruluverdi. Yalnız bu anlayışa dağ gibi dört şampiyon sığmadı da sığmadı. Çünkü onların iplikleri isteyerek veya istemiyerek pazarlara çıkmıştı bile.

«Teşbihte hata olmaz» sözünün müsamahakâr, koruyucu ve affettirici kanatlarına sığınarak daha pervasızca söyleyiverelim. Bizde amatörle profesyonel arasındaki fark vesikalı ile vesikasızınkinin ayni olmağa başladı. Her ne ise götüren memnun, giden memnun, bize ise artık bu kadarcık olsun iç dökmüşken sonra kalemi elden fırlatmak düşer...